

പ്രഭാത്

സ്കൂള് ഫോറസ്റ്റ്

വൈകം മുഹമ്മദ് ബഷിർ (1908-1994)

1908 ജനുവരി 19-ന് വൈകം താലുക്കിൽ തലയോലപ്പറമ്പിൽ ജനിച്ചു. തലയോലപ്പറമ്പിലുള്ള മലയാളം സ്കൂളിലും വൈകം ഇംഗ്ലീഷ് സ്കൂളിലും പഠിച്ചു. ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസ്സിൽ പേരിന് സ്ഥാത്യു സമരത്തിന്റെ ഭാഗമായി കോഴിക്കോട്ടു നടന്ന ഉപ്പുസത്യഗഹത്തിൽ പങ്കു കൊണ്ടു. അതിന്റെ പേരിൽ മന്ദ്രംത്തിനിരാധാകൃകയും ജയിൽക്കുകൾ അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്തു. പത്രം വർഷങ്ങളാളും ഇന്ത്യാധ്യാട്ടാക്ക സഖ്യത്തിലും; പിന്നീട് ആഫ്രിക്ക, അറബിപ്പു തുടങ്ങിയ രാജ്യങ്ങളിലും. സാല്പ്രകാലസബി, പാഠ്യശാഖയുടെ ആട്ട്, സ്കൂളുകൾക്കും ഗാർഡ് എന്നീ കൃതികൾ ഇന്ത്യ ഡിലെ പ്രധാന ഭാഷകളിലെല്ലാം തർജ്ജമ ചെയ്ത പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതിനില കൂടണ്ട്. മതില്യകൾ, ശബ്ദങ്ങൾ, ദുപ്രഭാവങ്ങൾ എന്നീ കൃതികളും പ്രഖ്യാപിച്ചാം ഉൾപ്പെടെ 16 കമകളുടെ ഒരു സമാഹാരവും ഓറിയൻറ് ലോങ്മാൻ ഇംഗ്ലീഷിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചു. സാഹിത്യങ്ങളാദമിയുടെയും കേരള സാഹിത്യ സംക്ഷാരമിയുടെയും പൊല്ലോക്കിപ്പ് ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യാധവാഞ്ചൻ പദ്മശ്രീ നല്കി ആദ്ദിച്ചു. 1994 ജൂലൈ 5-ന് നിര്യാതനനായി.

ബൈക്കം മുഹമ്മദ് ബഷീറിന്റെ തണ്ടൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച മറ്റ് ക്യതികൾ

നാവർ

പ്രേമലേവനം, ശബ്ദങ്ങൾ, സ്ത്രീപുംബക്കാരാനേഭാർത്തൻ,
മരണത്തിന്റെ നിശ്ചലിൽ, സമലഭത്ത പ്രധാന ദിവ്യൻ,
ആനവാതിയും പൊൻകുരിശും, ജീവിതനിശ്ചൽപ്പടക്കൾ,
പാതയുമായുടെ ആട്ടകൾ, മതിലുകൾ, താരാസ്പഷ്യർഡ്,
മാന്ത്രികപ്പുച്ച, മുച്ചിട്ടുകളിലോരുള്ള മകൾ,
അനുഗ്രഹത്തിന്റെ ദിനങ്ങൾ, എപംപാറ

ക്രമകൾ

ഓർമ്മക്കുറപ്പ്, വിശ്വാസികളുടെ സാമ്പ്രദാനം, പാവപ്പുട്ടവരുടെ വേദ്യ,
വിശവിവ്യാതമായ മുക്ക്, വിശ്വപ്പ്, ആനപ്പട, ഒരു ക്ഷേവർഗ്ഗിതയും കൂടാ
മുലകളും, ചിരിക്കുന്ന മലപ്പാവ, ഭൂമിയുടെ അവകാശികൾ, ശിങ്കിടിമുകൾ,
സ്ഥാത്രന്യസമരകമകൾ, അരുടിനം

നാടകം ക്രമാബിശം

ദലവന്നങ്ങൾ

ജീവിതം ഒരുഗഹം, അനന്തരാലനിമിഷം

ദച്ചാദ്യാജനരം, ക്ഷത്യകൾ
നേരും നൃണായും

സ്ത്രികൾ

ഓർമ്മയുടെ അരകൾ, ഏ.ഓ.പി., പോൾ

(പരിശീലനം)

ചെവിഡയാർക്കുക! അന്തിമകാഹളം

തിരക്കൾ

ഓർഗ്ഗവിനിലയം

ബാലസാഹിത്യം
സർപ്പയലയം

പലിക്ക

യാ ഇലാഹാ!

*

ബഷീറ് സന്ദുർഭക്കുതികൾ (രണ്ട് വാല്യങ്ങൾ)

வெங்கல் முஹம்பு வெஷ்வீர்

வால்யகாலஸவி

யி ஸி வைக்ஸ்

Malayalam Language
Bālyakālasakhi
Novel
by **Vaikom Muhammad Basheer**
Rights Reserved
First Published May 1944
First D C B Edition March 1982
23rd impression October 2008

Cover Illustration
Sankarankutti

Printed in India
at D C Press (P) Ltd., Kottayam-686 012

Publishers
D C Books, Kottayam-686 001
Kerala State, India
website : www.dcbooks.com
e-mail : info@dcbooks.com
Online Bookstore : www.dcbookstore.com

Distributors
D C Books
Thiruvananthapuram, Kottayam, Eranakulam, Cochin Airport,
Thekkady, Kozhikode, Kannur, New Delhi
Current Books
Kottayam, Thiruvananthapuram, Kollam, Thiruvalla, Alappuzha,
Thodupuzha, Eranakulam, Aluva, Irinjalakuda, Palakkad,
Manjeri, Kozhikode, Vatakara, Thalassery, Kalpetta, Kanhangad
D C Bookshop Thrissur, Kairali Pusthakasala Thrissur
DEECEEE Eranakulam

No part of this publication may be reproduced, or transmitted in any form
or by any means, without prior written permission of the publisher.

ISBN 81-713-0009-X

D C BOOKS-The first Indian Book Publishing House to get ISO Certification

Rs. 30.00

320/08-09-SI.No. 8514 -dcb 450-(23)2000-0925-08-08- Sir. 13.2-p rr-r(t) ar-dlt sj

അവതാരിക

'ബാല്യകാലസബി' ജീവിതത്തിൽനിന്നു വലിച്ചു ചീതിയ രേഖാണ്. വകിൽ രക്തം പൊടിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. പിലർക്കു ചുട്ടുചോര കാണ്ണംനോൾ എന്നെന്നനില്ലാത്ത ഒരു പേടിയും അറപ്പും തോന്നും. ബോധകഷയംതന്ന സംഭവിച്ചേക്കാം. അങ്ങനെ യുള്ളവർ സുക്ഷിച്ചിട്ടുവെന്നു. ഈ പുസ്തകം വായിക്കുവാൻ. കാമിനീകാമുകരാർ സ്വരസാമർത്ഥ്യവിശ്വാസം. കൊണ്ടാ, ഭാഗ്യവിശ്വാസം.കൊണ്ടാ, എല്ലാ പ്രതിബന്ധങ്ങളും. വിജയപുർവ്വം. തന്നും. ചെയ്തു വിവാഹമണ്ണപത്തിൽ സുസ്ഥമേരവദനരായി പ്രവേശിക്കുന്ന കമകൾ മാത്രം. വായിച്ചു പരിചയിച്ചിട്ടുള്ളവർ ഇക്കമ വായിക്കുന്നോൾ ശോശരായെക്കാം. എന്നു ചെയ്യേട്ടു! അവരുടെ അഭിലാഷം.പോലെയാണോ ജീവിതത്തിന്റെ പോക്ക്? വേറൊരു കുട്ടർക്കും. ഒരു മുന്നറിയിപ്പും നൽകേണ്ടതുണ്ട്. എന്നെങ്കിലും. ഒരു നിസ്ത്വാരവിശ്വനം. നേരിട്ടാൽ നായികാ നായകരാർ ഉടനെ മുങ്ങിച്ചാവുകയോ അനേകാനും. മാലചാർത്തി വിഷ. കുടിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന കമകൾ വായിച്ച് 'ഡേഷ്' എന്നു തലകുലുക്കുന്ന വായനക്കാരും. ഒരു ചെറിയ ഇച്ചരാം.ഗത്തിനു തയ്യാറായിക്കൊള്ളുണ്ട്.. മരണത്തെക്കാൾ ദാരുണമായ ദുരന്നുവേങ്ങൾ ജീവിതത്തിലുണ്ടെന്ന് അവർക്കു ബോധ്യമാകും.

ഈ ശ്രമകാരന്റെ മാനസികാന്വരീക്ഷ. ഇതു ഇരുണ്ടുപോകാൻ സംഗതിയെന്ത്? യമാർത്ഥലോകത്തിൽ കരയാൻ വെണ്ടുവോളും. വകയുണ്ടല്ലോ; പിന്നെ എന്തിനാണു സങ്കലപ്പ് ലോകത്തിലും. വിഷാദയുമും. പരത്യുന്നത്? അമവാ, ലോക. ഇത്രമാത്രം. ദുഃഖമയമാണോ? മനുഷ്യഹൃദയത്തിന്

ആള്ളാദമെന്നാനില്ലെന്നോ? ചിരിയുടെ നാദം നിലച്ചുപോയോ? ഇവക്ക് ചൊദ്യങ്ങളും, സന്ദേഹങ്ങളും, പലർക്കും, തോന്നാമെങ്കിലും, വാസ്തവത്തിൽ ഇവയെല്ലാം അസംഗതമാണ്. കമാക്കാരൻറെ ലോകാനുഭവവും, തൽപ്പലമായ വിക്ഷണഗതിയും, ഇത്രമേൽ പര്യാക്കുലമാണെല്ലാ എന്നു പരിപാടിക്കുകയെല്ലാതെ അതിനെപ്പറ്റി പരിഭ്രാന്തിക്കയോ, കുററപ്പെടുത്തുകയോ ചെയ്യുന്നതു വ്യർത്ഥവും ദുർവിഭവവുമാകുന്നു. കമാവസ്തു ആള്ളാദപ്രദര്മ്മാ, സന്നാപാത്മകമോ ആയിരക്കാളുടെ; അതിനെ കലയിലെ നിത്യസത്യങ്ങൾക്കനുറൂപമായി തൽകാർത്താവ് ഉട്ടൊവനംചെയ്ത് അഭിരാഖമാക്കിത്തിരിത്തിട്ടുണ്ടോ എന്നു മാത്രമേ ഒരു സഹ്യദയനു പരിശോധിക്കണംതായിട്ടുള്ളൂ.

‘ബാല്യകാലസവി’ ഒരു നീണ്ട ചെറുകമദ്ധ്യാഞ്ചാ? അതോ, ചെറിയ ഒരു നോവലാഞ്ചാ! ഇതിൽ പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്ന ഉപകരണങ്ങളുടെ പരിമിതി, സ്ഥായിയായ കരുണാരസവെൽ തെപ്പാസാദി ഭാവങ്ങൾക്കാണ്യു പരിപോഷിപ്പിച്ച് അതിനെന്നു പരമകോടിയിൽ എത്തിച്ചിരിക്കുന്നതിനെന്ന് ഏകാഗ്രത, വാക്യങ്ങളുടെ ധനിപ്രധാനത എന്നിവ ഒരു ചെറുകമദ്ധ്യക്കു ചേർന്ന ഗുണങ്ങളാണ്. എന്നാൽ, ബാല്യമുതൽ പ്രായ പുർത്തിവരെ നായികാനായകരാരുടെ ബഹുമുഖമായ അനുഭവങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ സാധാരണമായി നോവലിൽമാത്രം കാണുന്ന ഏതാണ്ടൊരു വിന്ദത്യതിയും സമ്പർത്തിയും. ഇതിൽ കാണുന്നുണ്ട്. ജീവിതത്തിലെ ദയനിയങ്ങളായ വിപര്യയങ്ങളാണിതിലെ പ്രതിപാദ്യവസ്തു. തങ്കംപോലെ പ്രകാശിക്കുന്ന പിച്ചുളച്ചുല്ലത്തിൽനിന്നു വെള്ളിഡൈപ്പി എടുത്ത് ഇടച്ചുകൂട്ടിയ പുകയിലെ കൈ വെള്ളയിലാക്കി മോണായിലേക്കുന്നിക്കി നിട്ടിത്തുപ്പി സെപ്പിച്ചിരുന്ന ബാപ്പാ ഉണക്കവെറ്റിലയിൽ ചുണ്ണാസ്യ പൊടിച്ചിട്ടു വല്ലെന്നതുനിന്നും. ഇത്തിരി പുകയിലെഞ്ചിന് ഉണ്മാദയ പറഞ്ഞയ്ക്കുന്നതും, മാനന്തോളം, ഒന്നന്തുമുള്ള സങ്കല്പ സ്വഭാവത്തിൽ രാജകുമാരിയോടൊത്തു വിഹരിക്കുന്ന

ദിവാസപ്പനങ്ങൾ ദിവാസപ്പനങ്ങളായിതേനാനാതിരുന്ന കമാനായകൾ രാത്രിപതിനൊന്നുണ്ടിവരെപെപ്പിനടുത്തിരുന്നു ഹോട്ടലിലെ എച്ചിൽപ്പാത്രങ്ങൾ കഴുകുന്നതു. നവയുവനരംഗത്തിൽ മജീറിനെയും വായനക്കാരെയും നന്നുപോലെ പുളക്കംകാളിച്ചു മോഹനരുപം കവിള്ളുകൾ ഒട്ടി, കൈവിരുലുകളുടെ ഏപ്പുകൾ മുഴച്ച്, നവങ്ങൾ തേണ്ട, ആകെ വിളർത്ത വികൃതകോലമായിച്ചുമയ്യുന്നതു. മറ്റും മാച്ചാൽ മായാത്ത ജീവിതപരിവർത്തന ചിത്രങ്ങളാണ്. ഒരു ചെറുകമയിൽ പാത്രസ്രാവ്, സാമാന്യമായി വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുക മാത്രമേ ചെയ്യാറുള്ളു. എന്നാൽ, ഈ കമയിലെ പാത്രങ്ങൾക്ക് അന്യാദ്യശമായ വ്യക്തിവിശേഷവും, സ്ഥാപനതയുമുണ്ട്. പബ്ലൂമേനോൺറിയും, എടത്തിലെ അച്ചൻറിയും, ശകു ആശാൻറിയും, സാഹോദര്യം, വഹിക്കുന്ന ഒരു കമാപാത്രമാണ് നായകൻറീ ബാപ്പാ. മാത്യഹ്യദയത്തിൻറീ തനിപ്പകർപ്പാണ് ഇതിലെ ഉംബാ. സ്ത്രീയുടെ പര്യായശബ്ദമാണ് സുഹർി. ഉന്നതമായ ഭാവനയും, വിസ്തൃതമായ ലോകാനുഭവവും, സുക്ഷ്മമായ മനുഷ്യഹ്യദയജ്ഞനാനവും, ഇക്കമയിൽ സഖ്യയിക്കുന്നു. ചന്തുമേനോൺൻ 'ശാര'യ്ക്കുശേഷം, ഇതു ഹ്യദയാവർജ്ജകവും, ഗുണസമ്പുഷ്ടവുമായ ഒരു കമാഗ്രന്മം, നമ്മുടെ ഭാഷയിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നാണ് എൻറീ ദൃശ്യമായ അഭിപ്രായം.

കമാത്തകമായ സാഹിത്യത്തിൻറീ, വിശേഷിച്ചു ചെറുകമകളുടെ ഒരു സുവർണ്ണകാലമാണിൽ, മഹാരാജാ സാഹിത്യശാഖയ്ക്കും, ഇത്രമാത്രം അഭിവ്യഥി ഇടക്കാലത്തു ണ്ണായിട്ടില്ല. മതിമാനാരാധ പല സാഹിത്യകാരന്മാരും, ഇന്ന് അതിനെ പരിപോഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ബഷീർ അവർക്കളുടെ വ്യക്തിപരമായ കലാഗൃഹം മെന്താണ്ണനു ചോദിച്ചാൽ, ഭാവദിപ്തിയാണ്ണനു നിയൂക്കം പറയാം. ചൊറുചൊറുക്കുള്ള ആ വാക്കുങ്ങളിൽ ഒരു മനുഷ്യഹ്യദയത്തിൻറീ ശ്രീഹ്രസ്വന്മാനം, നമുക്ക് അനുനിമിഷം

കേൾക്കാം. ഈ ശ്രമകാരൻറെ മറു ചില കമകളിൽ അനിയന്ത്രിതമായ വികാരോഷങ്ങൾ കലാനിയമങ്ങളേയും ചിലപ്പോൾ ഉല്ലഭിച്ച് ആളിക്കുത്തുന്നതായി കാണാം. എന്നാൽ, ഈ കമയിൽ ഒരു കലാകാരന് അവധ്യം വേണ്ടതായ സംയമന്ത്രിന് ഒരിടത്തും ട.ജ. കാൺസ്റ്റില്ല.

തെളിവൊന്നുമില്ലാതെ വരുമ്പോൾ ചില വകീലന്മാർ, ‘എൻറെ കക്ഷി സാധ്യവും മര്യാദക്കാരനും നിരപരാധിയുമാണ്’ എന്നു പറഞ്ഞു കോടതിയുടെ അനുകമ്പയ്ക്കു ചുണ്ട് ലിട്ടുന്നതുപോലെ, ‘ഈതൊരു മുസ്തിംസമുദായകമയ്യും ഇതിൻറെ കർത്താവ് ഒരു മുസൽമാനുമാണ്’ എന്ന് ആശ്രിത പക്ഷപാതയെത്താടെ പറഞ്ഞു വായനക്കാരുടെ ഔദാര്യത്തെ കഷണിക്കുന്നത് ഈ കമയയും കമാകാരനേയും സംബന്ധിച്ചിടതോളം, തികഞ്ഞ ഒരുഡത്യുമായിരിക്കും. അപ്രതിശ്രദ്ധയുമായ ഗുണാൽക്കാർഷം, കൊണ്ടുമാത്രം, ഈക്കമ വായനക്കാരുടെ അംഗീരമായ ആദ്ദേത്തിനു പാത്രികവിക്കാതിരിക്കുകയില്ല. എന്നാലും, മരറാരുവിയത്തിൽ ആലോച്ചിക്കുമ്പോൾ ഈ ശ്രമകാരൻ മഹത്തായ കലാസ്വഷ്ടിക്കു പുറമെ ഒരു സമുദായസമ്പന്നകൂടിസാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറയുണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഒരു സമുദായത്തിൻറെ ഫുട്ടയത്തിൽ പ്രവേശിക്കുവാനുള്ള ഏകമാർഗ്ഗം സാഹിത്യമാണ്. എന്നാൽ, കേരളത്തിലെ ഒരു വന്പിച്ച ജനവിഭാഗമായ മുസ്തിംസമുദായ, നമ്മുടെ സാഹിത്യത്തിന് അപരിചിതമായിട്ടുണ്ട് ഇതേവരെ കഴിഞ്ഞു കൂടിയിട്ടുള്ളത്. കാരണം എന്നുമാക്കുട്ട്, പരമാർത്ഥം, അങ്ങനെതന്നെന്നെന്നു സ്വാത്തിക്കാതെ തരമില്ല. തന്മിമിത്തമുള്ള നഷ്ടം, മുസ്തിംസമുദായത്തിനല്ലെങ്കിലും മലയാളസാഹിത്യത്തിനാണ്. ‘തിരഞ്ഞുകല്ലും’ സാഹിത്യവിഷയമാക്കാം; പക്ഷേ, ‘മാർക്കകല്ലും’ സാഹിത്യത്തിൻറെ ആഭിജാത്യത്തിനു ചേർന്നതല്ല എന്നു വിചാരിക്കുന്നവരോട് എന്നിക്കാണും. പറയാനില്ല. ബഹിരാഖരികളുടെ ഈ കൃതി നമ്മുടെ മദ്ദു നിവസിക്കുന്ന ഒരു ഗണനീയമായ ജനവിഭാഗത്താട്ട് ഇതരവിഭാഗങ്ങൾക്ക്

പുർവ്വാധികം പ്രദയബന്ധമുണ്ടാക്കുവാൻ പര്യാപ്തമാണെന്നു
മാത്രമേ എനിക്കു പറയുവാനുള്ളൂ.

‘ബാല്യകാലസവി’യെ നിർമ്മിച്ച തുലിക
തേണ്ടുപോയിട്ടില്ല. ശ്രദ്ധകാരൻ ഇപ്പോഴും യുവാവാൺ. ഈ
കൃതിയുടെ അനന്തരഗാമികൾ പലതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ
ഭാവനയിൽ ജനനംകാര്യം അക്ഷമയോടെ കൂടിക്കൊള്ളുന്നുണ്ട്.
ഇതിനും അവയ് കും. സ്ഥായിയായ യശസ്വീസരം.
ഞാശംസിച്ചുകൊണ്ട് എം കൃതകൃത്യനായിക്കൊള്ളേട്ട്.

എം.പി. പോൾ

എൻഡാക്യൂട്ട്

1-5-1944

ബാല്യകാലം മുതൽക്കുതന്നെ സുഹർഡായും മജീദും സുഹൃത്തുകളായിരുന്നുവെങ്കിലും അവരുടെ സ്വന്നഹി ബന്ധത്തിൽ ഉണ്ടായ അസാധാരണമായ സംഗതി അവർ പരിപിരാവുന്നതിനു മുന്നേ ബഹുശത്രുകളായിരുന്നു എന്നുള്ളതാണ്. എന്നാണ് ശത്രുതരണിനു കാരണം? അവർ അധികംവകാരാണ്. ആ രണ്ടു കുടുംബങ്ങളും സൗഹാർദ്ദയിൽനിന്നും ഏന്നാൽ, സുഹർഡായും മജീദും ബഹുവൈരികളാണ്. സുഹർഡായ്‌ക്ക് ഏഴും മജീദിന് ഒമ്പതുമാഹിരുന്നു വയസ്സ്. അനേകാനും കോകി കാട്ടുകയും പേടിപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കായുഥായിരുന്നു അവരുടെ പതിവ്.

അങ്ങനെയിരിക്കേ മാസ്ഫത്തിന്റെ കാലം വന്നു. സുഹർഡായുടെ വിടിനടുത്തുള്ള തെഹാവിൽ മാങ്ങപഴത്തുവിണ്ടു തുടങ്ങി. ഓന്നും അവർക്കു കിട്ടിയിരുന്നില്ല. മാസം വിശുദ്ധതും ഒക്ക് അവർ ഓടിച്ചെല്ലുംവോൾ അത് മജീദ് എടുത്തു കടിച്ചതിനുന്നതു കാണും. അവൻ അവർക്കു കൊടുക്കായില്ല. കൊടുക്കാൻ ഭാവിച്ചാൽനിന്നെ കടിച്ചതിന്റെ ബാക്കിയാണിരിക്കും. അതും അവർ കൈനീട്ടിപ്പോയാൽ, ‘നാമുട്ടുകടിച്ചോ!’ എന്നും പറഞ്ഞ് അവൻ കൈമുട്ട് അവളുടെ മുഖത്തെക്ക് നീട്ടിക്കൊടുക്കും. പിന്നെ, കാണുമ്പോൾ അവൻ അവളെ തെപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കും; കഘുരുടിയും നാവു നീട്ടിക്കാണിച്ചും.

അതിലെണ്ണില്ലും സുഹർഡായ്‌ക്കു പേടിയില്ലും അവളും പകരം കാണിക്കും. പക്ഷേ, മാസ്ഫത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ മാത്രം

സുഹർഡായ്ക്കു തോൽവിയാണ്. എന്നുകൊണ്ടവർക്കു മാനും കിട്ടുന്നില്ല? കാരിളിപ്പോഴും. ഇല്ലാത്തപ്പോഴും. സുഹർഡാ ഉത്കണ്ഠായോടെ മാണ്ഡുവട്ടിൽ നിൽക്കും. എന്നും വീഴില്ല; ഒരു ഹലപ്പാലും.വീഴില്ല. വളരെ പഴുത്ത മാങ്ങ കുലകുലയായി മാവിൽ കിടപ്പുണ്ടെന്ന് അവർക്കരിയാം. വീഴുന്നില്ലെങ്കിൽ കയറി പുറിക്കണം. പക്ഷേ, ചിശർ വളരെയുണ്ട്. അതു കടപ്പു കൊന്നു കളയും! കടപ്പുന്ന ആ വലിയ എന്നുണ്ടുകൾ ഇല്ലെങ്കിൽത്തന്നെന്ന മാവിൽ കയറുക സുഹർഡായെക്കാണ്ടു സാധിക്കുന്ന കാര്യമാണോ?— പെണ്ണേല്ല?

വായിൽ വെള്ളത്. ഉററിപ്പുകൊണ്ട് ഒരു ദിവസം. അവർ അങ്ങനെ നിൽക്കുന്നേവാൻ, കൊന്നുകളിൽ തട്ടിമുട്ടി ‘പട്ടാ’ന് എന്തോ എന്നു വിണ്ണു!

ഹാ! സുഹർഡാ ഓടിച്ചുന്നു. സന്ദേശത്തോടെ അതു കുനിഞ്ഞടക്കാൻ ഭാവിച്ചു. പക്ഷേ, അവർ നാണിച്ചു പോയി; അതോരും വെള്ളയ്ക്കാ ആയിരുന്നു. അവർക്കു പിണ്ണാൽ അഞ്ചി വല്ലവരും. കണ്ണുകാണുമോ? ഇല്ല; എന്നാലും. മാവിൽനിന്നു വെള്ളയ്ക്കാ വീഴുന്നതെങ്ങനെനോ? അവർ തിക്കും. പൊക്കും. നോക്കി. കണ്ണു; അവർക്കു വിറഞ്ഞു; അവൻ!

മജിഡ് വിജയലാവത്തിൽ നിരർത്ഥകമായ ഒരു ശബ്ദം. പുറപ്പെട്ടവിച്ചു. ‘ജുഗ് ജുഗ്! ജുഗ് ജുഗ്!’ എന്നിട്ടു മാണ്ഡുവട്ടിലേക്കു ചെന്നു. തന്നെയുമല്ല, കണ്ണുകൾ യൈകരമായി ഉരുട്ടി; നാവു നിലുന്നതുവരെ നീട്ടി. ഉഗരുപാ!

അതു കണ്ണാൻ ആ ശ്രാമത്തിലുള്ള പെമ്പിരുളുംരല്ലോ. പെടിച്ചു വിറച്ച്, ‘എൻറുമോ!’ എന്നു നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് ഓടും. വളരെ ഓടിയിട്ടുമുണ്ട്. പക്ഷേ, സുഹർഡാ ഓടുന്നില്ല! തന്നെയുമോ? തലചെരിച്ച്, നാവു നീട്ടി, കണ്ണുകൾ തുറിച്ച്, അവളും. അങ്ങനെ നിൽക്കുകയാണ്.

മജിഡിനു ദേശ്യം. വന്നു. വലിയ ഒരാൺകുട്ടിയെ ഒരു കൊച്ചു പീക്കിരിപ്പെണ്ണു ഡേപ്പെട്ടുത്താൻ ശ്രമിക്കുകയോ? അവൻ എന്നുകുട്ടി അടുത്തു. അവന്റെ കണ്ണുകൾ തുറിഞ്ഞു. പുരികങ്ങൾ

വലിഞ്ഞുയർന്നു, മുകിണിൻറെ രണ്ടു ദാരവും വിടർന്നു; മുഴക്കത്തോട് ‘യും’ എന്നാരു ഭയക്കാരി ശബ്ദമുണ്ടാക്കി!

അവൾ പേടിച്ചു ഓടിയില്ല. പുരികക്കാടികൾ ഉയർത്തി, കണ്ണുകൾ തുറിച്ചു, മുക്കു വിടർത്തി. അവളും പറഞ്ഞു:

‘യും’

മജിട് സ്തംഖിച്ചു നിന്നുപോയി. ഒരു നുറുങ്ങുപെണ്ണ്; വിടുതോറു. നടന്ന് അടയ്ക്കാ വാങ്ങി ചാക്കിൽ ചുമനു കൊണ്ടുവന്നു വിൽക്കുന്ന വെറും. ഒരു അടയ്ക്കാ കച്ചുവടക്കാരൻറെ മകൾ. അവൾ എന്നുകൊണ്ട് പണക്കാരനായ തടികച്ചുവടക്കാരൻറെ മകനെ ഭയപ്പെട്ടുനില്ല? പെണ്ണ് ഏതു നിലയില്ല. ആണിനെ പേടിക്കേണ്ടതല്ലോ? മജിട് വളരെ അടുത്തു ചെന്നു. ഒരു നെല്ലിട അവൾ മാറിയില്ല. മജിറിൻറെ അഭിമാനം പുകണ്ണു; അവനു കുലശലായി ദേശ്യവന്നു, ഹന്തി!

‘നിന്റെ പേരെന്താടി?’ അവൻ അവളുടെ കൈത്തണ്ണിൽ കടന്നുപിടിച്ചു സഗരവും ചോദിച്ചു. അറിയാനല്ല, അവനറിയാം എന്തെങ്കിലും ചോദിക്കണം? ആണാലേ?

അതോക്കെ അപ്പോൾത്തനെ അവളെ ഹിംസിച്ചുകളയും എന്ന മട്ടിലാണ്. അവളുടെ കുണ്ണുപല്ലുകളും പാരപോല്യുള്ള നവങ്ങൾ പത്തും കുറുക്കുരുത്തും. ഒരു നിമിഷനേരതേക്ക് എറ്റാണു ചെയ്യുണ്ടതെന്ന് അവർക്കു നിശ്ചയമുണ്ടായില്ല. അവൻറെ കൈത്തണ്ണു കടിച്ചുപൊളിക്കണമോ, അതോ മുഖം മാന്തിക്കാരിണാമോ? ‘നിന്റെ പേരെന്താടി’ന്? അവളുടെ ബാപ്പായോ, ഉജ്ജായോ ആരും. അവളിൽ ‘നി’ എന്നോ ‘എടി’ എന്നോ വിളിച്ചിട്ടില്ല. പിന്നെ കോകികാട്ടുകയും മാസം. കൊടു കാതിരിക്കുകയും. കൈമുട്ടു കടിക്കാൻ പറയുകയും. ചെയ്യുന്ന ഇല വൃത്തികെട്ടു ചെറുകൾ വിളിക്കാൻ കാരണം? അവർ ദേശ്യത്തോട് മുമ്പൊട്ടുത്ത് ഇടത്തുകെയ്യിലെ പാരപോല്യുള്ള നവങ്ങളാൽ മജിറിൻറെ വലതു കൈത്തണ്ണിൽ ശക്തിയോടെ ഒരു മാനു കൊടുത്തു!

തീച്ചുരവക്കാണ്ഡു മാറ്റേറിതുപോലെ മജിട് പുളണ്ണ,

പിടിവിട്ട്, ‘എൻറുഡോ!’ എന്നലറി നിലവിളിച്ചുപോയി...അതവൻ പ്രതികഷിച്ചിരുന്നില്ല. എങ്കിലും പകരം അവനും മാനനാൻ ഉദ്ദേശിച്ചു. പക്ഷെ, നവഞ്ചല്ലാക്കു അവൻ നേരത്തെ കടിച്ചു കളണ്ടു പോയിരുന്നു. പിന്നുയുള്ളത് ഇടിയോ, കടിയോ ആണ്; എന്നാൽ, അവളും പകരം ചെയ്യുകയുമെന്നാരു തോന്തരം... പെണ്ണേതായാലും മാനി, ഇനി അവൾ ഇടിച്ചു എന്നു ലോകം അറിഞ്ഞാൽ വലിയ കുറച്ചിലാല്ലോ? അവൻ ഒന്നും ചെയ്തില്ല. തോറ്റ് ഇളിക്കുന്നായിനിന്നു.

സുഹർറാ അവനെ പല്ലിളിച്ചു കാണിച്ചു. മജീദ് അനഞ്ചിയില്ല. അവൾ കോക്രി കാട്ടിക്കൊണ്ട് മജീദിനെ പരിഹസിച്ചു:

‘എൻറുഡോ!’

അതിനും മജീദ് അനഞ്ചിയില്ല. അവനും വന്നുചെർന്ന അപമാനത്തെ മറയ്ക്കുന്നതിന് ഉടനെ എന്നെന്നെക്കിലും പരയണമെന്നും. അതിൽ സുഹർറാ തോൽക്കുകകൂടിവേണമെന്നും. അവൻ ഉദ്ദേശിച്ചു. ആണല്ലോ?...എങ്കിലും...എന്താ പറയുക? എന്നെന്നെക്കിലും. കട്ടിയുള്ളതായിരിക്കാണോ!...പക്ഷെ, ഒന്നും തോനിയില്ല. അവൻപുതരിനൊക്കെ. വാഴക്കുടങ്ങുടെ ഇടയിലുള്ള വെക്കോൽ മേണ്ടതും. കളിമൺ്ണു പുശിയതുമായ സുഹർറായുടെ വീടു. തെങ്ങുകളുടെയിടയിൽ ഓടിട്ടും. വെള്ളതേച്ചുതുമായ മജീദിനെ വീടു. കണ്ണപ്പോൾ അവന് ഒരു യുക്തി തോന്തി. സുഹർറാനാണിച്ചു ചുളിപ്പോക്കത്തെവിയത്തിൽ അവൻ പറഞ്ഞു:

‘എൻറി വീക് ഓടിട്ടതാണല്ലോ?’

അതിലെന്നാണ് ഇതു ഡാംക് കാണിക്കാനുള്ളത്? അവളുടെ വീടു വെക്കോൽ മേണ്ടതും. കളിമൺ്ണു പുശിയതുമാണ്. പക്ഷെ, അതിൽ കുറച്ചിലായി എന്നുണ്ട്? അവൾ വീണ്ടും കോക്രികാട്ടിക്കൊണ്ടു പരിഹസിച്ചു:

‘എൻറുഡോ!’

അതിന് മജീദ് വെറോന്നു പറഞ്ഞു: സുഹർറായുടെ ബാപ്പാ നിസ്സാരനായ അടയ്ക്കാക്കച്ചവടക്കാരനല്ലോ? മജീദിനെ ബാപ്പാ വലിയ തടിക്കച്ചവടക്കാരനായ പണക്കാരനും. അതിലും അഭിമാനകരമായി സുഹർറാ ഒന്നും കണ്ടില്ല. മജീദ് എന്നു പറയുന്ന

കുടി തന്റെ അവികത്തുണ്ടനുള്ള ഭാവംപോലും കാണിക്കാതെ സുഹർി മാവിരൻറെ മുകളിലേക്കു നോക്കി നന്നാ.

മജീദിനു കരച്ചിലിരൻറെ ലാഞ്ചരനയുണ്ടായി. അപമാനം! പരാജയം! ഒക്കെക്കുടി അവനെ വിഷമിപ്പിച്ചു. അവൻ ഒരു ക്ഷുത്യയെപ്പോലെ ‘ബൈ!’ എന്ന് ഉറച്ചു കരയണമെന്നു തോന്തി. കരണതാൽ മനസ്സിനു സുവം കിട്ടിയെനെ! പകേഷ്, അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ അവൻ ഒരു ഭൂതോദയമുണ്ടായി! മററാരാലും കഴിയാത്ത അതഭൂതകരമായ ഒരു പ്രവൃത്തി അവനു വശമുണ്ടെന്നു. അതിൽ സുഹർിയെ ഇതാ തോല്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു. ഭാവിച്ചുകൊണ്ട് ആകാശത്തോടു, ഭൂമിയോടുമായിട്ട് അവൻ ഒരു ഗംഗിര പ്രവൃത്തം ചെയ്തു:

‘ഇനിക്ക് മാവേക്കോൻ അറിയാല്ലോ?’

സുഹർിയുടെ കബ്ജ്ഞുകൾ അനക്കമില്ലാതെ നിന്നുപോയി. മാവിൽ കയറാൻ അറിയുക! അതു വലിയ ഒരിവല്ലോ? അവൻ പരിച്ചിപ്പിച്ചു. അവൻ കയറുകയാണെങ്കിൽ മാവഴം. അവർക്കു കൊടുക്കുമോ? ഇല്ലെങ്കിൽ... അവൻ നേരുത്തെ അവകാശം ഉറപ്പിക്കാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. കൈയെത്തുന്നിടത്തുള്ള മുഴുത്തെ രണ്ടു മാവഴം ചുണ്ടിക്കാണിച്ചുകൊണ്ട് സുഹർി ഗൗരവത്താടം പറഞ്ഞു:

‘ചെറ്റക്കാ, ആ മുയ്തത്തു രണ്ടും മുന്നാം കണ്ണത് ഞാനാം!’

മജീദ് മിണ്ടിയില്ല.

എന്നാണവൻ മിണ്ടാത്തത്? എറുന്നുകളുക്കണ്ണു പേടിച്ചായിരിക്കും! അവൻ പറഞ്ഞു:

‘ഓ, മിശർ കടിക്കുവല്ലോ?’

അവളുടെ സ്വരം, ഭാവം ഓന്നും മജീദിനു പിടിച്ചില്ല. അവൻ അരിശംവന്നു. മിശർ! മിശറല്ലു, കരിന്തേൻ പൊതിഞ്ഞിരിക്കയാണെങ്കിൽത്തന്നെന്നയും. അവൻ കയറും! വലുതു രണ്ടും മുന്നാം. കണ്ണത് അവളാണാല്ലോ? ഹന്താം!..മജീദ് മുണ്ടു മടക്കി കുത്തി താറുപാച്ചി മാവിൽ വലിഞ്ഞു കയറി. നെഞ്ചിലെ തൊലി ഒരുപാട് ഉരണ്ടുപോയെങ്കിലും. മിശറു പൊതിഞ്ഞു ദേഹമൊക്കെ

കടച്ചുവെങ്കിലും സുഹർറ്റ കണ്ണുവച്ചിരുന്ന മാസം. രണ്ടു. പറിച്ചുകൊണ്ട് വിജയഗ്രീലാളിതന്നായി അവൻ താഴെയിരിങ്ങി.

സുഹർറ്റ ഓടിച്ചേന്നു. കൊതി! പരിച്ചേ! അവൾ കൈന്തിട്ടി.

‘ഇണ്ടാ താ ചെറ്റക്കാ ഞാൻ കണ്ണു വെച്ചിരുന്നതല്ലോ?’

മജീദ് മിണ്ടിയില്ല. കിറിരണ്ടു വശത്തേക്കു. വലിച്ചുകൊണ്ട് ചുണ്ടു കോട്ടി അവൻ നിന്നു.

‘ഇണ്ടാ താ ചെറ്റക്കാ, ഞാകണ്ടതല്ലോ?’

പരിഹാസത്തോടെ മജീദ് നോക്കി:

‘ഉമ്മിണി വല്യു കൊതിഡിയാണ്ട് പെണ്ണിന്!’ അവൻ നടന്നു. എന്നിട്ടു മാസംങ്ങൾ മണപ്പിച്ചു തന്നത്താൻ അഭിപ്രായം പറഞ്ഞു: ‘ഹിന്ദ! നല്ലു മനം!'

സുഹർറ്റായ്ക്ക് അരിശേ. വന്നു. അവൾ നിന്നു പുകണ്ടു. അവളുടെ ഹൃദയം...ഓ...അവർക്കു കണ്ണിരുപോട്ടി. അവൾ എങ്ങിയെങ്ങി കരണ്ടു.

അവൻ തിരിച്ചുചെന്ന്, അവൻറെ പ്രാഥാണ്യം. സ്മാഹികാനുള്ള നല്ല അവസരം! അവൻ മാസം. വെച്ചു നീട്ടി. കൊതിയുണ്ടെങ്കിലും. അവൾക്കെന്തീട്ടില്ല. മജീദ് മാസം. രണ്ടു. അവളുടെ മുന്നിൽ വച്ചുകൊടുത്തു. അവൾ എടുത്തില്ല. അവർക്കു വിശ്രസിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല! ഇത്തുടർന്നു നല്ലവനോ! അവർക്കു വിശ്രാസം. വരുന്നില്ല. കൈ രണ്ടു. അവൾ പിറകിൽ കെട്ടി; കണ്ണിരോഴുക്കിക്കൊണ്ട്, അങ്ങനെ നിന്നു.

മജീദ് സ്വന്നഹത്തോടെ സാഭിമാനം. പ്രസ്താവിച്ചു:

‘ബേണക്കി ണ്ണി. ഞാമ്പറിച്ചു തരാം!’

സുഹർറ്റായുടെ ഹൃദയം. അലിണ്ടുപോയി. അവർക്കു വേണമെങ്കിൽ ഇനിയും. പറിച്ചുകൊടുക്കാമെന്ന്! ത്യാഗി, ധീരൻ! എന്തെ നല്ല ചെറുക്കൻ! അവനെ മാനിയതു നന്നായോ? അവൾ വളരെ അടക്കമൊതുക്കാതോടുകൂടി ത്യാഗസന്നദ്ധയായി; എന്നിട്ടു പത്രേക്കപ്പെറ്റണ്ടു;

‘ഇനിച്ച് ണ്ണു മതി.’

അ നല്ലവനായ മഹാത്യാഗി നിസ്താരഭാവത്തിൽ-പറഞ്ഞു:

‘എല്ലാം എടുത്തൊപ്പേണ്ണും’

‘ഇനിച്ച് ഒന്നു മതി.’

അവർ ഒന്നൊടുത്തു മജീറിനു വെച്ചുനീട്ടി. അവൻ വേശണടന്നു പറഞ്ഞു. അവർ നിർബന്ധിച്ചു. മേടിച്ചില്ലെങ്കിൽ അവർക്കു കരച്ചിൽ വരുമെന്നു പറഞ്ഞു!

മജീദ് വാങ്ങി, മാസം കടിച്ചു തിന്നു ചാറു നെഡിയിൽക്കൂടി ഒഴുകിക്കാണ്ടിരുന്നപ്പോഴാണ് മജീറിന്റെ പുറത്തു. മറ്റും മിശറു കടിച്ചിരിക്കുന്നത് സുഹർറാ കണ്ണത്. അവർക്കു സകടം തൊന്തി. അവർ അവന്റെ ദേഹത്തോടു ചേർന്നുനിന്ന് അതിനെയൊക്കെ പതുക്കെ നുള്ളി എടുത്തു കളഞ്ഞു. അവളുടെ നവഞ്ഞൾ മജീറിന്റെ ദേഹം. തൊന്തി.

അന്ന് മജീറിനെ അവർ വിണ്ടു. മാനിയില്ലെങ്കിലും, വളരെക്കാലത്തെക്ക് മജീറിനെ മാനുകയും നുള്ളുകയും, ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അവർ ‘മാനും!’ എന്നു പറഞ്ഞാൽ മജീദ് യേപ്പേട്ടു വിറച്ചിരുന്നു. അവളുടെ ഏററവും മുർച്ചയുള്ള ആധുയമായ ആ നവഞ്ഞരെ മജീദ് മുറിച്ചുകളഞ്ഞത് ഒരു സുത്രം പ്രയാഗിച്ച് അവളുടെ അറിവോടു സമ്മതത്തോടുകൂടിയാണ്.

രണ്ട്

ഒരു ദിവസം, കാലത്തെ സുഹർറ്റായും, മജീദും, കുടി അയൽ വകാങ്ങളിൽനിന്നൊല്ലോ. പുച്ചുടിക്കാമ്പുകൾ ശൈലിപ്പു കൊണ്ടു വരികയായിരുന്നു, മജീദിൻറെ വിടിന്റെ മുററത്തിനറിക്കിൽ ഒരു തോട്ട്, നിർമ്മിക്കാൻ. പുച്ചുടിക്കാമ്പുകൾ സുഹർറ്റായാണു ചുമ നിരുന്നത്. മജീദ് മുഖ്യം അന്ത്യസ്ഥിൽ നടക്കയായിരുന്നു. ആണെല്ലോ?

അവൻറെ കൈയിൽ വിടർത്തിയ ഒരു പേനാക്കത്തി ഉണ്ടായിരുന്നു. ഭാവിയിൽ താൻ ചെയ്യുവാൻ പോകുന്ന വലിയ വലിയ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി മജീദ് പറയുകയാണ്. എല്ലാം മുളിക്കേട്ട് ആനന്ദിക്കാനും, ആഞ്ചേരു. കൊളളാനുമും സുഹർറ്റായ്ക്കു കഴി ണ്ണിരുന്നുള്ളൂ. മജീദിൻറെ, സപ്പനങ്ങൾ ആത്മല്യങ്ങളാണ്; തങ്ക് വെളിച്ചത്തിൽ മുണ്ടിയ ഒരു സുന്ദരലോകം.. ആതിന്റെ ഏക ചെറത്രാധിപതിയായ സുൽത്താൻ മജീദാബാഡില്ലും, ആതിലെ പട്ടമഹിഷിയായ രാജകുമാരി സുഹർറ്റായാണ്. ആതു നിശ്ചയി ക്കുവാൻ പാടില്ല! ആവർക്കു കരച്ചിൽവരും. ആവളുടെ നവങ്ങൾ നിള്ളും.പിന്നെ മജീദിന് ഒരു നിറലാണ്. ആത് ആനുബോക്കാ തിരിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി മജീദ് കരുതിയേ സംസാരിക്കു. എന്നാലും, പിലപ്പോൾ ആവൻ മറന്നുപോകും. മാത്രം കിട്ടും!

ഭാവനയുടെ അടിമയാണ് മജീദ്. ഭാവിയിൽ ബാപ്പും പറഞ്ഞുകെട്ടിട്ടുള്ള അറബിക്കമ്മയിലെ മാതിരി ആത്മുന്നതമായ ഒരു മണിമാളിക ആവൻ പണിയിക്കും. ആതിന്റെ ഭിത്തികളെല്ലാം, സ്വർണ്ണമാണ്. തനി മാണിക്കക്കല്ലുകളാണ് ആതിന്റെ തില്ലു. ആതിന്റെ മേൽക്കുറ ഏന്തായിരിക്കും?...അവൻറെ ഭാവനയിൽ

അനും വരുന്നില്ലോ. വേണ്ടപ്പോൾ സുഹർറ്റാ മുളാഞ്ചിട്ടല്ലോ? അവൻ മജീദിയിരുന്നെങ്കിൽ മജീദിനു കഷണാത്തിൽ തോന്നുമായിരുന്നല്ലോ!

‘സുഹർറ്റാ!’

‘എന്നാ മജീദേ?’

‘നീ മുളാഞ്ചിതെന്നോ?’

‘ഞാശ്മുളുംഞാംഗല്ലോ! പിന്നെച്ചുറ്റ് കാനന്തിനാ എന്ന നീനു വിളിക്കണ്ടോ?’

അവൻ ദേശ്യരംതാട മുന്നൊട്ടട്ടുത്തു. മാന്ത് എറ്റ് മജീദ് പുളാഞ്ചുപോയി! അവൻ പേനാക്കാത്തിയുമായി തിരിഞ്ഞു... അവൻ നവഞ്ചൻ പത്തും നീട്ടിപ്പിടിച്ചു, കല്ലുകൾ തുറിച്ചു മജീദിനെ ഭീഷണിപ്പുട്ടുത്തി:

‘ഞാ ഞാതിം മാന്തും.’

പഴയ മാനലുകളുടെയും നുള്ളിലുകളുടെയും ഓർമ്മ മജീദിൻറീ രക്തത്തെ തണ്ണുപ്പിച്ചു... നവഞ്ചളുള്ള സുഹർറ്റാ ഉയങ്കരിയാൻ. അവൻകും ആ നവഞ്ചൻ ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ! പക്ഷേ, പണ്ടു മുതല്ലേക്കു അവൻകും നവഞ്ചളുണ്ട്. അത് അവൻകും പ്രയ്യാഗിക്കുവാൻ യാതൊരു മടിയുമില്ല. ആ സ്ഥിതിക്ക് ഇനിയും അവരുള്ള ശുശ്രാവിപിടിപ്പിക്കുന്നതു നന്നാണോ? അകാരണമായാണ് സുഹർറ്റാ മാന്തിയത് എന്ന ഭാവത്തിൽ ശുശ്രപാവത്തിനെപ്പോലെ മജീദ് ചോദിച്ചു:

‘സുഹർറ്റാ എന്തിനാ എന്ന മാന്തിയത്?’

‘എന്നെച്ചുറ്റ് നീനു വിളിച്ചുതോ?’

മജീദ് അതുതു. അഭിനയിച്ചു:

‘എപ്പുളാണ്? ഞാൻ വിളിച്ചില്ലോ? സുഹർറ്റാ കെനാവു കണ്ടതായിരിക്കും.’

മജീദിൻറീ നിലയും, ഭാവവും, കണ്ഡപ്പോൾ സുഹർറ്റായുടെ ഉള്ള ആളിപ്പോയി. വാസ്തവത്തിൽ മജീദ് നീ എന്നു വിളിച്ചു. ഒരു പക്ഷേ, അങ്ങനെ തോന്നിയതായിരിക്കുമോ? എങ്കിൽ മജീദിനെ മാന്തിയതു ബഹുകർന്നമായിപ്പോയി... ചെമ്മന്നു തടിച്ചു നാലു പാടുകൾ. അത് അവലുടെ മനസ്സിൻറീ കടപ്പുത്തിനെന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളുംല്ല?

അവളുടെ കല്ലുകൾ നിരണ്ടു.

മജീദ് അതു കണ്ണഭാവം നടക്കാതെ വെണ്ണിമണിൽ നിരണ്ട ശാമവിധിയിലുടെ നടന്നുകൊണ്ടു തന്നതാൻ പറഞ്ഞു:

‘ഈംഗനാനും ചെയ്തില്ലെല്ലും, ബാപ്പായും ഉമ്മായും, ചുമ്മാ എന്ന അടിക്കുകേകും. ചിത്രപറക്കേകും. ചെയ്യും. പിന്നെ ചെലർ ചുമ്മാ പിച്ചുകേകും. മാന്ത്രികേകും. ചെയ്യും. വെറുതെ അവർട്ടേക്കു ഒരു സൗകര്യിന്. ഇണ്ടിണാംഹരിച്ചുപോകുന്ന അവരൂഹങ്ങെ പറോവാരിക്കും, ആ പാവപ്പെട്ട മജീദാണ്ടാർന്നെന്നും — എന്നു പിച്ചുകേക്കില്ലെല്ലും ചെയ്യാൻമെന്നു്.’

ഇതെല്ലാം കഴിഞ്ഞ് മജീദ് സുന്ദരത്തിൽ തിരിഞ്ഞുരോന്നാക്കി. ദേഹം! സുഹർിയുടെ കവിളുകളിലുടെ കല്ലീരിഞ്ഞു രണ്ടു പാലുകൾ! അവനു സന്ദേഹിച്ചായി.

അവരുടെ ആനന്ദത്തിൽ പക്ഷുക്കൊള്ളുവാതെനന്നവല്ലും. ബാലഭാസ്കരൻ കുന്നിഞ്ഞു ഉച്ചിയിൽ വന്നു മനഹാസപുർവ്വം. ചെരിവിലെ ശ്രാമത്തെ പൊൻപ്രദയിൽ മുക്കുകയാണ്. കുന്നിഞ്ഞു പിന്നിൽനിന്നു രണ്ടായിപ്പിരിഞ്ഞ്, കുന്നിനേയും ശ്രാമത്തേയും. ഉൾക്കൊണ്ടിട്ടും, ദുരിച്ചെന്നും, എന്നായി ഒഴുകിപ്പോകുന്ന നദിയുടെ ഉരുക്കിയ പൊന്നുപോലെ... ശ്രാമനിറുംബുദ്ധത്തെയെ ദേഹക്കുന്ന പക്ഷികളുടെ കളകുഞ്ഞങ്ങളിൽ മജീദ് കേൾക്കുന്നത് അവാച്ചുമായ ആനന്ദത്തിഞ്ഞു മാറ്റാലിയാണ്.

പക്ഷേ, സുഹർിയുടെ ഫൃദയത്തിൽമാത്രം. ആനന്ദമില്ല. അവൾ അക്ഷയവുമായ ഒരു അപരാധം. ചെയ്തിരിക്കുന്നും. യാതൊരു കാരണാവുമില്ലാതെയല്ലെങ്കിൽ അവൾ മജീദിനെ മാറ്റിയത്? ഔർക്കു ദേഹാറ്റും. ഫൃദയും. വിജ്ഞുന്നു... ചെമന്നു തടച്ച നാലു പാടുകൾ മജീദിനും പുറിത്. അവളുടെ തെററിനെ ഏങ്ങനെന്ന മായ്ക്കുവാൻ കഴിയും?

മജീദ് പറഞ്ഞുവന്ന തക്കമാളിക്കയ അനുസ്മരിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് എന്നും. സംഭവിച്ചിട്ടില്ലാത്തമാതിരി സുഹർി പത്രുക്കു ചോദിച്ചു:

‘ചെറ്റക്കാ, എന്നിട്ടാ മാളിയു്?’

മജീദ് മിണ്ടിയില്ല. ഒട്ടു കഴിഞ്ഞ് അവൻ ചോദിച്ചു:

‘സുഹർറ്റ മുള്ളണാണോ?’

അവൻ ദുഃഖപാരവശ്യത്തോടെ പറഞ്ഞു:

‘മുള്ളണാണോ!’ എന്നിട്ട് അതിനു തെളിവായി ‘ഉ.. ഉ.. ഉ..’ എന്ന് സുഹർറ്റ മുന്നു പ്രാവശ്യം മുള്ളകയും ചെയ്തു.

‘പിന്നേണ്ടല്ലോ!’ അവൻ തുടർന്നു: ‘പൊൻമാളിയ കുന്നിഞ്ഞി മാകളിലോ.’

അങ്ങനെ ആയാൽ ഗ്രാമം മുഴുവനും കാണാം. തന്നെയുമല്ല, ഒണ്ടു നദികൾ ഒന്നായി ചേർന്നു വലിയ ഒരു നദിയായി ഒഴുകിപ്പോകുന്നതും വളരെ ദൂരം വരെ കാണാം. മജീദും സുഹർറ്റായും ഗ്രാമത്തിലെ മറ്റു കുട്ടികളും കുട്ടി പല തവണ കുന്നിഞ്ഞി മുകളിൽ കയറി നോക്കിയിട്ടുള്ളതല്ലോ? അവിടെ മജീദ് ഉണ്ടാക്കാൻ പോകുന്ന തങ്കമാളിക അത്ഭൂതകരമായിരിക്കും.

‘പിന്നേ!’ അവൻ ഉത്കണ്ഠംയോടെ മജീദിനെ വിളിച്ചു. എന്നിട്ടു സാവേശം ചോദിച്ചു:

‘അപ്പോ പൊന്നു മാളിയേട പൊക്കം എത്രോ കാണും?’

ഉയരത്തിനു വല്ല അതിരുമുണ്ടോ? മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘ഒന്തിരി.’

ഒന്തിരി എന്നു പറയുന്നത് എത്രതേതാളമാണെന്ന് സുഹർറ്റായ്ക്കുന്നിശ്ചയമില്ല. അവൻ ചുററിനും നോക്കി വാഴകൾ, തെങ്ങ് ഒക്കെയുണ്ട്. അവൻ ചോദിച്ചു:

‘വാഴാളും?’

‘വാഴാളും!’ അവനു രസിച്ചില്ല. വാഴയോളും പൊക്കമുള്ള മണിമാളിക.

‘തുമ്മും!’ എന്നു പറഞ്ഞിട്ട് അവൻ സുഹർറ്റായെ നോക്കി.

അവൻ ചോദിച്ചു:

‘തെങ്ങാളും?’

അതിനെയും മജീദ് പരിഹസിച്ചതുകൊണ്ട് സുഹർറ്റാ ആകാശത്തെക്കു മുംബം ഉയരത്തി സംഗ്രഹിയായി ചോദിച്ചു: ‘മാനന്തരാളും?’

‘അദേ,’ മജീദ് സമ്മതിച്ചു: ‘പൊൻമാളിയ മാനത്തോളം കാണും.’

അവർക്കു പിന്നെയും ഒരു സംഗ്രഹം:

‘അതില് ചെറ്റക്കൻ ഒറയ്ക്കാ താമസിക്കാനോണോ?’

‘അല്ലോ!’ മജീദ് അറബിക്കമകളെ ഓർത്തുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: ‘ഞാനും ഒരു രാജകുമാരിം!'

രാജകുമാരി? അങ്ങനെ ഒരുത്തി ആ നാട്ടിലെങ്ങും ഇല്ല. എങ്കിലും.....

‘എതാ ആ പെണ്ണ്?’

ഒരു രഹസ്യമെന്ന മാതിരി മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘അതോക്കെണ്ണോ?’

അതു കെട്ടപ്പോൾ സുഹർറായുടെ മുവത്തെ പ്രകാശം മാണത്തുപോയി. അവർക്ക് അരിശവും. വ്യസനവും. വന്നു. അവർ ചെടിക്കുവുകൾ താഴയിട്ടും; അവളുടെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞാഴുകി; അവർ പറഞ്ഞു: ‘രാജകുമാരിനെന്നുകാണ്ട് എടുപ്പിൽ.’

മജീദ് ആജ്ഞാപിച്ചു: ‘എടുത്തെന്നാണ്ടു ബാ പെണ്ണ്!’

സുഹർറാ പൊട്ടിക്കാരണം:

‘ഞാന്യർണ്ണാല്ലു ചെറ്റക്കാൻറെ കൂട്ടത്തി; രാജകുമാരിനെ കുക്കാണ്ട് എടുപ്പിൽ.’

ആ നിലി! അത് മജീദിനെറെ മനസ്സിനെ അലിയിച്ചു. അവൻ അടുത്തു ചെന്ന് അവളുടെ മുന്പിൽ ഇരുന്നു:

‘സുഹർറായാണ് എൻറെ —’

‘?’

‘രാ....ജ....കു....മാ....രി....’

അവളുടെ മുവം തെളിഞ്ഞു:

‘പോ ചെറ്റക്കാ!’

‘ഉമ്മാണി!’

അവർക്കു സന്താഷ്മായി. മജീദിനും. സുഹർറായ്ക്കും.കുടി ആ പൊൻ മൺിമാളികയിൽ ഒരുമിച്ചു താമസിക്കാം. ഏതു രസമായിരിക്കും! അവർ കണ്ണിരോടെ, മന്ദാസന്തോടെ, അങ്ങനെ

നിന്നു. മജീദ് അവളുടെ നബം മുറിക്കാൻ ആശയം.

‘ബിട് ചെറ്റക്കാ.’

ചാറിൽമഴയില്ലെട പുരിണചന്ദ്രൻ പ്രകാശിക്കുന്നതു
പോലെ, കണ്ണിരില്ലെട സുഹർറ്റാ മനഹസിച്ചു.

‘എന്നാലും എൻ്റെ നകം കണ്ടിക്കണം! അവൾ ചുണ്ടുകൾ
കുർപ്പിച്ചു: ‘പിന്ന ചെറ്റക്കാൻ ബല്ലതും പറേസം ഇനിക്കു പിച്ചണാം! ’
‘സുഹർറ്റാ എന്ന പിച്ചുാ?’

‘പിച്ചും! എപ്പുയും എപ്പുയും പിച്ചും!’

അവൾ പല്ലു കടിച്ച്, പുരികക്കാടികൾ ഉയർത്തി നേരു
പിച്ചാൻ ആശയം.

മജീദ് വിറച്ചു.

എന്തോ ഭയങ്കരമായ തെററിനെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തുന്നതു
പോലെ മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘രാജകുമാരിക്കു പിച്ചാന്വാടില്ലി!

രാജകുമാരി പിച്ചിപ്പോയെങ്കിൽ അതു കൊടിയ പാപമാ
യിരിക്കണം! സംശയങ്ങളാട സുഹർറ്റാ ചൊദിച്ചു:

‘ഉണ്ണാണ്?’

മജീദ് സത്യം ചെയ്തു:

‘ഉണ്ണാണ്, പിച്ചാന്വാടില്ലി!

അവൾ അംഗരന്നു നിന്നു. രാജകുമാരിക്കു പിച്ചാൻ
പാടില്ലെങ്കിൽ, പിന്ന നവഞ്ഞുടെ ആവശ്യമെന്ത്? ഒരു മഹാത്യാഗം.
ചെയ്യുന്നതുപോലെ രണ്ടു കൈയ്യും നീട്ടി അവൾ സന്നതാ
കൊടുത്തു:

‘എന്ന കണ്ടിച്ചു കളി!

സന്നാഹത്തോടെ മജീദ് വീണ്ടും സുഹർറ്റായുടെ മുന്നിൽ
ഉറുന്നു.

പാരപോലെ നീണ്ടു കുർത്തു നിന്ന നവഞ്ഞി പത്തു, മജീദ്
മുറിച്ചു കളിഞ്ഞു. മജീദ് എന്നിറ്റു. അവർ പോയിതോട്, നിർമ്മിച്ചു.
മജീദിന്റെ വീടിലെ വിശ്വാലമായ മുറിത്തിന്റെ മുന്ന് അരി
കുകളിൽ അവൻ ചെറുകുഴികൾ തോണ്ടി. അതിൽ സുഹർറ്റാഓരോ
ന്നു നാട്ടി മണ്ണിട്ടു വെള്ള. ഒഴിച്ചു. നീന് ഒരു പിരിയൻ, നീന് ഒരു

മാനാ, ഒന്ന് ഒരു കോഴിവാലൻ; അങ്ങെനെ നിറഞ്ഞു. മുലയ്ക്കു കുഴിച്ചുവച്ചത് ഒരു ചെന്ദരത്തിക്കാമ്പാൺ. സുഹർറാ അതു വയ്ക്കുമ്പോൾ അതിൽ ഒരു ചെമന പൂവ് ഉണ്ടായിരുന്നു.

ദിവസവും, രാവിലെ സുഹർറാ മജീദിനെൻറ വിട്ടിൽ ചെന്നു ചെടികൾക്കു വെള്ളം. ഒഴിക്കും.

ഒരിക്കൽ കളിയായിട്ട് സുഹർറായുടെ ഉണ്ണാ ഇഡണ്ണ മട്ടിൽ ചോദിച്ചു:

‘എന്തിനാ സുഹർറാ, വല്ലോറിട. ചെടിക്കു നീ ചെന്നു ദേവസ്സാ, വെള്ളാഴിക്കാണ്ടത്?’

സുഹർറാ പറഞ്ഞു:

‘വല്ലോറിട. അല്ലോറിടാ?’

അന്നു വെകിട്ട് സുഹർറായും. മജീദും. മുറാറും നിൽക്കുകയായിരുന്നു. കിളിരിത്തുനിന്ന ചെടികളെ മുണ്ടിക്കാണിച്ചു മജീദ് ഉറക്ക ചോദിച്ചു:

‘ഇതൊക്കെ സുഹർറാടതാ?’

‘അല്ലോട്ട് പിന്ന ചെറ്റകാൻറതാ?’

മജീദ് പരിഹാസത്താട ചീരിച്ചു.

‘പെണ്ണിന് ഉണ്ണിണി കൊതിയെയാണ്ട്!’

അവർക്കു ദേശ്യം. വരാതിരിക്കുമോ? അവർ മാനി! വെണ്ടതു നവഞ്ഞർ ഇല്ലാതിരുന്നതിനാൽ മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘ഇണ്ണാം, മാനം! ഇനിക്കു വല്യ സൊക്കം!’

സുഹർറാ നവഞ്ഞർ നോക്കി പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു.

‘എന്നാ ഞാങ്കിക്കുംാം!’

അവർ മജീദിനെൻറ കൈത്തണ്ണയിൽ കടിക്കാൻ ഭാവിച്ചു. ഗത്യനരമില്ലാതെ മജീദ് ‘വുർ-ആൻ’ പിടിച്ചു സത്യം. ചെയ്തു:

‘മുപ്പുത് ഇംഗ്ലീഷ് മുസ്ലീംക്കാണ് രാജകുമാരിക്കു കടിക്കാമ്പാടില്ലാം!’

സുഹർറാ കണ്ണിരാലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു:

‘ആരോം?’

‘മനഹാസപുർവ്വം മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘ആരോം!’

മുന്ന്

സുഹർഡ കണക്കിൽ മിടുകവിയായിരുന്നു. വാദ്യാർ അവളെ പുകഴ്ത്തുകയും മജീറിനെ അടക്കാകയുമായിരുന്നു പതിവ്. കണക്കുകളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം, മജീറിന് ആകെപ്പാട ഒരു അകലാപ്പാണ്. എത്ര ശ്രമിച്ചാലും ഒന്നും ശരിയാകുകയില്ല.

‘മണ്ണഗ്രീഡാമൺ! ’എന്നാണ് മജീറിനെ വാദ്യാർ വിളിക്കുക. ഹാജർ വിളിക്കുന്നതു. അങ്ങനെന്നയാണ്. അതിൽ ആർക്കാം. ഒരു പരാതിയുമില്ല മജീറി മണ്ണനാണ്. അതുകൊണ്ട് അവൻകുട്ടികളുടെ ഇടയ്ക്കിരുന്ന് ഉച്ചത്തിൽ വിളി കേൾക്കും:

‘ഹാജേ....ൻ.’

‘ഒന്നും ഒന്നും എത്രയാണൊടാ?’

ഗുരുനാമൻ ദരിക്കാൽ മജീറിനോടു ചൊദിച്ചു. ഒന്നും ഒന്നും രണ്ടാണെന്നുള്ളതു ലോകപ്രസിദ്ധമാണെല്ലാ? പരക്ഷ, അതിന് മജീറി പറഞ്ഞ അത്തിനുതകരമായ സമാധാനം. കേട്ട് ഗുരുനാമൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചുപോയി. കൂദാശ ആകെ ചിരിച്ചു: മജീറി പറഞ്ഞ സമാധാനം, പിന്നീട് അവൻകുറ പരിഹാസപ്പേരുമായിത്തീർന്നു. ആ ഉത്തരം. പറയുന്നതിനു മുമ്പ് മജീറി ആലോചിച്ചു: രണ്ടു നദികൾ സംഘേജിച്ചു കുറച്ചുകൂടി തടച്ച ഒരു നദിയായി ഒഴുകുന്നതുപോലെ രണ്ട് ഒന്നുകൾ ഒരുമിച്ചു ചെരുവേംബാൾ കുറച്ചുകൂടി വല്ലും. വെച്ച ഒരു വലിയ ‘ഒന്ന്’ ആയിത്തീരുന്നു. അങ്ങനെ കണക്കുകൂട്ടി സാഭിമാനം. മജീറി പ്രസ്താവിച്ചു:

‘ഉഖ്മിണി വല്യ ഒന്ന്!’

അങ്ങനെ കണക്കുശാസ്ത്രത്തിൽ ഒരു പുതിയ തത്ത്വം.

കണ്ണുപിടിച്ചതിന് മജീറിനെ അനുബന്ധിൽ കയറ്റി നിർത്തി.

‘ഉഖിണി വല്യ ഞന്!’ എല്ലാവരും അവനെ നോക്കി ചിരിച്ചു. എന്നിട്ടും മജീദ് സമ്മതിച്ചില്ല, എന്നും, ഒന്നും രണ്ടാണെന്ന്. ആയതിനാൽ അത്ഭുതകരമായ ആ ഉത്തരവന്തിന്റെ പ്രതിഫലമെന്നോണ്. ആറു ചുട്ടു അടി മജീറിന്റെ കൈവെള്ളയിൽ വച്ചുകൊടുത്തിട്ട് എല്ലാം കൂടി സാമാന്യം, ദേശപ്പെട്ട ഒരു വലിയ അടിയായി വിച്ചാരിച്ചു കൊള്ളാൻ അഭ്യാപകൾ മജീറിനോടു പറയുകയും ചെയ്തു.

അതിനു ശേഷം സഹപാർികൾ അവനെ കാണുന്നുാണ് തമിൽത്തമിൽ പറയും:

‘ഉഖിണി വല്യ ഞന്!’

ആ പരിഹാസവും അതിനു കാരണമായ സംഗതിയും മജീറിനെ വളരെ വേദനപ്പെടുത്തി. അവൻ പറഞ്ഞതു പരമ സത്യമാണ്. പക്ഷേ, ആരും അതു വിശ്വസിക്കാത്തതെന്ന്? ഒരു പക്ഷേ, തെറ്റായിരിക്കാം. മജീദ് തന്നിമണ്ഡനായിരിക്കാം. സഹിക്കവയ്ക്കാത്ത സങ്കരണാട മജീദ് ചെന്ന് ഉഖ്യയോട് ആവലാതി പറഞ്ഞു. മാതാവ് കനിഞ്ഞാട ഉപദേശിച്ചു. സങ്കരമെല്ലാം പടച്ചവനെ അറിയിക്കുവാൻ.

“റബ്യൂൽ ആലമീൻ, ഓത്തരംടേ. അപേക്ഷ തള്ളിക്കളും കുലമാണെന്നും!”

അതനുസരിച്ച് ആ പിണ്ഡി ഹൃദയം പ്രപഞ്ച സ്രഷ്ടാവായ ഇഗനിയന്താവിനോടു ഹൃദയപൂർവ്വം അപേക്ഷിച്ചു:

‘എൻറെ റബ്യൂ, എൻറെ കണക്കുകളെല്ലാം ശരിയാക്കി തരണോ!’

അതായിരുന്നു മജീറിന്റെ ആദ്യത്തെ പ്രാർത്ഥന. രാവും പകലും. മജീദ് പ്രാർത്ഥിക്കും. എന്നിട്ടും. കണക്കുകൾ എല്ലാം തെറ്റുകയാണു ചെയ്തത്. മജീദ് വളരെ അടിയും. കൊണ്ടു. കൈവെള്ള എപ്പോഴും. വിഞ്ഞും. അവനു സഹിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. സംഗതികളോക്കെ മജീദ് സുഹർിയോടു പറഞ്ഞു. അതു വളരെ പിണക്കണ്ണശ്രൂ ശേഷമാണ്. ‘ഉഖിണി വല്യ ഞന്’ ആയതിനു

ഗ്രേഹം. മജീദ് ആരോടും ഭിണ്ടുകയില്ലൊയിരുന്നു. അടുത്ത ബഞ്ചിൽ ഇരുന്ന് സുഹർറ്റാ നോക്കും. മജീദ് മുവം തിരിച്ചു കളയും. ഒടുവിൽ മജീദ് ഭിണ്ടി, സുഹർറ്റാ ചിരിച്ചു. അവൾ സ്ഥമല, മാരി ഇരുന്നു. മജീദിൻറെ തൊട്ടട്ടുത്ത് ബഞ്ചിൻറെ ആറ്റത്തായി അവലുടെ ഇരുപ്പ്. അതോടെ മജീദ് ആടി കൊള്ളാതായി. അത്ഭുതകരമായി അവൻറെ കണക്കുകൾ ഒക്കെ ശരി!

‘അമ്പടാ?’ അമ്പ്രാപകൻ അത് ഭൂതപ്പെട്ടു: ‘ഞാൻ വിചാരിച്ചതുപോലെ നിൻ്റെ തലയ്ക്കുള്ളിൽ മുഴുവനും കളിമണ്ണല്ലാണെന്നും!’

അങ്ങനെ ഗുരുനാമഞ്ചൻ സ്ത്രീവചനങ്ങൾ മജീദിൻറെ പരിഹാസപ്പെരിനെ മാച്ചുകളണ്ടു. കൂട്ടികൾ അസുയയോടെ പറയും:

‘മജീദാണു കൂല്ലിലെ നോമൻ?’

അതു കേൾക്കുന്നോമരി സുഹർറ്റാ പുണ്ണിരിതുകും. അതിൻറെ പൊരുൾ മററാർക്കും. മന്ത്രിലായിരുന്നില്ല. മജീദിൻറെ കണക്കുകൾ ശരിയാകുന്നതിനെന്ന ഹൈസ്പെ. സുഹർറ്റായുടെ മനഹാസത്തിൽ ഒളിഞ്ഞുകിടന്നിരുന്നു.

കണക്കുകൾ ചെയ്യാൻ കൂട്ടിക്കൊള്ളാക്കാ എന്നിട്ടു മുവയ്തൊടുമുവം നോക്കിനില്ക്കുന്നോമരി മജീദിൻറെ ഇടത്തെ കല്ല് സുഹർറ്റായുടെ സ്നേഹിൽ ആയിരിക്കും. അവലുടെ മജീദ്. പകർത്തും. കണക്കുചെയ്തുതിരിന്നാലും. അവൾ ഇരിക്കുകയില്ല, ആദ്യം. മജീദ് ഇരിക്കണം!

പള്ളിക്കുട്ടന്തിൽനിന്ന് അവർ ഒരുമിച്ചു വിടുകളിലേക്കു വരുന്ന സമയത്തു മറ്റാരും. കേൾക്കാതെ മജീദിനെ സുഹർറ്റാ കളിയാക്കും. പലതും. ഓർത്തൽ സുഹർറ്റാ മനഹാസിക്കും. ഏന്നിട്ടു മന്ത്രിക്കും:

‘ഉമ്മിണി വല്യ നന്ന്?’

അപ്പോൾ മജീദിൻറെ ദേശ്യം മുഴുവനും ഒറ്റ വാക്കിൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ പറയും:

‘രാജകുമാരി!’

അതു കെട്ടു വെള്ളിമണിയുടെ മന്ത്രയന്ത്രിപോലെ
ശോകമധ്യരഹംവല്ലും ചിരിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ വിരലുകളിലേക്ക്
നോക്കും. ആനവങ്ങളോക്കെ ഭഗവിയായി മുറിച്ചതാണ്. വെടിപ്പിന്നും
വ്യത്തിക്കും, സ്കൂളിലെ ഉത്തമമായുള്ളക്കയാണ് അവൻ. മജിദിനീറി
വസ്ത്രങ്ങളിൽ എന്നും മഷിയും കറയും പുരണ്ടിരിക്കും.

അവൻ നാട്ടിലുള്ള മാവുകളിലോക്കെ വലിഞ്ഞുകയറും,
അവയുടെ ഉച്ചിയിലെ ചില്ലുക്കൊന്നുകളിൽ പിടിച്ച്
ഇലപുടർപ്പുകളുടെ മീറ്റേകുടി അനന്തമായ ലോകവിശാലതയിൽ
നോക്കുക അവൻ ഒരു രസമാണ്. ചുക്കവാളത്തിനീറി അപ്പുറത്തുള്ള
ലോകങ്ങൾ കാണുവാൻ അവനു കൊതിയാണ്. ഭാവനയിൽ
മുഴുകി അവൻ വൃക്ഷത്തിനീറി ഉച്ചിയിൽ നിൽക്കുന്നൊഡി
അടിയിൽ നിന്ന് സുപ്പർ വിളിച്ചു ചോടിക്കും:

‘എക്കു. കാണാവോ ചെറ്റക്കാ?’

മജിദ് അതിനുത്തരമായി, ഉയരെ മേഖലങ്ങളാട്ടു
പററിച്ചേർന്നു പറക്കുന്ന പരുന്നുകളുടെപാട്ട് എന്നു വിശാസിക്കുന്ന
വരികൾ സ്വരമായും യന്ത്രാട്ട ഉരുവിട്ടും:

‘എക്കു. കാണാം, മറീന്തെ പള്ളി കാണാം!’

സുഹർഗായുടെ കാതുകുത്തു കല്യാണത്തിൽ മജീദ് പങ്കുകൊണ്ടതു സഹിക്കവിള്ളാത്ത വേദനയോടും ഒളിച്ചുമാൻ.

മജീദ് മാർക്കാംചെയ്തു കിടക്കുകയായിരുന്നു. ഒഴിവു കാലത്താണ്. മജീദിന്റെ സുന്നതു കല്യാണം ഗ്രാമത്തെ ആകെ ഇളക്കിയ സംഭവമായിരുന്നു. വെടിക്കുട്ടും വലിയ സദ്യയുമുണ്ടായിരുന്നു. ബാൻറ് മേളങ്ങളോടും ഗൃഹസ്ഥലുകൾക്കുടുംകുട്ടി ആനപ്പുറത്താണ് മജീദിനെ ഉരുളാതിയത്! അതിനുശേഷമായിരുന്നു ബിരിയാനി സദ്യ. ആയിര താലിലധികം. ആളുകൾ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നു. സദ്യയ്ക്കു മുമ്പാണ് മാർക്കാംടന്ത്...ആ ദിവസം. മുഴുവനും. മജീദിനു ദേഹായിരുന്നു. എന്നൊരു മുറിച്ചുകളിയും! എന്നാണത്? മരിച്ചുപോകുമോ? അവൻ ആകെ ദേഹം തള്ളിന്നു. അന്നു സന്ധ്യവരെ ജീവിക്കില്ലെന്നുതന്നെ അവനു തോന്തി. എന്നാണ് ഉണ്ടാകുവാൻ പോകുന്നതന്നും അവന് ഒരു ലക്ഷ്യമില്ല. ലോകത്തിലുള്ള എല്ലാ മുസ്ലീം. പുരുഷങ്ങാരെയും. മാർക്കാംചെയ്തിട്ടുള്ളതാണ്. അല്ലാത്തവർ ഹല്ലു. എങ്കിലും....‘ഹാ മാർക്കാംചെയ്യുണ്ടെങ്കെന്നോ?’ മജീദ് സുഹർഗായോടു ചോദിച്ചു.

അവൻകുട്ടായാതൊരു അറിവുമില്ല!

‘എന്നായാലും മരിക്കുകേലും,’ എന്ന് ആശസ്ത്രപ്പിക്കാൻ മാത്രമേ അവൻകുട്ടായാക്കിണ്ടുള്ളു. എങ്കിലും. മജീദിനു വളരെ പരിശോഭായായിരുന്നു.... ‘അല്ലാഹു അക്ബർ’ എന്നുള്ള ഗംഗിരമായ ‘തക്കബിർ’ പന്തലിൽ മുഴങ്ങിയതോടെ മജീദിനെ അവൻറെ ബാസ്തവം പിടിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു ചെറുമുറിയിൽ ആക്കിയിട്ടുപോയി....അവിടെ

കുഴന്തിയിട്ടു വെള്ളവസ്ത്രം. വിരിച്ചു ഉരലിഞ്ഞിരുന്നിലായി പതിനൊന്നു തിരിയുള്ള നിലവിളക്ക് കത്തുന്നുണ്ടായിരുന്നു. മുറിയിൽ കുഴരകനായ ‘ഒള്ളാ’നെക്കുടാതെ പത്തുപ്രത്യാം അളുകളുമുണ്ടായിരുന്നു! അവർ മജീദിഞ്ഞിരുന്ന് ഷർട്ട് ഉംരി; തുണി ഉരിഞ്ഞു പിറന്നപടി അവനെ ഉരലിഞ്ഞിരുന്ന് പുറത്ത് ഇരുത്തി. അത്തുറ്റതി! അവർ എന്നാണ് ചെയ്യവാൻ പോകുന്നത്? സംശ്ലേഷം!

മജീദിഞ്ഞിരുന്ന കാള്യുപൊത്തി, കൈയ്ക്കും കാലിനും തലയ്ക്കും ആളുകൾ പിടിച്ചു. അവന് അനഞ്ഞുവാൻ വിധും ഇരുന്നു. ‘അള്ളാഹു അക്ബർ’ എന്നുള്ള ശബ്ദമല്ലാതെ മരിാനും കേൾക്കുവാൻ ഇല്ല. മജീദ് നന്നായി വിയർക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആ ബഹാളത്തിനിടയ്ക്ക് അവൻറെ തുടകൾ ചെന്നുചെരുന്ന സ്ഥലത്തു നേരിയ ഒരു വേദന. ഉണങ്ങിയ പാള മുറിക്കുന്നതു പോലെയുള്ള ഒന്നുഭേദി. ഒരു നിമിഷം മാത്രം. ഉടനെ എള്ളാം കഴിഞ്ഞ് ഒരു വെള്ളം. തലി. ഒരു നിറവൽ — ഒരു പുക്കച്ചിൽ.

മജീദിനെ കിടത്തി. തലയ്ക്കും കാലിനും. തലയണ്ണയുണ്ട്. ആ ബഹാളത്തിൽ മജീദ് ഒന്നു നോക്കി. ചെമന മഷിയുള്ള കുപ്പിയിൽ കൈവിരൽ മുക്കിയതു പോലെയല്ല, മഷിയിൽ മുങ്ഗാതെ കുപ്പിയുടെ വാഗിൽ നിന്നു വിരലിഞ്ഞിരുതലയ്ക്കു ചുറ്റു. ചെമന മഷി പുരണ്ടതു പോലെ...അവിടെ ചോര പോടിഞ്ഞു നിൽക്കുന്നൊന്നു മാത്രം....സുപ്പർക്കായോടു പിറുറ്റിവസം ഇത്തും. സംഗതികൾ മജീദ് പറഞ്ഞു.

അവൻ ഒന്നലിഞ്ഞിരുന്നു അപ്പുറത്തു നിന്നുകൊണ്ട് ചോദിച്ചു: ‘മജീദ് പേടിച്ചോ?’

‘ഞാനോ!’ മജീദ് ആ കിടപ്പിൽ കിടന്നുകൊണ്ട് വിരവാദം. ചെയ്തു: ‘ഞാൻ പേടിച്ചുന്നുല്ലാം!’

ആ സമയത്ത് സുപ്പർക്കാ അവളുടെ കാതുകുത്തുകാരും. പറഞ്ഞു. പത്തുപ്രത്യാം ദിവസത്തിനുള്ളിൽ അവളുടെ കാതുകുത്തു നടക്കും!

‘മജീദിനു വരാൻ കുക്കേലമല്ലോ?’

മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ വരും.’

പക്ഷേ, ആ ദിവസം വന്നപ്പോൾ മജീറിന് അന്നഞ്ചുവാൻ വയ്ക്കിരുന്നു. ആദ്യം സുഹർറായുടെ ഉജ്ജായും പിരകേ സുഹർറായും വന്നു വിട്ടുകാരെ കഷണിക്കുന്നത് അവൻ കെട്ടു. കുറേകഴിഞ്ഞ് സുഹർറായെ ജനലിക്കേണ്ട് അടുത്തു കാണുകയും ചെയ്തു. ഉർക്കണ്ടായാൽ അവളുടെ വെള്ളത്ത മുവം വിളിയിരുന്നു എങ്കിലും കല്ലുകൾ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

‘ഇന്നെന്നീറ കാതുകുത്താം?’

മജീറ ഒന്നും പറയാതെ മനസ്സില്ലും. അത് അവളിലും പകർന്നു. മജീറ് ആ ഭഗയുള്ള ചെവവികളിൽനിന്നൊക്കെ. കാതുകുത്താം എന്നാശാഖ. അതു നിരത്തി കുനുകുനാ കുത്തിത്തുള്ളയ്ക്കു സേവാൾ വെദനിക്കില്ലോ? മജീറ് അത് മുത്തപ്പേട്ടു.

അവൻ പറഞ്ഞു:

‘അറിയാമാടില്ല; വന്നു നോക്കാം?’

അവൻ ഓടിപ്പോയി.

മജീറിന്നു പോകണമെന്നു തോന്തി. കിടന്നിടത്തുനിന്ന് എഴുന്നേലവല്ക്കുവാൻ വയ്ക്കില്ലും. ഒടുകഴിഞ്ഞ് ആരും കാണാതെ തകാത്തിന് മജീറ് എണ്ണിററു. സംശ്ലേഷം! അഥവിപ്പിള്ളയുടെ ഘനം! ആയിരു. വ്രണങ്ങളുടെ വെദന...എല്ലാം കുടി ഹൃദയത്തിൽ നിന്നു ഘനമായി തുണ്ടിക്കിടക്കുന്നതുപോലെ....കവച്ചുകവച്ച് ആരും കാണാതെ മജീറ് സുത്രത്തിൽ വെളിയിൽ ലാഞ്ഞി. വെള്ളമില്ലാത്ത തോട്ടില്ലുടെ നിരങ്ങി നിരങ്ങി പറമ്പിൽക്കായറി സുഹർറായുടെ വിട്ടിൽ ചെന്നു. അവിടെ വലിയ ആരോഹണമോ, ആർക്കൂറുമോ എന്നും കണ്ടില്ല. അത് അവർ പണക്കാരല്ലാണ്ടിട്ടാണെന്ന് മജീറ് വിചാരിച്ചു. പണക്കാരായിരുന്നെന്നിൽ കൊട്ടും വെടിക്കേട്ടും സദ്യയും ആരവവും ഒക്കെ ഉണ്ടാകുമായിരുന്നു!

മജീറിനെ കണ്ണ ഉടനെ സുഹർറായുടെ ഉജ്ജാ നില വിളിച്ചുകൊണ്ട് ഓടിയെത്താടി:

‘എൻ്റെ പുള്ള എന്നിന്നു വരാന്നോയി?’

മജീറ് വിഷമത്തോടെ, വെദനയോടെ പറഞ്ഞു:

‘കാതുകുത്തു കാണാൻ.’

അന്നേരും സുഹർറായും ഹാജരായി. അവളുടെ മുഖം ചെമന്നും, കണ്ണുകൾ കലങ്ങിയും, മുരുന്നും മുകൾ മുതൽ അടിവരെ രണ്ടു കാതുകളും കുത്തിന്തുളച്ചു. കറുപ്പുനുൽ കോർത്തു കെട്ടിയിരുന്നു. വലതുകാതിൽ പതിനൊന്നും ലടങ്ങേതിൽ പത്തും. പഴുത്തു തുളകൾ ഉണ്ടായും പോൾ നുലശിച്ച് ഉറരിക്കാളണ്ട് വെള്ളി അലികാത്ത് ഇടുമെന്നും. അതു കഴിഞ്ഞ് കല്പാണാത്തിനു വെള്ളി അലികാത്തു ശാരി സർജാ അലികാത്താക്കുമെന്നും. മജീദിന് അറിയാമായിരുന്നു.

മജീദ് സുഹർറായോടു ചൊദിച്ചു: ‘ഈ കാതുകുത്തെന്നാൻ?’

‘അറിയാമെല്ല.’

‘അദിക്. എന്നാനോ?’

സുഹർറാ വെദനയോടെ മനഹസിച്ചു:

‘ഉഖിണിയും!’

ഇതെല്ലാമായപ്പോൾ മജീദിനെ കാണാണ്ടിട്ട് ആളുകൾ തെരക്കിച്ചേന്നു. രണ്ടുപേര് താങ്ങിയാണ് അവനെ തിരികെ വിട്ടിൽ ഏടുത്തുകൊണ്ടുപോയി കിടത്തിയത്.

ആ സംഭവം വളരെ ഒഴുപ്പാടുണ്ടാക്കി. മജീദിനെ ബാപ്പാ ശകാരിച്ചു. മജീദിനെന്റെ ഉഖായെ ബാപ്പാ ശകാരിച്ചു. സുഹർറായുടെ ബാപ്പാ ഉഖാമാരെയും. മജീദിനെന്റെ ബാപ്പാ ശകാരിച്ചു. അങ്ങനെ അത് അവസാനിച്ചു.

ആദ്യം പൊറുപ്പായത് മജീദിനാണ്. അന്ന് മജീദിനെ കുളിപ്പിച്ചു പുതിയ വസ്ത്രങ്ങൾ അണിയിച്ചു. സെൻറു പുശി, പുത്താൻ കുടയുമായി പള്ളിയിൽ കൊണ്ടുപോയി. അത് ആഫ്രിക്കപ്പുർവമാണ്. ചമണ്ടുപിടിച്ചുള്ള ആ പോക്കിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞ് സുഹർറാ കളിയാക്കി:

‘ഓ, ചെറ്റക്കാൻറെ നാമുസ്! അവൾ പറഞ്ഞു: ‘പെണ്ണുകെട്ടാൻ പോകുന്നോലെ....’

സുഹർറായും മജിദും അക്കാല്യും ജയിച്ചു.

ഗ്രാമത്തിലെ സ്കൂളിലെ ഒട്ടവിലത്തെ കുഞ്ഞിൽ നിന്നാണ്. തുടർന്നു പട്ടണത്തിലെ ഫഹസ്കൂളിൽ പോയി പഠി കാനുണ്ടായിരുന്ന സുഹർറായുടെ ആശ്രമം തകർന്ന ഒരു സംഭവം ഉണ്ടായി. മജിദ് ആദ്യമായി മരണം കഴു; സുഹർറായുടെ ബാപ്പ് മരിച്ചു.

അംഗത്വം, അവളുടെ രണ്ട് ഇളയ സഹോദരിമാരും ഉണ്ടായും. നിരാഗയരായി. എല്ലാംകൂടി അവർക്കുണ്ടായിരുന്നത് ഒരു മുൻ പുരുഷിന്റും ചെറിയ ഒരു വീടുമാണ്. അടയ്ക്കാക്കച്ചുവടം മുലം. കിട്ടിയിരുന്ന ലാഡ് കൊണ്ടാണ് അവളുടെ ബാപ്പ് ആ കുട്ടാംബം പുലർത്തിയിരുന്നത്. വെള്ളത്തെ തൊപ്പിയും ചെമ്മല്ലും പുരും മുഖിനും മുണ്ടും, അതുപോലെത്തെ തൊർത്തുമാണ് അദ്ദേഹം. ധരിക്കുക. കറുത്ത താടിയുള്ള വെള്ളത്തെ വട്ടമുവരെതു കരുത്ത മിചികൾ പുണ്ണിരിതുകുന്നവയായിരുന്നു. മുന്നാൽ അല്പം വളവോടെ, മടക്കിയ ചാക്ക് കക്ഷത്തിൽ വെച്ച്, അദ്ദേഹം നടക്കും. നാട്ടിലുള്ള വീടുകളിൽ നിന്ന് അടയ്ക്ക വാങ്ങിച്ചു ചാക്കിൽ നിന്നും കെട്ടിതന്നാൽ ചുമന്നുകൊണ്ടുപോയിപട്ടണത്തിൽ വിൽക്കും. വലിയ സംഭാഷണപ്രിയനാണ്. കണ്ടിട്ടുള്ള രാജ്യങ്ങളിലെ വിശ്വാസങ്ങളാക്കി മജിദിനോടു പറയും. വെള്ളിയിലാണ് യമാർമ്മ മുസൽമാന്മാരുള്ളത്, ആ ഗ്രാമത്തിലുള്ളവരോ, അന്യ വിശ്വാസികൾ! ഹൃദയകാരിന്മാരുള്ളവരും. നല്ലവരെ കാണണ

മെങ്കിൽ വെള്ളിയിൽ പോകണം.

‘ഹവിടേള്ളാർ കരുതണാൽ ഇവർ മാത്രമാ ശരിയായ ഇസ്ലാമിങ്ങൾ. അവിവിധ്യാത്തതിന്റെ ഒറ്റ ദൃഷ്ടി! പടചേരുകൾ ബേബ്രൈവേച്ചു നിങ്ങളാക്കു പടിച്ചു വല്ലതായി വർദ്ധി ഈ സിതിയോക്കും പോകും.’

സുഹർറ്റായു വലിയ പരിക്ഷകൾ പാസ്സാക്കണമെന്നുള്ള തായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ആഗ്രഹം.

‘പിന്നെ—’ അദ്ദേഹം പറയും: ‘അവളും സാല്യ ഉദ്യോഗം ബരിക്കുവും ഞായ്യലേക്കു മറക്കും. അതെന്റെ ബാപ്പാ ആണെന്നു പറയാൻ അവക്കും ബല്യ നാണായിരിക്കും.’

‘അതു ശരിയാണ്. മജീദ് കള്ളംനാട്ടേന്താട പറയും: ‘സുഹർറ്റാ വലിയ അന്തസ്ഥുകാരിയാം.’

അപ്പോൾ സുഹർറ്റാ വാതിലിന്റെ മറവിൽ നിന്നുകൊണ്ട് കല്ലുകൾ ഭിഴിച്ചു, പല്ലുകൾ തണരിച്ചു, അല്പ. രൂക്ഷത പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടു ശ്രദ്ധാർഹം കാരാതെ പറയും:

‘ഉണ്ണിണി വല്യ ഓന്?’

അതുപോലുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ മജീദ് അവളെ ശിക്ഷിക്കും; അതൊരു പ്രത്യേക തരത്തിലാണ്. അവൻറെ പകാൽ എപ്പോഴുമുള്ള ഒബർ തെററാലിയിൽ മടിയിൽ നിന്ന് ഒരു ചെറിയ ഉരുളൻ കല്ലുടുത്തു വച്ചു സുഹർറ്റായുടെ കണാക്കാൽ നോക്കി പത്തുക്കൊ ഞന്നു വലിച്ചു വിട്ടു. ഉന്നം പിശയ്ക്കാറില്ല.

കണാക്കാലിൽ കൊണ്ടു കഴിയുമ്പോൾ അവൻ പറയും: ‘ആ കതകിൽ പററിയിരുന്ന ചുല്ലാസിരിത്തെന്ന ഞാൻ കൊള്ളിച്ചു.’

സുഹർറ്റാ അന്ത്യാകില്ല. അവളുടെ കല്ലുകളിൽ നിന്ന് ഞന്നു രണ്ടു തുള്ളി കല്ലുനീറ് അടർന്നു വീഴും; അത്രമാത്രം. അതൊന്നും കാണാതെ സുഹർറ്റായുടെ ഉംബാ മജീദിനോടു പറയും:

‘നീ ഈ ഉന്നം. നോക്കിനോക്കി ഞങ്ങെടെ കലോ. ചട്ടി. ഒക്കെ പൊട്ടിച്ചു തീർക്കും. മജീദേ, നിങ്ങളെപ്പോലെ മൊത്തലോഡോ ഞങ്ങെക്കണ്ട്?’

‘ഓ, സാൻ ഈനി ഉന്നം. എന്നാക്കാൻ വരുന്നില്ലെ. സാൻ ഈ രാജ്യത്തു നിന്നൊക്കെ ദുരൂഹ ദുരൂഹ പോകാൻ പോകയാണ്!’

‘എവിടെ?’

‘ആറുമാസത്തെ വഴിക്കപ്പേറിയുണ്ട്!’

‘എനിട്ട്,’ സുഹർറ്റാ പറയും: ‘സന്ധ്യയ്ക്കു വീടിലേക്കു പോരും!’

അതാണ് മജിറിനപ്പറിയുള്ള സുഹർറ്റായുടെ അഭിപ്രായം. സുഹർറ്റായെപ്പറിയുള്ള മജിറിന്റെ അഭിപ്രായം. അങ്ങനെയെല്ലാം:

‘എനിട്ട് സാൻ നാടകാക്കെ ചുററി മടങ്ങിവരുമ്പോൾ സുഹർറ്റാ വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥമയായിരിക്കും. അപ്പോൾ ഈ ശ്രീമതി എന്നക്കണ്ണാൽ കണ്ണിട്ടുള്ള ഭാവം. പോലും. കാണിക്കായില്ലെന്നും!

വിദ്യുരവും. സംത്ക്രമവുമായ ഭാവിതയെ കണ്ണിട്ടുന്നപോലെ നന്നിയും മനഹാസത്തിന്റെ ഉദയം. അവളുടെ മുവത്തുണ്ടാവും.

വളരെ ആലോചനയ്ക്കുശേഷം. അവൾ പറയും:

‘ചെറ്റകനല്ലോ പഠിച്ചു പഠിച്ചു വലിയ ഉദ്യോഗസ്ഥമനാവാൻ പോവുന്നത്? ഞങ്ങൾക്കു പണ്ണമില്ലാല്ലോ?’

സുഹർറ്റായുടെ ബാപ്പു പറയും:

‘പണ്ണാക്കെ ഞാജ്ഞാഹർ തരും. ഞാജ്ഞക്കു മുന്നു പേരിക്കുംകുടുംബം ഒന്നിച്ചുപോരാം, പഠാത്തിലെ പള്ളിക്കുടഞ്ഞിന്. സാൻ അടയ്ക്കാ വിറ്റേണ്ടും ദേവസോം. പള്ളിക്കുടഞ്ഞിന്റെ ബാത്തക വന്നു നിന്നോളാം.’

പക്ഷേ, അതിന്നു തരപ്പെട്ടില്ലെ. അദ്ദേഹം. മഴ നന്നായും വന്നു മുന്നു ദിവസം. പനിയായിട്ടു കിടന്നു. മുന്നാം. ദിവസം. സന്ധ്യയ്ക്കു മരിച്ചു. മരണശരൂയ്ക്കടുത്ത് മജിദ്യും ഉണ്ടായിരുന്നു. കെട്ടുപോയ വിളക്കിന്റെ പുകപിടിച്ചു കുറുത്ത ചിഞ്ഞിപോലെ ആ മിചിക്കൾ രണ്ടും!....വെളിച്ചവും. ചുട്ടും. പോയ അനക്കമില്ലാത്ത ആ ശരീരം!

പിറേറ്റിവസ്ഥാണ് മയ്യത്തു മറവു ചെയ്തത്. അന്നു സന്ധ്യയ്ക്ക് സുഹർറ്റായെപ്പത്രിക്കിച്ചുപതിവുപോലെ മജിദ്യുമാവിൻ

ചുവട്ടിൽ നില്ക്കുകയായിരുന്നു. അവർ ദുഃഖാരാത്രാദ സാവധാനം മജിറിന്റെ അടുത്തു വന്നു. മജിറ് ആ മുഖത്തെക്കു നോക്കിയപ്പോൾ അവർ പൊട്ടിക്കാണ്ടുപോയി. മജിറിന് ഒന്നും പറയുവാൻ കഴിണ്ടില്ല. അവൻറെ കല്ലിർക്കണാങ്ങൾ അവളുടെ മുർഖാവിലും അവളുടെത് അവൻറെ നെഞ്ചിലും. വീണ് ഏകുംകൊണ്ടിരുന്നു.

ആ സമയത്ത് ഇരുണ്ട തെങ്ങുകൾക്കു മീതെ നിലാകാശത്ത് പന്ത്രകല തെളിഞ്ഞുനിന്നിരുന്നു.

സുഹർി അവളുടെ വീടിനെറി വാതില്ക്കാൽ നിന്ന്, മജിദിനെ അവൻറെ ബാപ്പും പട്ടണത്തിലെ ഫഹസ്കുളിൽ ചെർക്കാൻ കൊണ്ടുപോകുന്നതു കണ്ടു. രണ്ടുപേരുക്കും കുടയുണ്ട്. മജിദിനെറിയു പുതിയത്. അവൻറെ സർട്ടീഫിക്കറ്റും തൊപ്പിയും പുതിയത്. ശ്രാമവിധിയിലൂടെ അവൻ പോയി ദേരെ മരയുന്നത് അവൻ കണ്ടു.

അന്നു സന്ധ്യയ്ക്ക് സ്കുളിൽ നിന്നു മടങ്ങിവന മജിദ് മാവിന്റെചുവട്ടിൽ ഹാജരായി. നല്ലുമണമുള്ള പുതിയ പാഠപ്പുസ്തകം അവൻറെ കൈയിലുണ്ടായിരുന്നു. ഉത്കണ്ഠംയോടെ ഓടിവന സുഹർിയെ അഭിമാനപൂർവ്വം അവൻ അതു കാണിച്ചു.

‘പടം വളരെയുണ്ട്.’

അവൻ അതു വാങ്ങി, മരിച്ചു മരിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. മജിദ് മെല്ലുകൾക്കപ്പുറത്തുള്ള പട്ടണത്തിലെ അത് ഭൂത കാഴ്ചകളെ വർണ്ണിച്ചു, ടട്ടുവിൽ സ്കുളിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു:

‘പട്ടണത്തിനെറി ഒന്നു നട്ടുകൂട്ടുക, വെള്ള തേച്ചു, ഓടുമേണ്ട ഏഴു വലിയ കെട്ടിടങ്ങൾ. ഇവിടെന്നെതിരെ പള്ളിക്കൂട്. പോലെയല്ല. വലിയ ഒരു തൊട്ട്! എന്തെല്ലാം തരംചെടികളുണ്ടെനോ! ഞാൻ അതിനെറിയെല്ലാം. അറി കൊണ്ടുവരും! പിന്നെ കളിക്കാനുള്ള സ്ഥലം. ഓ, ഒന്നു കാണാണ്ടതാണ്!’ മജിദ് തുടർന്നു:

‘കുട്ടികളുടെയുണ്ടെനോ! കണക്കില്ല! ഫഹയ്മാസററി സ്വർണ്ണക്കല്ലടക്കാരനായ ഒരു തടിയൻ. കൈയിൽ ചുരുൾ്ലുമ്പുംമുണ്ട്; പിന്നെ, എന്നെറി സാറിന് കണ്ണ് നേന്തുള്ളു! ശാഖയുടെ കൂറാസിൽ നാല്പത്തിരണ്ടു കുട്ടികളുണ്ട്-അതിൽ

ഞങ്ങളുടെ കൂദ്ദൂൽ നാല്പത്തിരഞ്ഞു കുട്ടികളുണ്ട്—അതിൽ പതിനാലു പെണ്ണകുട്ടികൾ!

ഉർക്കത്തലാട മജീദ് പെട്ടെന്ന് നിറുത്തി. സുഹർറായുടെ കല്ലുനീറ പുന്നുകത്തിൽ...

‘സുഹർറാ! മജീദ് വിളിച്ചു. കല്ലുനീറിൻ്റെ ഫോറുവെന്നെന്ന് അവനു മനസ്സിലായില്ല.

‘കരയുന്നതെന്നിന്?’ മജീദ് വിണ്ണു. വിണ്ണു. ചൊറിച്ചു.

ടുവിൽ അവൾ മുഖമുയർത്തി പതുക്കെപ്പറിഞ്ഞു:

‘എനിക്കും പറിക്കണാം!'

സുഹർറായ്ക്കും പറിക്കണാം! റബ്യു.....അതിന് എന്നു വഴി? മജീദ് ചുഴിഞ്ഞു ചിന്തിച്ചു. ചിവിട്ടുകരയുന്നതു പോലുള്ള ശബ്ദം. അവൻ്റെ തലയ്ക്കുള്ളിൽ മുഴങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു, അവസാന. വഴിയുണ്ടായി.

മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ പറിക്കുന്നതു ദിവസവും. സുഹർറായ്ക്കും പറഞ്ഞു തരാം.’

അങ്ങനെ സമ്മതിച്ചുപോന്നെന്നുണ്ടില്ലു. അതിനേക്കാൾ ഉത്തമമായ മാർഗ്ഗം. മജീദ് കണ്ണുപിടിച്ചു. മജീദിൻ്റെ വിട്ടിൽ ധാരാളം. സ്വന്തമുണ്ടായ്ക്കും സുഹർറായും. കുടി പള്ളിക്കുട്ടത്തിൽ അയച്ചു പറിപ്പിച്ചാലെന്നാണ്? ബാപ്പായോടു പറയാൻ പേടി. ഉണ്ണായോടു പറയാം. അവൻ ഉറച്ചു. ബാപ്പു ആശേ സ്നേഹം സ്വന്തനാണ്. ലേശ. മുൻകോപിയും. താൻ പറയുന്നതു മനസ്സിലായോ? ഇല്ലോ എന്നു കുട്ടിച്ചേർക്കും.

അന്നു രാത്രി ഉണ്ണു കഴിഞ്ഞു ബാപ്പാ വെറ്റിലയിൽ ചുണ്ണാമ്പു തേക്കുകയായിരുന്നു. ഉംഖ അടയ്ക്ക നുറുക്കി കൊണ്ടിരുന്നു.

പതറുന്ന ഹൃദയത്താട മജീദ് ഉണ്ണായുടെ അടുത്തു ചെന്നിരുന്നു പതുക്കെ വിളിച്ചു:

‘ഉംഖാം!’

മാതാവു വാസ്തവ്യപൂർവ്വം ചോദിച്ചു:

‘എന്നാ മോനേ?’

മജീദൻ പത്രുക്കെപ്പറഞ്ഞു:

‘നമുക്ക് ആ സുഹർഡായെയും പരിപ്പിച്ചാലെന്നാ?’

കുറേ സമയത്തേക്ക് ആരും ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ബാപ്പാ വെറിലെ മടക്കി ചുരുട്ടി വായിൽ വെച്ച് നുറുക്കിയ അടയ്ക്കയും വായിലിട്ടു ചവച്ചു. എന്നിട്ട് തക്ക. പോലെപ്രകാശിച്ചു കൊണ്ടിരുന്ന പിച്ചളച്ചുള്ളത്തിൽനിന്നു വെള്ള യെപ്പി എടുത്തു തുറന്നു. മുക്കഷമായ ഒരു സുഗന്ധം. അവിടെയെങ്കും വ്യാപിച്ചു. ഇടിച്ചു കുട്ടിയ പുകയിലെ കൈവെള്ളയിൽ ആക്കി വായിലിട്ടു. മാണായിലേക്കു നീക്കി; എന്നിട്ടു മുററേതേക്കു നീട്ടി ഒന്നു തുപ്പി.

‘ഇതിലോട് തുപ്പിയാപ്പോരേ?’ ഉണ്ണാ കോളാനി നീക്കിവെച്ചുകൊടുത്തിട്ടു പറഞ്ഞു: ‘ആ ചെടിടെ എല്ലാക്കെ ചോരപോലെ കെടക്കും.’

‘അമരൻ ഉണ്ണാട ശെടി!’ എന്നു പരിഹാസത്താട പറഞ്ഞിട്ട് ബാപ്പാ ചാരുക്കണ്ണരയിൽ മലർന്നു. പകലിനേക്കാൾ പ്രകാശമററിയ ശരീരത്തിലിന്നെൽ ഉഗ്രമായ വെളിച്ചത്തിൽ ബാപ്പാ യുടെ ഏറ്റാനൽ ഷർട്ടിന്നെൽ പൊൻകുടുക്കുകൾ മണ്ണത്തിലും തിളങ്കി. കറുത്ത പുരികക്കൊടികൾ ഉയർന്നു. തവിട്ടു നിറത്തിലുള്ള തോല്യപോലെ മിനുത്ത നോറി ചുളിഞ്ഞു. സർബ്ബക്കണ്ണടയുടെ വടച്ചില്ലില്ലുടെ ബാപ്പാ നോക്കി മജീദിനപ്പറിയുള്ള അഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്തി:

‘എടി! ഇമൻ എവിടെയകിലും പോയ്ക്കൊട്ടു. രാജ്യാക്ക ഒന്നു ചുററിട്ടു, എമ്മെളപ്പോലെത്ത ലോഹരോക്ക കഴിഞ്ഞത്തേനേന്ന് ഇവന്നൊന്നു പടികട്ടടി. മനസ്സിലായോ?— ഇല്ലോ?’

‘ഇണ്ടിത്തൊടങ്ങാം! എന്തെങ്കിലും. മുണ്ടിപ്പോയാ എന്ന പൊക്കോ, രാജ്യം. വിട്ടോ! എന്നാലും. എന്തിനാ ഇതെന്നും പറു നാത്?’

‘എടീ, ഇമനു ബുദ്ധില്ലോ?’

‘മറ്റുള്ളാരിക്ക് ഒത്തിരി ബുദ്ധിയെങ്കിൽ?’

ഉമായുടെ ഒരു മുള്ളുവാക്ക്! ബാപ്പാ വിട്ടുമോ?

‘എടീ, ഇമനു കിട്ടിപ്പോയതു നിന്റെ ബുദ്ധിയാ! മനസ്സിലായോടോ? —ഈല്ലോ?’

‘ഓ, ഇപ്പു ഇപ്പു ആയപ്പു എന്റെ ബുദ്ധിക്കു വല്ല കുറം! രബ്ബിന്റെ ബേബ്ബു?’

‘എടീ, അല്ലെങ്കി ഇമനിതു തോന്ത്രം? എടീ, എന്റെ അന്തശ്ശയാരിക്ക് എല്ലാംകൊട ഇരുപത്താറ് മകളും; നിന്റെ അന്തശ്ശയാരിക്കും. അന്തശ്ശത്തിമാരിക്കും. എല്ലാങ്ങാട ബക്കന പോലെ, നാല്പത്തൊന്നുണ്ടോ! എടീ, അഭദ്രാങ്ങാട ഇബ്ദി ബന്നു ചോറു തിന്നുന്ന ഞാൻ ബല്ലും. പറേണാണോടോ? —ഈല്ലോ?’

‘എന്റെ ബഡ്രിങ്ങൾ! എന്തൊരു പക്ഷപ്പാടാണിത്.’

‘എടീ, നീ ആയിരു ബഡ്രിങ്ങൾ ബിളി! അനാഭ്യു. നെനക്കു ബുദ്ധിയെങ്കാകുവോ? —ഈല്ലോ! ഞാമരേണ്ടുതു നെനക്കു മനസ്സിലാകുവോ? —ഈല്ലോ?’

‘നാപ്പിനെ എയ്തിക്കാണിരും?’

എഴുത്തർത്തിയാൻ വയ്ക്കാതു ഉമാ പറഞ്ഞു.

അതു കേട്ടു ബാപ്പാ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു. ഉമായുടെ വെള്ളത്ത കുപ്പായത്തിൽ ചെമന തുപ്പിൽത്തുള്ളികൾ നിറഞ്ഞു.

‘പോടിഅപ്പുറത്ത്?’ ബാപ്പാ ആജ്ഞാപിച്ചു: ‘പോയിനിന്റെ കുപ്പായം മാറിക്കൊണ്ടുവാ. മനസ്സിലായോടോ? —ഈല്ലോ!’

ഉമാ പോയി കുപ്പായം മാറി വെരോനു ധരിച്ചിട്ടു വന്നു.

ബാപ്പാ തുടർന്നു:

‘എയിത്ത്? എടീ നിന്റെ ബാപ്പാ പടിച്ചിട്ടുണ്ടാ? —ഈല്ലോ! എടീ നിന്റെ ആഞ്ഞലമാർ പടിച്ചിട്ടുണ്ടാ! —ഈല്ലോ?’

ഉമാവിട്ടുമോ? ‘ഓ, നിങ്ങട എല്ലാരും ഒത്തിരിപടിച്ചിട്ടോണ്ടോ?’

അതിനു ബാപ്പാ വളരെ സമയത്തേക്ക് ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. ബാപ്പാ എഴുത്തുപറിച്ചിട്ടുണ്ടോ ബാപ്പായും ബാപ്പായും ബാപ്പായും

ഉണ്ടായും എഴുതുന്നു പറിച്ചിട്ടില്ല. അത് ഉണ്ടാ ഓർപ്പിച്ചതു കാരണം ബാപ്പായ്ക്കു ദേശ്യം വന്നു:

‘അതികും പറഞ്ഞാലോണ്ടല്ലോടു?—’ ബാപ്പാ ഗർജിച്ചു: ‘നിരീക്ഷി ശക്തി ഞാൻ ചവുട്ടി വെള്ളേംമാക്കും! മനസ്സിലായോടു?— ഇല്ല!

അതിന്റെ ഉണ്ടായ ഏരെന്തകില്ലും സമാധാനം പറഞ്ഞാൽ ഉടനെ വഴക്കുണ്ടാകുമായിരുന്നു. ചെല്ലും എടുത്തു മുറിതേയ്ക്കുറിയും; ഉണ്ടായെങ്കിലും; മജീദിനെന്ന അടിക്കും; മജീദിനീറു സഹോദരിമാരെ അടിക്കും. മാത്രമല്ല, മജീദിനീറു ചെടികൾ മുഴുവൻ വലിച്ചു പിഴുതുകൂളയും....അതുകൊണ്ട് ഉണ്ടാ ഒന്നും സമാധാനം പറഞ്ഞില്ല. ഉണ്ടാ ഒന്നും പരിയാത്തതുകൊണ്ട് ബാപ്പാ ചോദിച്ചു;

‘എന്താടി, നാവെറഞ്ഞിപ്പോയോ? —ഇല്ല?

ഉണ്ടാ വളരെ ശാന്തതയോടെ ചോദിച്ചു:

‘ഇരുദാക്കു എന്തിനാ പറഞ്ഞത്? മജീദ് ഒന്നു ചോദിച്ചുപോയി? —ഒപ്പിനീറു. നേർപ്പുകാരിടു. ബേബ്ലൈ കൊണ്ടു എഡക്കു വെണ്ണേഡ്യാളും. മൊത്തലോണ്ടല്ലോ? ഇപ്പു ആ സുഹർറാട് ബാപ്പാ മരിച്ചു പോയി. ഇപ്പു അത്തങ്ങൾക്ക് ആരുള്ളു. എഡക്കു അവരേ. പറിപ്പിച്ചാലെന്നാ?’

മജീദ് ഉത്തകണ്ഠംയോടെ കാത്തിരുന്നു. ഉണ്ടായുടെ കഴുത്തിലെയും. കാതുകളിലെയും. സ്വർണ്ണാഭരണങ്ങൾ തിളങ്കി.

‘ഒണ്ടെടി, എഡക്കു വെണ്ണേഡ്യാളും. മൊത്തലോണ്ടും! നിനീറു ബാപ്പാ സമ്പാദിച്ചുതന്നുതോ, അതോ നന്നക്കു സിറിതന. കിട്ടുന്തോ?’

‘തൊടങ്ങി, സിറിതനും! ചുണ്ണാ കെട്ടിക്കൊണ്ടു പോന്നതല്ലു! ഫീഡ്യിക്കൊണ്ടു ആയിരു. രൂഹായും. പിന്നെ കെക്കേതേലും. കാതേലും. കൈയേലും. കാലേലും. പിന്നെ, ആരേലും, നന്നച്ചു പോന്നും. തന്നുതെ മിന്നുപോയും?’

‘ശ്രദ്ധി! ബാപ്പാ മീശ പിരിച്ചു: ‘അവട ആയിരു. തൊലിജന

രൂഹാ! ഏടീ, നിന്മാളും തുകാത്തി രൂഹാ കൊടുത്താലും, നിന്മപ്പോലെത്തെ ബ്യുദ്ധില്ലാത്തതിനെ വല്ലാരും കെട്ടുവോടി?— ഇല്ല!

‘അന്നാ ഖണ്ഠി ഒരു ബ്യുദ്ധിയൊളിള്ളതിനെ പോയ് കെട്ട്?’

‘കെട്ടുമെട്ടി, കെട്ടും! എന്നപ്പോലെത്തെ യോഗ്യതേള്ള ആശ്വാസമർക്ക് ആയിരും, അല്ലെടീ പതിനായിരും, തരാൻ ആക്കുണ്ട്! ഉന്നില്ലായോടി? ഇല്ല!’

ഉംഖാ അതിനൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. വേണമെങ്കിൽ ബാപ്പായ്ക്ക് ഏതെയെല്ലാത്തിനെയെങ്കിലും. കെട്ടാം. ഉംഖാ ഓന്നും പറയാത്തതുകൊണ്ട് ബാപ്പായ്ക്കു ശുണ്ടിവന്നു:

‘അവളും പറഞ്ഞ കെട്ടാം, സാമ്മക്കു വെണ്ണേഡ്യാളും മൊത്തലൊണ്ടന്ന്?’

അത് ഒറക്കാശിന്നുപോലും. മുതലില്ല ഏന ഭാവത്തിലാണ്. മജിദിനും സത്യം. അറിയാമായിരുന്നു. ആ നാട്ടിലെയ്ക്ക് ഏറിവും അധിക. സ്വന്തുള്ളതു ബാപ്പായ്ക്കാണ്. ഓരോ പ്രാവശ്യവും മുടിക്കുന്ന തേങ്ങ പറിസുകളിൽ മലപോലെ കിടക്കും. ഓരോ പ്രാവശ്യവും. കൊയ്തു മെതിച്ചു കൊണ്ടു വരുന്ന നെല്ല് ഇടാൻ സ്ഥലം. പോരായിരുന്നു. അതിനുമൊക്കെപ്പുറമേ തടി കച്ചവടത്തിൽ മികച്ച ലാഭം കിട്ടിക്കൊണ്ടുമിരുന്നു. ഒരിക്കൽ തടി വിറ്റുകൊണ്ടു വന്നതു മുഴുവൻ കുതിരപ്പുവനായിരുന്നു. അതു വെള്ളക്കലാസിൽ കുന്നുപോലെ ചൊരിഞ്ഞിട്ടുശരിരാൺലിൻറെ മുമ്പിൽ വച്ചു ബാപ്പാ എല്ലിയെല്ലി അട്ടിവെച്ചുമടിയും ലഭിക്കുന്നതിൽ കെട്ടി പെട്ടിയിൽ വെച്ചു പുട്ടി; പുട്ടുന്നതിനു മുമ്പ് മജിദ് അതു വാരിവാരിക്കാളിച്ചു. അതിൻ്റെ മണ്ണദ്ദുതിയും. മന്ദരവവും. മജിദിനും വിസ്മരിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അത്രയ്ക്കു ധനികരായവർക്ക് ഈ ഒരു സാധ്യബാലികക്കയെ പറിപ്പിച്ചുകൂടെ?

ഉംഖാ പറഞ്ഞു:

‘ഈല്ലെന്നു പറേല്ലു! സാമ്മക്ക് ഒണ്ടല്ലോ! ഈ നാട്ടിലോളിംഡാരക്കാണ സൊത്തു സാമ്മക്കില്ലോ? മജിദിൻറെ

അരുത്രാല്ലെ ആകുവൊള്ളു ആ സൊഹറാനേം പടിപ്പിച്ചാ?’

ബാപ്പായ്ക്കു ദേശ്യം വന്നു:

‘എടി, തനനക്കു ബഡ്ടിലെല്ലനു ഞാനവർണ്ണതാ തനനക്കു മനസ്സിലാകുവോ?—ഈല്ല! എടി, എൻഡീ, നിംഗൾ. ചോരേപ്പുട്ട് എല്ലാങ്ങാട എരുത്രേഞ്ഞനിയാവോടാി?—ഈല്ല! ഈപത്താറും നാല്പത്താനും എരുത്രേനിയാവോടാി? —ഈല്ല!’

ഉംബ ചോദിച്ചു:

‘എരുത്രടാ മജീദേ?’

മജീദിന്റെ തലച്ചോറു വിയർത്തുപോയി! ഭയകര കണക്കാണ്! അവൻ കടലാസു. പെൻസില്യൂ. എടുക്കാൻ ഓട്ട.

എറിവും പരിഹാസപരമായ ഒരു ചിതി ബാപ്പാ ചിതിച്ചു:

‘അംത പോണ്ടടി, നിന്റെ ബഡ്ടി!’

മജീദ് കടലാസു. പെൻസില്യൂ. കൊണ്ടുവന്ന ഇരുപത്തിയാറിന്റെ അടിയിൽ നാല്പത്താനും എഴുതി. എന്നിട്ട് വിയർത്തു കൂളിച്ചു അവൻ കുട്ടുവാൻ തുടങ്ങി.

അപോൾ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ബാപ്പാ പറഞ്ഞു:

‘എടി അറുവത്തെയ്.’

അപോഴേക്കും മജീദും കുട്ടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു.

‘ശരിയാണ്. അറുപത്തിയേഴ്.’ മജീദ് സമ്മതിച്ചു.

ബാപ്പാ ഗർജിച്ചു:

‘എടി,’ ബാപ്പാ തുടർന്നു: ‘അ സൊഹർ നല്ല പെണ്ണു. മിടുകത്തിയാ. എന്നാലും അവരെ ഞാമഭൂ പടിപ്പിക്കാണോളി അറുവത്തെയെല്ലാത്തിനേ. പടിപ്പിക്കണാം! അതിനുമാത്രം മൊതല് ഞാമക്ക് ഒണ്ണോടാി?’

ഉംബ ഒന്നു. പറഞ്ഞില്ല.

‘അമൻ പോയില്ലപ്പുറത്ത്?’ മജീദിനെ നോക്കി ബാപ്പാ വിശ്വാസിച്ചു. ‘പോടാം?’

മജീദ് വിഷാദങ്ങാട പോയി. അവൻ ഇന്നിനിക്കൽ നിന്ന് ഇരുളില്ലട സുപ്പർഗായുടെ വീട്ടിലേക്കു നോക്കിയപ്പോൾ,

കെക്കളിൽ മുവം താങ്ങിക്കൊണ്ടു മല്ലേല്ലേ വിളക്കിരുന്നു മണ്ണത്
തീനാളത്തിൽ എനാക്കി, ചിന്താമഗ്നയായി വരാന്നയിൽ
ഹരിക്കുകയാണ് സൃഷ്ടർ.

എന്തിനെപ്പറ്റിയാണ് അവൾ ചിന്തിക്കുന്നത്?

സുഹർിയുടെ ജീവിതം ഉദ്ദേശ്യമില്ലാതെ അങ്ങനെ പൊയ്ക്കാണ്ടിരുന്നു. മിക്ക സമയവും മജീറിൻറെ വിട്ടിലാബാൾ. എല്ലാവർക്കും അവളോടു സ്ഥാപനഹംഗം. എക്കില്ലോ. അവളുടെ ശുഭത്ത് എപ്പോഴും വിഷാദഭാവമുണ്ടായിരുന്നു. നന്നാകൊണ്ടു. വ്യസനികരുതെന്ന് മജീറിൻറെ ഉഖ്യാ എപ്പോഴും അവളോടു പറയും.

‘എനിക്കു വ്യസനഹംനുമില്ല.’ മനഹാസപുർവ്വം സുഹർി പറയും. ഏകില്ലോ. അവളുടെ സ്വരത്തിലെ ശ്രാകയരനി മായ്ക്കാൻ അവൾക്കു കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അത് മജീറിനേയും. വിഷമിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

അവൻ പറയും:

‘പണ്ഡത്തമാതിരിയുള്ള സുഹർിയുടെ ഒരു ചിരി കൈക്കാൻ കൊതിയാവുന്നു?’

അവൾ പറയും:

‘ഞാൻ പണ്ഡത്ത മാതിരിയല്ല ചിരിക്കുന്നത്?’

‘അല്ല. ഇപ്പോഴത്തെ ചിരിയിൽ കല്ലുനീരുള്ളതു പോലെ.’

‘ഓ, അതു ഞാൻ വളർന്നുപോയിട്ടായിരിക്കാം!’

ഒട്ടു കഴിഞ്ഞ്: ‘നാം വളരേണ്ടായിരുന്നു!’

വളർന്നുപോയതുകൊണ്ടാണോ ദ്രുവവും ആഗ്രഹങ്ങളുംണ്ടായത്?

അവർ കുഞ്ഞുങ്ങളായിരുന്നു. അവർ അറിയാതെ അവർ വളർന്നുപോയി! കാറും തലയും വളർന്ന ഒരു യുവതിയായി

സുഹർറാ; മജീദ് പൊടിമീശകാരനായ ഒരു യുവാവും.

സുഹർറായ്‌ക് അവളുടെ ഭാവിതയപ്പറ്റി വളരെ ആഗ്രഹകളുണ്ട്. സഹോദരിയും മാതാവും അവളും അനാമരാണ്. പിതാവിന്റെ മരണശേഷം ആ കുടുംബത്തിന്റെ ഭാരം അവളിലാണു വന്നു ചെർന്നത്.

അവർക്കു പതിനാറു വയസ്സുയുള്ളു. പെൺകുട്ടി തന്നെ. എക്കിലും അവൾ ആ കുടുംബത്തെ സംരക്ഷിക്കണം.. എത്ര കാലമാണ് മജീദിന്റെ ഉഖായിൽ നിന്നു സഹായങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുക? മറ്റുള്ളവരുടെ സമന്വാദാവത്തിന്റെഴിൽ ജീവിക്കുക? അവിടെ മജീദ് മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളവെങ്കിൽ അവർക്കു വിഷമില്ലായിരുന്നു.

മജീദിന്റെ ബാപ്പാരേധാടോ, ഉഖായേധാടോ, സഹോദരികളോടോ സുഹർറായ്‌ക്കു വഴക്കില്ല. എക്കിലും മജീദിനോടുള്ള ഏറ്റേ ഒന്ന് മറ്റുള്ളവരുടെല്ലു. മജീദ് അവളുടെ മുമ്പില്ലുള്ളപ്പോൾ ഒന്നുമില്ല. ഇല്ലാത്തപ്പോഴാണ് വിഷമ്. മജീദ് കാലത്തെ സ്കൂളിലേക്കു പോയാൽ വൈകുറുന്നു. മടങ്ങിവരുന്നതുവരെ അവർക്ക് ഒരു പരിശേഷാണ്. മജീദിന് ഏറ്റെങ്കിലും സുവക്കേടു വന്നാൽ അവർക്ക് ഉറക്കമുണ്ട്. ഏപ്പോഴും മജീദിന്റെ അടുത്തിരിക്കണം.. രാപ്പുകൽ ശുശ്രൂഷിക്കണം..

അവളുടെ ആഗ്രഹാനുസരണമെന്നാണ്. ആയിരട്ട ഒരു സംഭവമുണ്ടായി: മജീദിന്റെ വലതുകാലിൽ വിഷക്കല്ലു കാച്ചി. ടാണിലെ പൊസ്കൂളിൽ പഠിക്കാൻ പോയതിന്റെ നാലുമാത്തെ കൊല്ലും. സ്കൂളിൽ നിന്നു വരുന്ന വഴി കാലിനു വേദന തോനി. ഒക്കി ഒക്കിയാണ് മജീദ് വീട്ടിൽ വന്നു കയറിയത്. പിറോടിവസം. കാലിൽ, അടിഭാഗത്ത്, പഴുപ്പു കണ്ണു. ദേഹമാകെ ചുള്ളുചുള്ളുപ്പും. വേദനയും. മജീദ് കട്ടിലിൽക്കിടന്നുണ്ടായെന്നും. ഏല്ലാവരും പറഞ്ഞു, കുറു പൊട്ടിയാൽ വേദന ശമിക്കും! പരക്കു, ആം അടുത്തു ചെന്നാൽ മജീദ് വാവിട്ടു കരയും.

അവിടെ എപ്പോഴും ആർക്കുട്ടമാണ്. സുവക്കേട് അറിയാൻ വരുന്നവരുടെ ബഹാളും ഒഴിഞ്ഞ അപൂർവ്വവസ്തുങ്ങളിൽ സുഹർി മുറിയിൽ കയറി മജീദിന്റെ കാല്ക്കത്തെച്ചന്ന് പഴുത്ത സ്ഥലത്ത് ഉള്ളതിക്കൊണ്ടിരിക്കും. പഴുത്ത വലിയ മണ്ണ പേരയ്ക്കാം പോലെ കാലിനുള്ളിൽ മുഴച്ചുവീർത്തു നിലക്കുകയാണ്. അതിന്റെ വൈദന മജീദിന്റെ സഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

‘സുഹർി, ഞാൻ മരിച്ചുപോകും! മജീദ് സങ്കടത്താട കിരണ്ടു.

അതിന് എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്? അവർക്കു രൂപമുണ്ടായില്ല. കരച്ചിൽ വന്നു. അവർ മജീദിന്റെ വലതു കാലടി കവിളിൽ ചേർത്തു പിടിച്ചു.

ഉള്ളംകാലിൽ ഗാധമായി ണന്നു ചുംബിച്ചു.

ആദ്യത്തെ ചുംബനം!.....

അവർ എഴുന്നേറ്റു ചെന്ന്, ചുട്ടുപിടിച്ച നെററിയിൽ തടവിക്കൊണ്ട് മജീദിന്റെ മുവത്തേക്കു കുന്നിഞ്ഞു.

അവളുടെ മുടിക്കെട്ടാണെന്ന് മജീദിന്റെ നെഞ്ചിൽ വിതറിവിണ്ടു....അവളുടെ നിശ്ചാസം. അവന്റെ മുവത്തു സ്പർശിച്ചു. അവളുടെ ആകെയുള്ള മണം! ഒരു വെദ്യുതിയും നാഡിണ്ഠരവുകളെ വിറപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു....കാന്തതാൽ ആകർഷിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ മജീദിന്റെ മുവും ഉയർന്നു. കൈകൾ രണ്ടും അവളുടെ കഴുത്തിനെ വലയം ചെയ്യു. അവളെ അവൻ നെഞ്ചേംടു ചേർത്ത് അമർത്തി. അവളെ അവനിലേക്ക് ആവാഹിച്ചു:

‘സുഹർി!

‘ഹോമൻറി!

സുഹർിയുടെ ചുവന്ന ചുണ്ടുകൾ മജീദിന്റെ ചുണ്ടിൽ അമർന്നു.

ജീവിതാരംഭത്താട ഉള്ളതെങ്കിലും. അന്ന് ആദ്യമായി ഉണ്ടന്ന വികാരങ്ങളോടെ അവർ അനേന്നും. ഒടിച്ചേരിന്നു....

ആയിരുമായിരും. ചുംബനങ്ങൾ അർപ്പിച്ചു. കല്ലുകൾ, നെറി, കവിശ്രദ്ധങ്ങൾ, കഴുതൽ, നെഞ്ച്...ആകെ വിറച്ചു. സുവകരമായ ഒരു ആലസ്യവും, പുതുതായ ഒരു ആശ്രാസവും. ഏറ്റൊ സംഭവിച്ചു! ഏറ്റാണ്ട?

‘കുരു പൊട്ടി!’ മനഹാസത്താട, ദിവ്യമായ സംഗിത, പോലെ സുഹർി മന്തിച്ചു.

മജിട്ട് ഏഴുനേരിരുന്നു. അത്ഭുതം!....കുരു പൊട്ടിപ്പൂഡി ലജ്ജയാൽ കുനിഞ്ഞുപോയ സുഹർിയുടെ പ്രേമാർദ്ദമായ മുവരത്തെക്ക് മജിട്ട് നോക്കി....ആ പവിച്ചുണ്ടുകളുടെ മാധ്യരൂപവും, ആ പ്രമഹച്ചുംബനങ്ങളുടെ മാദകതാവും!

സുഹർി ചുംബിച്ച വലതുകാലടിയുടെ വെള്ളയ്ക്ക് ഏതെന്നാണില്ലാത്ത കുളുർമ്മ!.....

സുഹർിയ്ക്ക് അന്നു രാത്രി ഉറങ്ങുവാൻ കഴിണ്ടില്ല. ആകെ ചുടുപിടിച്ചു....വല്ലാതെ അലിഞ്ഞുപോയി.

സുഹർിയുടെ ജീവിതത്തിന് ഒരു ഉദ്ദേശ്യമുണ്ട്. ഏകില്ലും, അതിനേരിൽ സാഹചര്യത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കുവാൻ അവർക്കു തേം തോന്തി.

വല്ലാതെ അനിശ്ചിതാവസ്ഥയിൽക്കൂടി അവളുടെ തിനരാത്രങ്ങൾ ആങ്ങനെ കഴിഞ്ഞുവന്നു.

സുഹർറ, മജീദിനെ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ട്; മജീദ് സുഹർറയെയും ഇപ്പോൾ ഒരു പെൻകും അറിയാം. സ്നേഹവലയത്തിൽനിന്നു നട്ടുവിലാണ് മജീദ്. എങ്കിലും, ഉജ്ജീവനചിന്തകളും ഉത്കൃഷ്ടാദർശങ്ങളുമാണ് മജീദിനെ നയിച്ചിരുന്നത്. അഭിമാനത്തിൽനിന്നു കാതലാണ് മജീദ്. തന്നെപ്പറ്റിത്തനെ വലിയ ഉത്തിപ്പാണ്. പിതാവിന്നെന്നു ലോകത്തിലല്ല ജീവിതം; കുടുംബകാര്യത്തെപ്പറ്റി നന്നാം. അറിവില്ലെന്നും ബാപ്പായോടു വല്ലതും സംസാരിക്കാൻ തന്നെ മജീദിനു ഭയമാണ്.

ബാപ്പാ ആരുടെയും അഭിപ്രായങ്ങൾ സ്വരിക്കാതെ എസ്റ്റച്ചായപതിയെപ്പോലെ എല്ലാം നടത്തിക്കൊള്ളും. മജീദിനു വല്ലതും ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ ഉഖ്ഖായാടു ചൊടിച്ചു വാങ്ങിക്കും. ബാപ്പായുടെ ശബ്ദം കേൾക്കുന്നും മജീദിന്നെന്നു ഹൃദയത്തിൽ നിന്നു പ്രതിഷ്ഠയത്തിൽനിന്നു നിഗ്രഹം ഗർജന്നങ്ങളാണുയരുക. എന്തിന്നെന്നു പ്രതിഷ്ഠയാം? മജീദിനു നിശ്ചയമില്ല. ഒരു നല്ല പിതാവാണല്ലെന്നും? മജീദിനു വേണ്ടി എല്ലാം ചെയ്യുകൊടുക്കുന്നില്ലോ? അശായമായ സ്നേഹമില്ലോ? പിന്നെ ഒരു പിതാവെന്ന നിലയ്ക്ക് എന്തു കുററാം?

മജീദിന്നെ ബാപ്പായെക്കാൾ മജീദിനു സ്നേഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നത് സുഹർറയുടെ ബാപ്പായെയാണ്. സുഹർറ അവളുടെ ബാപ്പായെ ദയപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. പിതാവിനെപ്പറ്റി പറയുന്നും അവളുടെ കല്ലുകൾ നിന്നയും....മജീദിന്നെ ബാപ്പാ മരിച്ചുപോയാൽ മജീദ് കരയുമോ? ഉഖ്ഖാ മരിക്കയാണെങ്കിൽ

തീർച്ചയായും മജീദ് കരയും! ഉഞ്ഞായെ ദേഹില്ല. ബാപ്പായെ ദേഹില്ല — ദേഹത്താട്ടകുടിയ സ്നേഹവുമുണ്ട് ബാപ്പായോട്.

എങ്ങനെന്നയായാലും, മജീദിന് അവിടെ താമസിക്കുന്നത് ഇഷ്ടമല്ല. അധികസമയവും വിടിനു വെളിയിൽ, അല്ലെങ്കിൽ സന്താ. മുറിയിൽ, അത്തരത്തിൽ കഴിഞ്ഞുവരുമ്പോൾ, അതിപ്രധാനമായ ഒരു സംഭവമുണ്ടായി:

മജീദ് അന്ന് ടാണ് സ്കൂളിലെവാവസാനത്തെ കൂട്ടിലിൻറെ അടിയിലരേതത്തിൽ പറികയായിരുന്നു.

കൊയ്ത്തും മെതിയും, തുടങ്ങിയിരുന്നു. നല്ല ചുട്ടുള്ള വൈനലാൺ, പോരേകിൽ നോസ്യകാലവും! വെള്ള, പോലും, കുടിക്കാതെ, ഉമിനിർ പോലും, ഇറക്കാതെ, പകൽ മുഴുവനും പട്ടണി നില്ക്കുന്നതുകൊണ്ടു, വെറും. നിസ്താരകാര്യത്തിനു പോലും, ബാപ്പാ വെറിപിടിച്ചു വഴക്കുകുടിയിരുന്നു.

ഒരു ദിവസം കാലത്തെ ബാപ്പാ പാടത്തെക്കു പോകും. മുമ്പ് മജീദിനോടു പറഞ്ഞു: ‘കൊയ്യുമെതിച്ച് ഉണക്കിയിട്ടിരിക്കുന്ന നെല്ലും വള്ളത്തിൽ കൊണ്ടുവരാനുണ്ട്. കുടെ ആളില്ലെങ്കിൽ വജ്ജിക്കാർ വഴിക്കു വാരി വില്ക്കും!’

‘നിന്നക്കു നോയ്ക്കില്ലോള്ളാ?’ ബാപ്പാ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു: ‘നീ പള്ളിക്കുടത്തിനു വരുന്ന ഒരു ഒരു പാടത്തു വരണ്ണ.. വരുവോ? — ഇല്ല!

മജീദ് പറഞ്ഞു: ‘വന്നോക്കാം.’

പക്ഷേ, മജീദ് പോയില്ല. പതിവുപൊലെ സ്കൂൾ വിട്ടു വന്ന ഉടനെ കളിക്കാൻ പോയി. സന്ധ്യയ്ക്കു നോസ്യ തുറക്കുന്ന സമയത്ത് ബാപ്പായെ കാണാതിരുന്നപ്പോഴാണ് മജീദിന് ഓർമ്മയുണ്ടായത്.....കുറെ അധികം ഇരുട്ടിയപ്പോൾ ബാപ്പാ വന്നു. മജീദിനെ കണ്ടപ്പോൾ ബാപ്പാ അലറി. ദേഹര ദേശ്യത്താട മജീദിനെ കരണ്ണത്ത് ‘ഓ’ എന്ന് ഒട്ടി കൊടുത്തു. മജീദ് നിന്നു കറങ്ങി. തലയ്ക്കുള്ളിൽ മിന്നാമിന്നുങ്ങുകൾ പറന്നു.

വീണ്ടും വീണ്ടും ബാപ്പാ തല്ലി:

‘ഒന്നുകൾ നീ നന്നാക്കണം; അല്ലെങ്കിച്ചൊക്കണം. മനസ്സിലായോ? —ഇല്ലോ?’

അടിയുടെയും മറ്റും ശബ്ദം, രക്ത് ഉഞ്ചാണടിവന്ന് മജീദിനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു:

‘ഇണ്ണി ഓന്നു നിർത്തൽ! അറിയാമ്പാത്തരു. തല്ലിയില്ലോ?’

‘പോടാ അപ്പുറത്ത്!’ ബാപ്പാ അലറി: ‘അവളു കെട്ടില്ലോ?’ എന്നിട്ട് ഉഞ്ചായെയും തല്ലി, കരണ്ണുകൊണ്ട് ഓടിയെത്തിയ സഹോദരികളെയും തല്ലി, കതകുകൾ അടിച്ചുപൊളിച്ചു. പാത്രങ്ങൾ എറിഞ്ഞുടച്ചു!.....

ഇതിനുംരാഡയാക്കെയിടയിൽ മജീദ് സ്ത്രീയനായി നില്ക്കുകയായിരുന്നു.

‘പോടാ, പോ? നീ രാജ്യാക്കെ ചുററി ഓന്നു പടിച്ചിട്ടു വാ. മനസ്സിലായോ? —ഇല്ലോ?’ ബാപ്പാ അലറിക്കൊണ്ട് മജീദിനും പിടലിക്കു പിടിച്ച് മുറിതേക്കു തള്ളി. മജീദ് കമിച്ചനടിച്ചു വിണ്ണു. ചുണ്ടു പൊട്ടി ചോര കലിച്ചു. മജീദ് ഏഴുനേരപ്പോൾ വിണ്ടു. അട്ടി:

‘പോ!’

ആ ശബ്ദം, ലോകത്തിനും അററി. വരെ മജീദിനെ ഓടിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമായതായിരുന്നു.

മജീദ് അവിടെ നിന്നു പോയി. ഇരുട്ടത്തു പടിക്കൽ ചെന്നിരുന്നു....കരയുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. തുള്ളി കണ്ണുനിരു പോലുമില്ല. ഉഗ്രമായ പ്രതിഷ്ഠയെത്തിനും കൊടുക്കാറാണു ഹൃദയത്തിൽ.... നല്ല വാക്കു പറയുന്നതിനോ, ആശസി സ്ഥിക്കുന്നതിനോ ആരു. ചെന്നില്ല.

വിട്ടിൽ വല്ലാത്ത നിസ്തിശ്വാസത്തു! ശരറാന്തൽ കർന്നോള്ളബലത യോടെ നിന്ന് പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. എങ്കിലും മരിച്ച വിട്ടു പോലെ....അനന്തമില്ല.

വിശ്വാലമായ ലോകത്തിൽ തനിച്ച്! വിട്ടു. നാടു. ഉപേക്ഷിച്ചു പോകാൻ മജീദ് തീരുമാനിച്ചു. പക്ഷേ, എന്നോടു പോകും?

കൈയിൽ പണമില്ല. വെറും തടി. എക്കില്ലോ. ജീവിക്കും! ഒരു തുംബാവാണ്.

മജീദ് പോയി.

അതിനു മുമ്പ് സുഹർറായുടെ സമീപത്തെക്കു നടന്നു. പതിവായി ഇരിക്കാറുള്ള മാവിൻ ചുവട്ടിൽ, ഇരുളിന്റെ ഏകാന്തതയിൽ നിന്നു.

ഉരുത്തായി സുഹർറായുടെ മനോഹരശബ്ദം. മുഴങ്ങി. മല്ലേയ്യു വിളക്കിനു മുമ്പിൽ ഇരുന്ന് അവൾ ബുർ-ആൻ പാരായണം. ചെയ്യുകയാണ്. ഇടയ്ക്ക് അവൾ മുഖമുയർത്തി മാവു നില്ക്കുന്ന ഭാഗത്തെക്കു നോക്കി. എന്നൊക്കെൽക്കാനെന്ന പോലെ കല്ലുകൾ നിശ്ചലങ്ങളായി. തക്ക. പോലുള്ള കവിശ്രദ്ധക്കാഞ്ചൻ പ്രകാശിച്ചു. ചോറ തൊട്ടട്ടുകാവുന്ന ചുണ്ടുകൾ വിടർന്നു.

കുറേ സമയം. അങ്ങനെ ഇരുന്നിട്ട് സുഹർറാ വിണ്ടു. വായന തുടർന്നു.

‘സുഹർറാ!’ മജീദ് വിളിച്ചു. ചുണ്ടുകുട്ടിയാണ്; ഹൃദയത്തിൽ ഉറച്ചു വിളിക്കണമെന്നു തോന്തി. ടടവിലത്തെ യാത്ര പറയാം. വേണാ!

മജീദ് നടന്നു, ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പാലെ. ശ്രാം. പിന്നിട്ട്, പട്ടണം. കടന്ന്; കാടും. മലകളും. നഗരങ്ങളും. പിന്നിട്ട് മജീദ് പോയി.

എഴാ പത്തോ കൊല്ലുകാല. സഞ്ചരിച്ചു. സുദിർഘങ്ങളായ വർഷങ്ങൾ.

അതിനിടയിൽ വിട്ടിൽ എന്നൊക്കെ സംഭവിച്ചുവെന്നോ, സുഹർറായുടെ ജീവിതത്തിൽ എന്നെല്ലാം. മാറഞ്ഞേൻ്തെന്നു. മജീദ് അറിഞ്ഞില്ല. കത്തുകൾ ഒന്നും. അയച്ചില്ല. ഒന്നും. അറിയേണ്ട എന്നു കരുതിയല്ല. അയച്ചില്ല എന്നു മാത്രം. വിട്ടിൽ നിന്ന് ആൾ അനുഷ്ഠിച്ചു ചെന്നാലോ?

മജീദ് സഞ്ചരിച്ചു! പല നിലയിലും—നടന്നു. വാഹനങ്ങളിലും. യാചകക്കാരുടെ കുടൈയും. ഗോസായികളുടെ സബാവായും. സന്ന്യാസികളുടെ ശിശ്യനായും. ഫോട്ടൽ

വേലക്കാരനായും ആഹീസ് കൂർക്കായും രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തനക്രൂട്ട് കുടുക്കയും കുഡാക്കുന്നേരം അതിമിയായും അങ്ങനെ പല നിലയിലും ജീവിച്ചു. പല മതക്കാരുമായി പരിചയപ്പെട്ടു.

മജീദിനു പണം സന്ധാദിക്കണമെന്നു മോഹമില്ലായിരുന്നു. ആ സൗകര്യങ്ങൾ ഒന്നും ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയില്ല. കാണുക, അറിയുക — ഇതായിരുന്നു ലക്ഷ്യം.

മജീദ് കണ്ണു: കൊച്ചു ശ്രാമങ്ങളും വൻ നഗരങ്ങളും; കുണ്ടരുവികളും വൻ നദികളും; ചെറുകുന്നുകളും. മഹാ പർവതപാർത്തികളും. പൊടിമല്ലു നിറഞ്ഞ കർഷക ഭൂമികളും. വെൺമണിത്തരികളുടെ മഹാലോകമായ മണലാരണ്യങ്ങളും..... അങ്ങനെ ആയിരുമായിരുന്നു മുൻപു മജീദ് പോയി. എന്നു കാണാൻ? എന്തു കേൾക്കാൻ?

മനുഷ്യർ എവിടെയും. ഒരുപോലെ. ഭാഷയ് കൂടും വേഷത്തിനും. മാത്രം. വ്യത്യാസം. എല്ലാം. സ്ത്രീപുരുഷരാർ..... ജനിച്ച്, വളർന്ന്, ഇണാച്ചേരുന്നു പെരുപ്പിക്കുന്നു. പിന്നെ മരണം. അതു തന്നെ. ജനനമരണങ്ങളുടെ ഇടയിലുള്ള കടിനയാനന എവിടെയുമുണ്ട്. മരണത്താട്ട് എല്ലാം. കഴിയുമോ? അങ്ങനെ വിഷാദാത്മകനായി മജീദ് നാട്ടിലേക്കു തിരിച്ചു. എന്തിന്? സുപർറായ വിവാഹം. ചെറു അടങ്കിയൊത്തുങ്ങി വയ്ക്കുന്നതും. ജീവിതകാലം. കഴിച്ചുകൂട്ടാൻ! പക്ഷെ, നാട്ടിൽ, സ്ത്രീപ്പിച്ച മാറങ്ങളാണ് മജീദിനെ അഭിമുഖിക്കിച്ചത്.

കുവടത്തിൽ അടിക്കടി ഉണ്ടായ നഷ്ടത്താലോ, നാട്ടിൽ ഒരു പാലമുണ്ടാക്കാൻ ശവണിമെൻറിലേക്കുള്ള ഒരു ഹർജിയാണെന്നു പറഞ്ഞു വനിച്ചു ഒരു തുക പററിയതായുള്ള ഒരാളുടെ പ്രമാണത്തിൽ ഐട്ടു കൊടുത്തതിനാലോ എന്നൊബാപ്പായും സ്വഭത്തല്ലാം. കടത്തിൽ പോയി.... കിടപ്പാടവും കുടി പണയത്തിൽ! മാതാപിതാക്കൾ തീരെ വ്യക്തയായി താഴീന്നിൻിക്കുന്നു; സഹോദരികൾ രണ്ടും വളർന്നുവിവാഹിനിക്കു പോയി. കഴിഞ്ഞു. എല്ലാറിനും. ഉപരിയായി സുപർറാ

വിവാഹിതയായികഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

മജീദ് നാട്ടിൽ എത്തുന്നതിന് ഒരു കൊല്ലും മുമ്പാണത്! പട്ടണത്തിൽ എവിടെയോ ഉള്ള ഒരു കശാപുകാരനാണ് വിവാഹം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

സുഹർറ്റ മജീദിനു വേണ്ടി കാത്തിരുന്നില്ല. ‘സ്വാർമ്മപരി പുരിതമാണു ജീവിതം! മജീദ് തിരുമാനിച്ചു.

എതായാലും നാട്ടുകാരോക്കെ മജീദിനെ കാണാൻ ചെന്നു. നാലബുദ്ധപേര് ചുമന്നുകൊണ്ടു ചെന്ന പെട്ടികളും കിടക്കയും മററും. കണ്ണ് ആളുകളോക്കെ വിചാരിച്ചു, മജീദിനെറി പകാൻ ധാരാളം പണമുണ്ടായിരിക്കും! ഉണ്ടായിരുന്നതോ, കുറേ അധികം പുന്നക്കങ്ങളും പത്തു രൂപായും!

മജീദിന് ആയിടെ വലിയ സരികരണങ്ങളായിരുന്നു. ഓരോ വിട്ടില്ലും ദിവസവും. രണ്ടും മൂന്നും. തവണ അതിമിയായി പോകണം. വയറുനിറയെ ആഹാരം. കഴിച്ചതാണെങ്കിലും. നിർബന്ധിച്ച് ഉള്ളും.

എന്നാൽ, ഒരു മാസം. കൊണ്ട് സത്യം. എല്ലാവരും. അറിഞ്ഞു. ഭാരിച്ചുത്തിൽ ആണ്ടുപോയ ആ കുട്ടം.ബത്തിലെ ഒരു ദരിദ്രം. ഗംഗാമാണ് മജീദ്!

വെറും. പാപ്പർ!

‘അവനെന്തിനു വരാന്നോയി?’ അതായി നാട്ടുകാരുടെ ചോദ്യം. ഒരുപാട് കൊല്ലും. കഴിഞ്ഞു വന്നിരിക്കുന്നു. വെറും. കൈയ്യോടെ!

നിന്നാവഹണങ്ങളായ നോട്ടങ്ങളും. പരിഹാസവചനങ്ങളും. മജീദിനു ലക്ഷ്യത്തുടങ്ങി. തയ്യലും. വെളിയിലിറങ്ങാതായി. വിട്ടിൽ പണ്ഡത്തെ മുറിയിൽത്തെന്ന എപ്പോഴും....ആ മുറിക്കു വളരെ ചരിത്രങ്ങളില്ലോ? വിദ്യാഭ്യാസകാലത്ത് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതാണത്. മജീദിനെറി ‘മാർക്കകല്യാണ്.’ കഴിച്ചതു. അതിൽ വെച്ച്. വിഷക്കാലും കാച്ചിക്കിടന്നതു. അതിൽത്തെന്ന.

അതിൽ പഴയ ചാരുകസേരയിട്ട്, വെളിയിലേക്കു നോക്കി മജീദ് കിടക്കും.

വീട്ടിൽ നേരം വല്ലു. ആഹാരം കഴിക്കാനില്ലേ! മജീദിൻറെ സഹാദരികൾ തൊണ്ടു തല്ലി പിരിക്കുന്ന കയർ ബാപ്പു അങ്ങടിയിൽ കൊണ്ടുപോയി വിറ്റു വല്ലതുമൊക്കെ വാങ്ങിച്ചു കൊണ്ടുവരും. ഉഗ്രപ്രതാപിയായ ബാപ്പു! മജീദിൻറെ ഉള്ള. കരണ്ടു! പ്രിയപ്പെട്ട ബാപ്പു!.... ബാപ്പു കൊണ്ടുവരുന്നതിൽ നിന്ന് അധികപക്കും. ഉമ്മാ മജീദിനു കൊടുക്കും. എനിട്ട് കാരുണ്യത്താട പറയും:

‘ബന്നതില്ലു. എൻ്റെ മോൻ ചടച്ചുപോയ്. നിന്ന എങ്ങനെ വളർത്തിയതാണോ? നന്നക്കു നന്ന. പോരാഞ്ഞിട്ടു പാലിൽ പൊന്നും വയന്നും അരച്ചു ചേര്ത്ത് ഒത്തിരി നിന്ന കുടിപ്പിച്ചിട്ടോൺ മോനേ!’

നിരുമേഷനായി മജീദ് അങ്ങനെ ഇരിക്കും. എന്നാണു ചെയ്യേണ്ടത്? കൈയിൽ കാശില്ല. കിട്ടാൻ മാർഗവുമില്ല. സഹായിക്കാൻ ആളുമില്ല.

മജീദ് നാർക്കുനാൾ ക്ഷേണിച്ചുവന്നു. മനസ്സിനെ വ്യാപരിപ്പിക്കുവാൻ മറ്റു പണികളോന്നും ഇല്ലാതിരുന്നതുമൊക്കെ വിണ്ടും. ഒരു തോട്ട്. നിർമ്മിച്ചു; ഇക്കുറി തനിച്ച്.

മുറിയിനു മുമ്പിൽ ചതുരത്തിൽ വെള്ളമണൽ വിനിച്ചു. നാലതിരുകളിലും. ചെടികൾ നടുപിടിപ്പിച്ചു. സുഹർിയുടെ കൈകൊണ്ടു വെച്ചു ചെന്നരത്തിയായിരുന്നു ഒരു വശത്തെ അതിൽ. അത് ഒരു മരമായി വളർന്നിരുന്നു. മജീദ് വന്നപ്പോൾ, അതിൽ പുകളുണ്ടായിരുന്നു. പച്ചിലക്കാടുകളിൽ ചോര പൊട്ടിച്ചിരി നിലക്കുന്നതുപോലെ ഒരിക്കലും. ഒഴിയാത്ത കട്ടു. ചെമ്പുായ പുകൾ.

അതിന്റെ ചുവട്ടിൽ ചാരുകസേരയിട്ട് അതിൽ കിടന്നു വായനയാണ്. പക്ഷേ, ഒന്നും വായിച്ചിരുന്നില്ല. പുസ്തകം തുറന്നു മടിയിൽ വെച്ചുകൊണ്ട് അങ്ങനെ കിടക്കും.

‘നന്നക്കൊന്നാ മോനെ വിചാരം?’ ഉമ്മാ തിരക്കും.

മജീദ് പത്രക്കെ പറയും:

‘ഒന്നുമില്ല.’

ഉംഖായും ചിന്തയിൽ മുഴുകും. എന്നിട്ടു തന്നാത്താൻ പറയും:
‘എല്ലാം രഘുവൻറെ വിതി!’

മജീദിൻറെ തൃപ്പിക്കുവേണ്ടി മജീദിൻറെ അരുമയായ ചെടികൾക്കു വെള്ള. ഒഴിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ മത്സരിച്ച്; സഹോദരികൾ രണ്ടുപേരും. തമ്മിൽ വഴക്കിട്ടും; ഒടുവിൽ രണ്ടുപേരും. ഒരുമിച്ച് മജീദിൻറെ അടടുത്തു വന്നു പറയും:

‘ഇങ്കാക്കാ, ഈന്നു ചെടിക്കൊക്കു വെള്ളമൊഴിച്ചതു ഞാനാം.’

മജീദ് സമാധാനിപ്പിക്കും:

‘ചെടികളില്ലാകുന്ന പുക്കൾ നിങ്ങൾ രണ്ടുപേരും സമം എടുത്തൊള്ളാം.’

‘അമൻറെ ഉംഖാട ശെടി! ’ ബാപ്പാ പറയും: ‘എൻറെ മൊത്തലോകെ നഗ്പിച്ച അമനെ ഞാൻ പടിപ്പിച്ച്. എന്നിട്ടുണ്ട് രാജ്യങ്ങളാകെ ചുറുറിഞ്ചുപാടുകൊള്ളാം. കഴിഞ്ഞുവന്നിരിക്കുന്നു. വെറുകയുംബും. അമൻറെ ചെടി. ഒരു സന്ധാദ്യം; ഈ വയസ്സുകാലത്ത് ഇനിക്കു സുകിക്കാൻ ഒരു തോട്ടം! ഒക്കെ ഞാൻ ബെട്ടിപ്പറിച്ചുകളേം! ഞാന്വിശ്വാസത്തു കേട്ടുടാം? —ഈല്ലാം!

ഉംഖാ പറയും:

‘എന്നാലും മുറോക്കെ ബെട്ടിപ്പാക്കി കിട്ടിയല്ലോ.’

ബാപ്പാ ഉണക്കവെററിലയിൽ ചുള്ളാബ്യ പൊടിച്ചിട്ടു കൊണ്ടു ചോദിക്കും:

‘കെട്ടില്ലോടി ഞാന്വിശ്വാസത്ത്? —ഈല്ലാം?’

‘എന്നാം?’

‘വല്ലുടത്തുന്നു. ഇത്തിരി പൊക്കലബന്ധത്തു മെടിര്.’

ഉംഖാ ഒരു പഴന്തുണിയും. തലയിലിട്ട് കീറി മുഷിഞ്ഞ കുപ്പായതോടെ അയൽപ്പക്കാങ്ങളിലേക്കു പുകയിലബന്ധത്തിനു പോകും.

സാപ്പായും ഉഖായും. സഹോദരികൾ. സുഹർറാ. ഓർമകൾ മൊലങ്ങൾപോലെ ഹൃദയാകാശത്തിലുടെ പാണ്ടു പൊയ്ക്കാണ്ടിരിക്കും. ദാരിദ്ര്യം. യൈകര വ്യാധിയാണ്. അതു ശരീരത്തെയും ഹൃദയത്തെയും ആത്മാവിനെയും നശിപ്പിച്ചു കളയുന്നു. അങ്ങനെ ശരീരവും ഹൃദയവും ആത്മാവും നശിച്ച നാനാജാതികളിലായി ലക്ഷ്യപലക്ഷം. സ്ത്രീപുരുഷനാർ.

ആ ചിത്രങ്ങൾ മജീറിൻറെ മനസ്സിൽ വന്നു നിരയും. വെവരുപ്പുമേറിയ ആഗ്രഹപ്പസാവഹങ്ങളായ ആ ചിത്രങ്ങളെ മാത്രം. ഓർക്കുന്നതെന്തുകൊണ്ട്? ജീവിതം. പ്രകാശമുള്ള സൗന്ദര്യം. തനെ! —എങ്കിലും. അതിൻറെ മുഖത്തു പറിയിരിക്കുന്ന ചെറു. ചെളിയും. വിസ്മരിക്കുവാൻ കഴിയുന്നില്ല! ജീവിതത്തിലെ വെവരുപ്പുങ്ങൾ! ജീവിതത്തിലെ അവശതകൾ! ശാന്തസൃഷ്ടരമായ ജീവിതം. ഉണ്ടാ?

ഉള്ളാനില്ലാത്തവർ, ഉടുക്കാനില്ലാത്തവർ, കിടപ്പാടം. ഇല്ലാത്തവർ, അംഗദംഗ. വന്നവർ—അങ്ങനെ ഹതാശരുടെ അനന്തമായ റഹാഷ്യയാത്ര....രാവും. പകല്ലും. കാണ്ണും. ഒക്കെ വിസ്മരിപ്പാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്.

പക്ഷേ, എങ്ങനെ മരക്കുവാൻ കഴിയും? തല ഏപ്പോഴും. പുക്കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കും. ഹൃദയം. ഏപ്പോഴും. വിങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കും.

സുഹർറായെപ്പറ്റി ഓർക്കുനേവാൾ കല്ലുനീർ പൊടിയും. അവളെ ഞന്നു കാണണമെന്നുണ്ട്. പക്ഷേ, മറ്റാരുവൻറെ ഭാര്യ! ഏനാൽ, ദുരേഖവച്ചുകിലും. ഞന്നു കാണണാം.. പരിഭവ. പരയുവാനല്ല; മുള്ളുവാക്ക് ഓതുവാനല്ല; വെറുതെ ഞന്നു കാണുവാൻ! ആ ശബ്ദം. ഞന്നു കേൾക്കുവാൻ!

അവർ മജീറിനെ മിന്നുകളണ്ടു. പക്ഷേ, മജീറിന് അവളെ മരക്കുവാൻ കഴിയുമോ?

വളരെ മാസം. കൊടുത്ത് അവരെ അനുഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ള ആ മാവിൻ ചുവട്ടിൽ, രാത്രിയുടെ ഏകാന്തതയിൽ, മജീദ് ചെന്ന

ഹരികും. ആരെയും പ്രതീക്ഷിച്ചുള്ള. പ്രതീക്ഷിക്കുവാൻ ആരുണ്ട്? മജീദ് വിചാരിച്ചു:

ഞാൻ വനിട്ടുണ്ടനാറിണ്ടാൽ, ഒരിക്കലും, ഒരിക്കലും സുഹർറ്റാ വരുകയില്ല!

അവൾ എന്തിനും വരുന്നു? ആരെ കാണാൻ? മജീദിന്റെ അടുത്ത് ഉം വന്നു മിണ്ടാതെ ഹരികും.

ഉം, ബാപ്പു, സഹാദരികൾ. ഇവർക്ക് നേരാംവയ്ക്കും. ആഹാരം കൊടുക്കാൻ എന്തു വഴി? ബാപ്പു ദേശ്യപ്പെടുന്നതു വെറുതെയല്ലെല്ലാ. പ്രായമായ മകൻ. എന്തു ചെയ്യും? എന്താരും ജീവിതം!

സുഹർറ്റാ.

പ്രിയപ്പെട്ട സുഹർറ്റാ! നീ വരുമോ?

ഒൻപത്

സുഹർറ്റാ വന്നു!

മജീദ് വനിട്ടുണ്ടനാറിണ്ട് പ്രേമപാരവശ്യത്താട അവൾ ഓടിക്കിത്തച്ചു വന്നു. പരക്ഷ, മജീദിനു കാണ്ണവാൻ മനസ്സുണ്ടായില്ല. വല്ലാതെ പതരിപ്പോയിരുന്നു. മജീദിന് അനങ്ങുവാൻ കഴിണ്ടായില്ല. ആകെ തളർന്നു പോയിരുന്നു.

‘എവിടെ?’ എന്നുള്ള സുഹർറ്റായുടെ ചോദ്യവും ‘തൊട്ടത്തിൽ!’ എന്നുള്ള ഉമ്മായുടെ മറുപടിയും. മജീദ് കെട്ടു. ഹ്യാദയം. ദ്രുതഗതിയിൽ തുടിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അനക്കമില്ലാതെ മജീദ് ആ പഴയ കംസരയിൽ കിടന്നു.

അനിവെയിലിൽ തോട്ടം. മുങ്ങിനിൽക്കുകയായിരുന്നു. പുകാളിലേക്കു വണ്ണുകൾ പാറിപ്പുറന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. സുഗന്ധ വാഹിയായ ഇളക്കാൻ ഇലക്കളെ ചലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. മജീദ് മണ്ണവെയിലിൽ മുങ്ങിയ പ്രതിമപോലെ ചാരുക്കംസരയിൽ കിടക്കുകയാണ്.

സുഹർറ്റായുടെ കാലോച്ച അടുത്തു വന്നു. *

‘ഓ, പുതിയ തോട്ടം.’

സുഹർറ്റായുടെ ദൃഢവകരമായ ശബ്ദം. പിന്നിൽ...മജീദിനെന്ന ഹ്യാദയം. വേദനിച്ചു. വെറും. വേദനയല്ല; ഉറഞ്ഞ ഇല്ലിമുള്ളുകൾ തറഞ്ഞ് ടടിഞ്ഞിരിക്കുന്നതുപോലെ ഹ്യാദയം. വിങ്ങി വേദനിച്ചു കൊണ്ടിരുന്നു.

പൊട്ടിക്കാരയുവാൻ പോകുന്ന വിധത്തിൽ വിന്നയായി സുഹർറ്റാ പത്തുക്കൈ ചോദിച്ചു:

‘എന്ന അറിയുമോ?’

നിസ്ത്രേഖം പ്രപഞ്ചം. ഒന്നും പറയാൻ കഴിയുന്നില്ല. ഓർമ്മകൾ...

മജീദിനർഹ കല്ലുകൾ നിരണ്ടു.

അവർ വിശ്വാസം ചോദിച്ചു:

‘എന്നാടു പിണകമായിരിക്കും?’

മജീദ്‌പത്മക്കു തിരിഞ്ഞുനോക്കി. പുതയ. പൊള്ളിപ്പൂഡി.

സുഹർദാ ആകെ മാറിപ്പൂഡിരിക്കുന്നു!... കവിലുകൾ എടി കൈവിരലുകളുടെ ഏപ്പുകൾ മുഴച്ച്, നവങ്ങൾ തേണ്ട്, ആകെ വിളർത്ത്, കാതുകളിലെ കറുപ്പുനുലുകൾ മുടികൊണ്ടു മറഞ്ഞ്...അങ്ങനെ...

അന്നോന്നു. അവൻ നോക്കി. വളരെ, വളരെ സമയത്തേക്ക് ഒന്നും ആർക്കും പറയുവാൻ കഴിണ്ടില്ല.

കുമണം സുരൂൻ മറഞ്ഞു. വൃത്യാസങ്ങളെ ഇല്ലാതാക്കി കൊണ്ട് ഇരുക്കുന്നു. വ്യാപിച്ചു. ഒന്നും അവൻ അറിഞ്ഞില്ല. ശാമത്തെ ആലിഗനം.ചെയ്യുന്ന നദിയുടെ ഇരുപിരിവുകളെയും. ധവളിമയിൽ മുക്കിക്കൊണ്ട് പുർണ്ണച്ചന്ദ്രൻ കുന്നിനർഹ ഉച്ചിയിൽ നിന്ന് എത്തിനോക്കി.

ശാമിണ നിസ്ത്രേഖംതയെ തേറിച്ച്, ഒരു പ്രേമംഗാനം. ദുരന്തവിടങ്ങാനിന്നു. ഉയർന്നു. ഏതോ കാമുകൻ ഏതോ പ്രേമഭാജനത്തെ വിചാരിച്ച്, ശോകമധുരിമയുടെ പാടി:

‘താമരപ്പുകാവനത്തില്

താമസിക്കുന്നോളു,

പഞ്ചവർണ്ണപ്പെട്ടിളിയില്

പക്കംക്കേളാളു,

പുമാകം. കണ്ണാ മതിയോ

പുതി തീർക്കും. കാലമായോ

കാമിനിയട്ടുത്തു വന്നോ

കാലദോഷം. വന്നുപോയോ

താമരപുഷ്പാവനത്തില്

താമസിക്കുന്നോടേളേ!...’

അങ്ങനെ വീണ്ടും വീണ്ടും ആ അഞ്ചാൽത്തഗായകൻ
ഉരുവിട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു.

ടട്ടവിൽ മജിദ് മന്ത്രിച്ചു:

‘സുഹർറ്റാ!’

ഭൂതകാലത്തിന്റെ ഫുദയത്തിൽനിന്നിന്നുന്നോണം. അവൾ
വിളി കേട്ടു:

‘ഓ!’

മജിദ് ചോദിച്ചു:

‘എന്തായിരുന്നു സുവാക്കേട്?’

അവൾ പറഞ്ഞു:

‘ഒന്നും ഇല്ലായിരുന്നു.’

‘പിനെ ഇത്തുക്കു ക്ഷീണിച്ചുത്?’

സുഹർറ്റാ അതിന് ഉത്തരം പറഞ്ഞില്ല. സുദീര്ഘമായ
നെടുവിർപ്പാട അവൾ പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ മിനിയാനാ അറിഞ്ഞത്...വന വിവരം.’

തെല്ലും പരിവേദനത്താട മജിദ് ചോദിച്ചു:

‘ഞാൻ ഒരിക്കലും തിരിച്ചുവരില്ലെന്നാണു കരുതിയത്,
അല്ലോ?’

‘എല്ലാവരും അങ്ങനെ വിചാരിച്ചു. ഞാൻ...’

‘—.—?’

‘എനിക്കുറപ്പുണ്ടായിരുന്നു തിരിച്ചു വരുമെന്ന്.’

‘എന്നിട്ടു പിനെ?’

‘അവരെല്ലാം നിശ്ചയിച്ചു. എൻ്റെ സമ്മതം. ആരും
ചോദിച്ചില്ല. ഉണ്ണാ തീ തിനുകയായിരുന്നു. എൻ്റെ പ്രായക്കാരെ
യോക്കു കെട്ടിച്ചും മുന്നും നാലും. പ്രസവിച്ചു. പൊന്നും
സ്ത്രീയന്നവും കൊടുക്കാതെ എന്ന ആരും...’

‘പൊന്നും സ്ത്രീയന്നവും വാങ്ങാതെ സുഹർറ്റായെ വിവാഹം.

ചെയ്യാൻ തയ്യാറുള്ള ഒരാൾപോലും. ഇല്ലെന്ന് സുഹർറാ അങ്ങു വിശാസിച്ചുറച്ചു, അല്ലോ?’

‘എനിക്കു വിശാസ, ഇല്ലാണ്ടിട്ടല്ലോ. ഞാൻ ഒരു നിമിഷം പോലും. മറന്നിട്ടില്ലായിരുന്നു. ഓരോ രാത്രിയും. ഓരോ പകലും. ഞാൻ ഓർത്തു കരയും. യാത്രാരോപകടവും. ഒരു സുവക്കേടു പോലും. വരുത്താതിരിക്കാൻ ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കും; എന്നും എന്നും പ്രാർത്ഥിക്കും.’

‘ഞാൻ സുഹർറായെ മറന്നു കളഞ്ഞു എന്നാണ് സുഹർറാ വിചാരിച്ചത്, അല്ലോ?’

‘എന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചില്ലോ. എന്നെ എഴുത്തയയ്ക്കാ എത്തത്?’

‘അയച്ചില്ലെന്നു മാത്രം. പലപ്പോഴും എഴുതിയിട്ടുണ്ട്, അയച്ചില്ലോ.’

‘ഞാൻ ദിവസവും. എഴുത്തു പത്രികയിക്കും. ഇന്നു വരും, നാളു വരും. എന്നു ഞാൻ വിചാരിച്ചിരുന്നു.’

‘പിനെ ഇവ വിവാഹം. നടന്നത്?’

‘ഞാൻ പറഞ്ഞില്ലോ, എന്നൊടാരും ചോദിച്ചില്ലെന്ന്. പിനെ ഞാൻ ഒരു ഭാരമായി എത്രനാൾ കഴിയും; ഞാൻ ഗ്രീയല്ലോ?’

‘? — !’

‘ടുവിൽ വീടും. പുരയിടവും. പണയും. എഴുതിക്കൊടുത്തത്, പോന്നും. മറ്റും. ഉണ്ടാക്കി കല്യാണം. കഴിഞ്ഞും.’

‘എനിട്ട് ഇതു കഷിണിച്ചുപോയത്?’

സുഹർറാ മിണ്ടിയില്ലോ.

‘പറയു സുഹർറാ, ഇതു കഷിണിച്ചത്?’

‘വിചാരംകൊണ്ട്!’

‘എന്തു വിചാരം?’

‘? — . — !’

‘സുഹർറാ!’

‘ഓ!’

‘പറയു?’

സുഹർറ്റ പൊട്ടിക്കാരണമെന്നു. എന്നിട്ടവർ സാവധാനമായി അവളുടെ ഭർത്താവിനെപ്പറ്റി പറഞ്ഞു:

‘വലിയ അരിശക്കാരനാണ്. അദ്ദേഹത്തിനു വേറെ ഒരു ഭാര്യയും രണ്ടു കുട്ടികളും. ഉണ്ട്. ഞാൻ വീട്ടിൽ വന്നു നിർബന്ധിച്ചു കണക്കു പറഞ്ഞ് എൻ്റെ ഓഹരി വാങ്ങിക്കണമെന്ന് എന്നും പറയും. എന്നിക്ക് അനിയത്തിമാരില്ലോ? ഞാനെന്നു ചെയ്യും? ഞാൻ വിസ്മയത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ അപ്പോഴാക്കേ എന്ന അടിക്കും. ഒരിക്കൽ എൻ്റെ നാട്ടിക്കു തൊഴിച്ചു. ഞാൻ കമിച്ചനടിച്ചു വിണ്ണുപോയി. അന്നെൻ്റെ പല്ലുടൻനാരാ, ഒ.?’

അവർ വായ് പൊളിച്ചു. ആ വെണ്ണയ്ക്കിടയിൽ ഒരു കറുത്ത വിടവ്.

‘സുഹർറ്റാ!’

‘ഓ!’

‘എന്നിട്ട്?’

‘ഞാൻ അവിടെ ചെന്നിട്ട് ഇതേവരെ പണി അഭ്യന്തരം ചെയ്യിക്കില്ലോ. ഒരു നിമിഷനേരമെങ്കിലും മനസ്സുമായാനും അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല. ഞാൻ ഒരു ഭാര്യയല്ല, വേലക്കാരി. കുലിക്കു ഞാൻ തൊണ്ടു തല്ലിക്കാട്ടുത്തു പണാം. ഉണ്ടാക്കണാം. കുറഞ്ഞാൽ എന്ന തല്ലും. ഒന്നും. തരികയുമില്ലോ. ഞാൻ പുറത്തായിരുന്നപ്പോൾ —’

‘— , — ?’

‘അടുപ്പിച്ചു നാലു ദിവസം —’

‘— , — ?’

‘പട്ടണി കിടക്കാണ്ടി വന്നു.’

അങ്ങനെയെന്ന സുഹർറ്റ പറഞ്ഞു തുടങ്ങി. അവർക്കു വളരെ പറയുവാനുണ്ട്. ഒരുപാടു രഹസ്യങ്ങളുണ്ട്, അവളുടെ ഹൃദയത്തിൽ. പലപ്പോഴും മരിക്കാൻ തോന്നിയിട്ടുണ്ട്. ഒരാറു ആശ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു:

‘വന്ന് ഒന്നു കണ്ടിട്ടു മരിക്കാൻ.’

‘മരണത്തപുറി അങ്ങനെ ചിന്തിച്ചു മനസ്സു വിഷമിപ്പിക്കേണ്ട്. ഇനിയുമുണ്ട് അങ്ങാട്ടു ദിൻലുമായ ജീവിതം. ശോദനമായ ഭാവിയുണ്ടെന്നു വിശ്രസിക്കു,’ എന്ന് മജീദ് പറഞ്ഞപ്പോൾ സുഹർറാ നടുവിൽപ്പിട്ടു.

അവൻ കസേരയുടെ മുമ്പിൽ മജീദിന്റെ പാദങ്ങൾക്കടുത്ത് ഇരിക്കയായിരുന്നു. അങ്ങനെ വളരെ സമയത്തെക്കു രണ്ടുപേരും ഒന്നും പറയാതെ, നിലാവിൽ മുങ്ഗിയ ലോകത്തെക്കു നോക്കി കൊണ്ടിരുന്നു.

ടട്ടുവിൽ മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘സുഹർറാ, പോയി ഉണ്ടു കഴിച്ചു, മനസ്സുമാധാനത്തോടെ ഉറങ്ങു; നാശൈ കാണാം.’

‘എനിക്കു തീരെ ആവതില്ല.’ സുഹർറാ എന്നിററു.

‘അത്രയ്ക്കു ക്ഷേണിമാ?’ മജീദും എന്നിററു.

സുഹർറാ പറഞ്ഞു:

‘മനസ്സിന്റെ വിഷമം.’

‘മനസ്സു വിഷമിക്കണ്ട്. പോയി സുവമായി ഉറങ്ങു.’

‘നാശൈ വല്ലടത്തു. പോകുന്നുണ്ടാ?’

‘ഇല്ല.’

‘ഞാൻ കാലത്തെ വരും.’ സുഹർറാ നടന്നു.

മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘ആ.’

നിലാവെളിച്ചതിൽ മുങ്ഗിയ തെങ്ങുകളുടെ ഇടയിലൂടെ അവൻ പോകുന്നതു. നോക്കികൊണ്ട് മജീദ് വിണ്ടു. ചാരു കസേരയിൽ ഇരുന്നു. സമയം പോയതിന്നെല്ലാം.

കൈയിൽ മല്ലേഖ്യവിളക്കുമായി ഉണ്ടാ വന്നു. മജീദ് മയങ്ങിക്കിടക്കുന്നതു കണ്ട് ആ വാസ്തവ്യമാതാവു ചോദിച്ചു:

‘നീ എന്താ മോനെ, ഇങ്ങനെ തരിച്ചിരിക്കണാൽ?’

‘ഓ, ഒന്നുമില്ല.’

‘മോനെ, ആ സുഹർറാടെ കാലം കണ്ടാ? കിളിപോലെ

ഹരുന്ന പെണ്ണോ. എല്ലോ. റബ്ബിനേൻറെ ബേബ്സ്ക്യൂ!

‘അവരെ അങ്ങനെന ആക്കിത്തിർത്തതാം?’

മജീദിനു കൊപവും വ്യസനവും വന്നു.

‘മോനേ, വന്നു വല്ലതും കഴിച്ചു കെട. നീ ഒന്നും വിചാരിച്ചു സക്കപ്പെടണ്ടോ. എല്ലോ. പടച്ചുൻ നേരെ ആക്കും.’

മജീദ് അന്നു രാത്രി ഉറങ്ങിയില്ല. സുഹർഗായും. അന്നു രാത്രി ഉറങ്ങിയില്ല. പറമ്പുകളും. തോട്ടും. അവരുടെ ഇടയിലുണ്ട്. രണ്ടു ദിത്തികളും. അവരുടെ ഇടയിലുണ്ട്... എക്കില്ലും. അവർ ഉറങ്ങിയില്ലും. ഭാവിതയപൂരിയുള്ള ചിന്തയായിരുന്നു.

ഭാവി...?

പത്ത്

സുഹർിയുടെ ഭാവം പെട്ടുനു മാറിപ്പോയി. ഉള്ളിൽ ഒരു പുതിയ വെളിച്ചു; മുഖത്തു രക്തപ്രസാദവും കണ്ണുകൾക്കു തിളക്കവും. ചുരുംട മുടി നട്ടുവേ വകണ്ഠ്, ചെവി മുടി ഭ.ഗിയായി കെട്ടിവച്ച് അവർ നടക്കും. അയൽപ്പക്കാങ്ങളിലെ സ്നീകർ അതുതപ്പെടും:

‘സുഹർി വന്നെല്ലും നന്നായിട്ടോണ്ട്. ഇണ്ടാപ്പ അംങ്ങാട്ടു ചെന്നാ കെട്ടിയോൻ ആളിറിയെലാ!’

കെട്ടിയവൻ!

അവർ എപ്പോഴും മജിറിനെന്റെ വീടിലാണ്. ചെടികൾക്കു വെള്ളം ഒഴിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ അവളും ശ്രദ്ധിച്ചു വന്നു. മജിറിനെന്റെ സഹായരികൾ പറയും:

‘ഈ ചെടികളോക്കെ വളർത്തിയതു എങ്ങളും വെള്ളാഴിച്ചും!’

സുഹർി ആ ചെമ്പരത്തിയെപ്പറ്റി ചോദിക്കും:

‘എതോ?’

‘എതു പണ്ഡുമുതൽക്കേ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നതല്ലോ?’

സുഹർി അതിനെ എതിർക്കുകയില്ല! പണ്ഡു മുതൽക്കേ എല്ലാം ഉണ്ടായിരുന്നതാണെല്ലാ!

പണ്ഡ്.

ഒരു ദിവസം മജിറി അവരളാട്ടു ചോദിച്ചു:

‘സുഹർി ഇനി എന്നു പോകും?’

അവർക്കു മനസ്സിലായില്ല. അവർ അതുതന്നാടെ ചോദിച്ചു:

‘എവിടെ?’

‘കർത്താവിന്റെ വീടിലേക്ക്.’

‘ഓ! അവളുടെ മുവം ചെറുതായി: ‘അദ്ദേഹം എന്ന അല്ല വിവാഹം ചെയ്തത്.’

‘പിന്നെ?’

അവൾ പറഞ്ഞു:

‘ഞാൻ കൊണ്ടുചെന്ന സ്വർണ്ണപ്രശ്നങ്ങളെല്ലായും എനിക്കുള്ള ഓഹരിയെല്ലായും. അതിൽ സ്വർണ്ണ ഉരുപുടികളോക്കെ അദ്ദേഹം വിറുതിനു. ഇനിയുള്ളത് ഓഹരിയാണ്. അതു കിട്ടാൻ വഴിയില്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിനുതന്നെ അറിയാം.’

കുറേകാഴ്ചിണ്ടു വളരെ പതുക്കൈ: ‘പിന്നെ എന്ന കാണുന്നതു. മറ്റും നാട്ടില്ലെങ്കെന്നു വിരോധമാണെന്നിൽ! — ഞാൻ പൊയ്ക്കാളുംാം!’

‘അങ്ങെന ഒരു പൊതുജനാഭിപ്രായം ഉണ്ടാ?’

‘ഉണ്ടെന്നാണു തോന്നുന്നത്.’

അവൾ ഒരു റോസാപ്പുവ് ഇറുത്തു മണത്തിട്ടു മുടിക്കെട്ടിൽ തിരുക്കി.

മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘ആ ചെമ്പരത്തിപ്പുവായിരുന്നു കൂടുതൽ യോജിപ്പ്!’

അതു കേട്ട് സുഹർറാ ചിരിച്ചു. എങ്കിലും അവളുടെ മുവത്തു വിഷയങ്ങളും വന്നു.

‘ഈ ചെമ്പരത്തി— ഓർമയുണ്ടാ?’ കുറേകാഴ്ചിണ്ഠ അവൾ ചൊഡിച്ചു.

മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘കെട്ടിട്ടുണ്ട്.’

‘എങ്കിൽ ഉണ്മിണി വല്യ ഒന്നിനെപ്പറ്റിയും കെട്ടു കാണുമണ്ണും!’

‘ഉംബ്ര, രാജകുമാരി പറഞ്ഞു കെട്ടിട്ടുണ്ട്!’

ഉണ്മിണി വല്യ ഒന്ന്!

അവർ വളരെ അടുത്തുവെക്കിലും മജീദിന്റെ ജീവിത

തനിലെ കുറെ വർഷങ്ങളെപ്പറ്റി അവൾ എന്നും അറിയുകയുണ്ടായില്ല. ആ രഹസ്യങ്ങളിലേക്ക് അവർക്കു ചുഴിഞ്ഞിരുന്നും. എല്ലാം അറിയും. പരിചിതരായ ഓരോ ശ്രീ പുരുഷരാറെപ്പറ്റിയും. ശ്രീകൃഷ്ണ കാര്യം. വരുമ്പൊൾ സുഹർഡാ ചോദിക്കും: ‘അവർക്ക് എത്ര വയസ്സുണ്ട്? നിറുമെന്നാണ്? സുന്ദരിയാണോ? അവെള്ളപ്പറ്റി കുടക്കുടെ ഓർക്കാറുണ്ടാ?’

മജീദ് എല്ലാറ്റിനും സംശയാനം പറയും. എന്നാലും അവർക്കു തുപ്പതിയാകുകയില്ല. മജീദ് ഇനിയും പറയാത്തതായിട്ടും ചിലതില്ലോ?

‘എന്നോട് — എന്നോടു സത്യമെ പറയാവും. കേട്ടാ?’

മജീദ് ചിരിച്ചുകൊണ്ടു പറയും.

‘എന്നൊരു പെണ്ണ്?’

‘ചെറ്റക്കാ!’

അവൾ പുരുക്കെക്കാടികൾ വളയ്ക്കും. എന്നിട്ടു നുള്ളാൻ ആയും. തുടർന്നു മനഹസിക്കും. വെള്ളത്തു ഭഗിയുള്ള ചെറിയ പല്ലുകളുടെ ഇടയ്ക്കുള്ള ആ കുറുത വിടവ്, തേണ്ടുപോയ കൈനവങ്ങൾ, നുള്ളാൻ മുതിരുന്ന ആ പഴയ ഭാവം — മജീദിന്റെ ഫൂട്ടുതെത്ത പൊതിഞ്ഞിരിക്കുന്ന നേരിയ തൊലിയിൽ അരമുള്ള സാധനങ്ങളും ശക്തിയായി ഉരയ്ക്കുന്നതുപോലെ...

‘ഈ മജീദും... സുഹർഡായും. തമിലെന്നാണ്?’

ഈയൽപ്പക്കാർക്ക് അറിയണാം!

‘ആ പെണ്ണുനാ കെട്ടിയോന്നിന് വീട്ടിപ്പോകാത്തത്? അന്നാലും ഇതൊക്കെ പടച്ചാനു നേരക്കുവോ?’

മജീദും. സുഹർഡായും. തമിൽ സംസാരിക്കുന്നതു സദാചാരവിരുദ്ധം! ആകാശം ഇടിഞ്ഞുവിണ്ണുപോകയില്ലോ?

‘അവട കെട്ടിയോൻ ഒന്നു തൊയിച്ചുകിലെന്നാ? ഒരിക്കൽത്തല്ലിയപ്പെല്ലു പല്ലു പോയാരിക്കും! അന്നാലും കെട്ടിയോനല്ലോ?’

‘സുഹർറാ!’ മജീദ് ഒരു ദിവസം പറഞ്ഞു: ‘നിങ്ങൾ അയൽപ്പക്കാരി എൻ്റെക്കായോ പറയുന്നുണ്ട്.’

അവൻ ചോദിച്ചു:

‘അതിന്?’

‘ഒന്നുമില്ല; സുഹർറാ സുക്ഷിക്കണം! സ്രീയാണ്; പേരിനു കളക്കം പറ്റാതെ —’

‘ഓ, കളക്കം പറ്റട്ടു! എൻ്റെ ആത്മാവിനുകൂടി കളക്കം പറ്റട്ടു — മറ്റൊന്നുമല്ലരും?’

അവളുടെ കല്ലുകൾ നിറഞ്ഞു. മജീദിന് ഉടനെ എന്തെങ്കിലും പറയണമെന്നു തോന്തി. സുഹർറായെ സംബന്ധിച്ചുള്ള അവസാന തീർപ്പാണ്. പക്ഷേ, എങ്ങനെ പറയും? സുഹർറായ് കു കൊടുക്കുവാൻ വള്ളതുമുണ്ടോ?...വീടില്ല; സന്ദർഭത്തില്ല. എക്കില്ലോ. ആരോഗ്യമുണ്ട്.

മജീദ് പറഞ്ഞു:

‘സുഹർറാ! ഇനി ഭർത്താവിന്റെ വീട്ടിൽ പോകേണ്ട്.’

‘ഈല്ലോ.’

മജീദ് ഉഖ്യായോടു വിവരം പറഞ്ഞു. വളരെ സമയത്തോട് അവൻ മറുപടി ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. എക്കില്ലോ. ഒടുവിൽ ഉഖ്യാ അറിയിച്ചു; മജീദ് സുഹർറായെ വിവാഹം ചെയ്യുന്നതു നല്ലതാണ്. പക്ഷേ, മജീദിന്റെ രണ്ടു സഹോദരികൾ പ്രായമായിരിക്കുന്നില്ലോ?

‘ഞാമക്കു വക ഒന്നും ഇല്ലാതായി. എക്കില്ലോ. മാനോം മരിയാതെ. നോക്കാണോ? എൻ്റെ മോൻ എവിടെകില്ലോ. പോയി പൊന്നും ആളും ഒണ്ടാക്കണം, സിറിതനം കൊടുക്കാനുള്ള വകേം... ഈ പെന്നുള്ളറു രണ്ടിനേ. വല്ലോരിക്കും പിടിച്ചുകൊടുത്തിട്ട് എൻ്റെ മോനും കെട്ടാം.’

ആളുണ്ടാക്കിയാൽ പോരാ, പൊന്നും സ്ത്രീയനം കൊടുക്കുവാനുള്ള വകയും കൂടി ഉണ്ടാക്കണം!

മജീദ് ചോദിച്ചു:

‘സ്രീയനം കൊടുക്കാതെ ആരും വിവാഹം ചെയ്യുകയില്ലോ?’

‘ആരു ചെയ്യാനാ മോനേ? അല്ലെപ്പിന വള്ള ചൊമട്ടു കാരനോ, മാർക്കംകുടിയോനോ എന്താകും. ഞാൻകൾ അദ്ദേഹത്തിനോ... കാതിലും കയിരേതലും. അരേലുംമെങ്കിലും. പൊന്നിട്ടു കൊടുക്കണം.’

മജീദിന്റെ സഫോറികളുടെ നാലു കാതുകളിലും. കുടി നാല്പത്തിരഞ്ഞു തുളകളുണ്ട്. അതോക്കെ ഏന്തിനു കുത്തിത്തുളച്ചു? കഴുത്തിലും. അരയിലും. ഒന്നും. സർഡിന. മട്ടില്ലെങ്കിലെന്ത്? ഗ്രൂഡിയന്റെപ്പാടുതന്നെ ഇല്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ!

‘ഉംബാ, ഈ കാതുകുത്തും. മറ്റും. ഇല്ലായിരുന്നെങ്കിൽ! നഞ്ഞുടെ സമുദായത്തിനുമാത്രം. ഏന്തിനാണ് ഈ വ്യത്തികെട്ട് ആർപ്പാടുകൾ?— വ്യത്തികെട്ട് വസ്ത്രധാരണവും. വ്യത്തികെട്ട് ആരഞ്ഞങ്ങളും...’

ഉംബായും. ബാപ്പായും. ഒന്നും. മിണ്ടിയില്ല. തുടർന്ന് മജീദ് ചോദിച്ചുമില്ല. ഏന്തിന് അവരെ കുറഞ്ഞുതുന്നു? ആ തലമുറയുടെ ആചാരമര്യാദയനുസരിച്ച് അവരതു ചെയ്യും. ആവശ്യമോ അനാവശ്യമോ ഏന്ന് അവരാറും. ചിന്തിച്ചും നന്നാക്കിയില്ല. പഴയ ആചാരങ്ങളിൽനിന്ന് അണ്ണുപോലും. വ്യത്യാസം. വരുത്തുക—അതു വിഷമമാണ്. ഏന്നാൽ അതിനു വേണ്ട ചുററുപാടുകൾ ഏവിടെ?

മജീദിനു രാത്രി ഉറക്കമില്ലെന്നായി. ചിന്തയാണ് ഏപ്പോഴും... സഫോറികളെ ആർക്കൈകളിലും. വിവാഹം. ചെയ്യുകൊടുക്കണം... യഹവനത്തിന്റെ തീക്ഷ്ണണതയിലാണവർ. ആശയയും. ആഗഹം അള്ളും. ഉണ്ട്... ഉടുക്കാൻ വസ്ത്രങ്ങളില്ല; ആഹാരത്തിനു... ബലഹീനങ്ങളായ ചില നിമിഷങ്ങളുണ്ടെല്ലാം! അപമന്തിലേ കെങ്ങാൻ ഒരടി വെച്ചുപോയാൽ!

മജീദ് അസ്രസ്മനായിത്തിരിന്നു. ഏതോക്കെയോ ചെയ്യാൽ കൊള്ളാമെന്നുണ്ട്: വിടിന്റെ കട. തീർക്കണം.. സഫോറികളെ വിവാഹം. ചെയ്യുകൊടുക്കണം.. മാതാ

പിതാക്കൾക്കു സന്തോഷം ഉള്ളവാക്കുന്ന സംഗതികൾ ചെയ്യണം. അവർ വ്യഥരാണ്. മരണം എത്ര നിമിഷത്തിൽ എന്നറിഞ്ഞില്ല. അവരുടെ ജീവിതം സുവകരമാക്കിത്തിർക്കണം.

സുഹർറായെ വിവാഹം ചെയ്യണം. പിന്നെ അവളുടെ സഹാദരിമാരുണ്ട്. മാതാവുണ്ട്. അവർക്കും എന്നെങ്കിലും ചെയ്യണം. പക്ഷേ, എന്താണു ചെയ്യുക? എല്ലാറിനും പണം. വേണം. എന്നു തുടങ്ങിയാൽ തുടർന്നു പ്രവർത്തിക്കുവാൻ കഴിയും. എന്നാൽ, ഒന്നു തുടങ്ങുവാനാണു വിഷമം. കൈയിൽ കാഴില്ലാതെയും. സഹായത്തിന് ആരെങ്കിലും. ഇല്ലാതെയും. ഇല്ലാതെയും. ആരും. ഒന്നും. ചെയ്തിട്ടില്ലോ? ചിന്തയാണ്. എന്നും ചെയ്യും?

രേഖാ ദിവസം ഉണ്ണാ ഒരിവു പറഞ്ഞുകൊടുത്തു.

ആരെയുള്ള പട്ടണങ്ങളിൽ ഉദാരശീലയാരായ മുന്നൂർ. ധനികരാരുണ്ട്. അവർ സമൃദ്ധായത്തിനെന്നും ഉൽക്കർഷത്തിനും വേണ്ടി പലതും ചെയ്യുന്നു. അശരണരായ യുവതികളെ വിവാഹം ചെയ്യും. കൊടുക്കുക; ജോലിയില്ലാത്തവർക്കും ജോലി ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുക, സൗജന്യവിദ്യാഭ്യാസം. നൽകുന്നതിന് സ്കൂളുകൾ എൻപ്പെടുത്തുക; അഗതികളെയും. ആ.ഗ.ഡ.ഗ. വന്നവരെയും. സ.രക്ഷിക്കുന്നതിന് ആത്മരാലയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക — അങ്ങനെ പലതും. അവർ ചെയ്യുന്നതായി ഉണ്ണാ പറഞ്ഞു.

‘മോനെ, സാഖ്യട കാരും. അവരറിഞ്ഞാമതി. ബാക്കിയൊക്കെ അവരും ചെയ്യും! ഇനിക്കും നല്ല തീർച്ചുണ്ട്; ആ പക്കാറിൽ എല്ലാം പറഞ്ഞാം?’

നാടു ചുറ്റുന്ന ഏതൊ രേഖ മുന്നൂർ. ധാവകൾ പറഞ്ഞുകൊടുത്തിരിക്കുന്നു. മറുനാട്ടിലുള്ള മുന്നൂർ. ധനികരോക്കെ വളരെ ഉദാരശീലരാണ്. ഉണ്ണായ്ക്കത്തിൽ പരിപുർണ്ണവിശ്വാസമുണ്ട്. ആയകാലത്ത് ഉം പലർക്കും. സഹായം ചെയ്യും. കഴിയിൽ കുവിഞ്ഞുതന്നെ ബാപ്പായും. ഇല്ലാത്ത കഷ്ടപ്പാടുകൾ പറഞ്ഞ

രണ്ടുപേരെയും പലരും പലപ്പോഴായി പററിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ഉമ്മാ അതു മനസ്സിലാക്കിട്ടില്ല. കളിവു പറയുന്നവരും സത്യം. പറയുന്നവരും മുണ്ടല്ലോ. സഹായം. അദ്ദേഹത്തിനുമുമ്പുമുണ്ടാക്കി മജീദിനെ അവർക്കു വിശ്രസിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്തിലോ?

ആരെയും ആശയിക്കാതെ പണം. സന്ധാതിക്കാൻ എന്നു വഴി? മജീദ് തല പുക്കണ്ഠ് ആലോച്ചിച്ചു. എന്നു തൊഴിൽ ചെയ്യു്? — കിട്ടിയിടത്തോളം. വിദ്യാഭ്യാസവും. ലോകപരിപരവും. കൊണ്ട് —

ആശങ്കയോടെ മജീദ് ധാത്രയ്ക്കാരുണ്ടാണി. ഉണ്ടായിരുന്ന ഉണ്ടപണ്ഡികൾ വിറ്റ് ബാപ്പാ കാശുണ്ടാക്കിക്കൊണ്ടുവന്നു കൊടുത്തു.

‘ഞാൻ പോയിട്ടു വേഗം വരാം.’ മജീദ് സുഹർറ്റായോടു വിവരമല്ലോ. പറഞ്ഞു: ‘ഞാൻ എല്ലാവരെയും സുഹർറ്റായെ രേഖയ്ക്കുന്നു.’

‘വരുന്നതുവരെ ഞാൻ സുക്ഷിച്ചുകൊള്ളാം.’

സുഹർറ്റാ രേഖയ്ക്കു.

മജീദ് ദ്വാഷമായ ഒരുദ്ദേശ്യത്താട്ടെ ഇരഞ്ഞിത്തിരിച്ചു.

രു സാധാഹർന്നതിൽ, പടിഞ്ഞാറെ ചക്രവാളപരിയിയിൽ തക്കമോലങ്ങൾ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

മജീദിനെ പെട്ടിയും കിടക്കയും. എടുത്തുകൊണ്ട് ഒരു പയ്യൻ ബാസ്സറ്റിനില്ലെങ്കു പോയി. മജീദ് എല്ലാവരോടും ധാത്ര പറഞ്ഞു.

ബാപ്പാ അറിയിച്ചു:

‘എൻ്റെ കണ്ണറിയാണ്മേലു. വെള്ളംഞുത്തിന്റെ ഒരു കണ്ണാടി മേടിച്ചുണ്ടു വരുവോ? —എല്ലാം!

‘കൊണ്ടുവരാം’ എന്നുപറഞ്ഞ് മജീദ് മുറിയിലേക്കുചെന്നു. നിറഞ്ഞ നയനങ്ങളാട്ടെ സുഹർറ്റാ ജനാലയുടെ അടുത്ത് ഉത്കണ്ഠംയോടെ നില്പുണ്ടായിരുന്നു.

‘ഒന്നു പറയട്ടു! അവൻ പറഞ്ഞു.

മജീദ് മനഹസിച്ചു:

‘പറയു രാജകുമാരി, പറയു.’

‘പിന്നെ —’

അവർക്ക് അതു പുർത്തിയാക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ആ സമയത്ത് ബന്ധീൻറെ ഫോൺ തുരുതുരെ കേട്ടു. ഉണ്ണാ മുൻ വാതിൽക്കാൽ വന്നു:

‘മോനേ, വൈഗം ചെല്ലു, ബണ്ണി പോകും!’

മജീദ് ഇരഞ്ഞാൻ ഭാവിച്ചു. സുഹർറായുടെ കണ്ണുകൾ നിരഞ്ഞാഴുകി.

മജീദ് ചോദിച്ചു:

‘ഞാൻ പോയി വരട്ടു?’

അവർ ശിരണ്ണു കുനിച്ച് അനുമതി കൊടുത്തു.

അജ്ഞാതമായ ഭാവിയിലേക്ക് മജീദ് ഇരഞ്ഞി.

പടികൾ ചെന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കിയപ്പോൾ കണ്ണ സുഹർറായുടെയും വീടിൻറെയും ചിത്രം ഹൃദയത്തിൽനിന്ന് ഒരിക്കലും ഭാശയുപോകാതെ നന്നായിരുന്നു.

ആഗ്രഹങ്ങൾ, കടമകൾ മജീദിനെ ധിരത്തേയാടെ മുന്നോട്ടു നാഡിച്ചു.

പതിനൊന്ന്

സുഹർിരായ വിവാഹം ചെയ്യുക.

അതിനു മുമ്പ് സംഗമാദരികൾക്കു ദർത്താക്കണാരെയുണ്ടാക്കുക. സ്ഥിരതയിന്ത്തിനു. ആരോഗ്യാഞ്ചേരിക്കുമുള്ള വക സമ്പാദിക്കുക. ആയതിലേക്ക് എന്തെങ്കിലും. ജോലി വേണം. പക്ഷേ.... നെന്നരാശ്യമാണ് മജിറ്റിനെ അഭിമുഖിക്കിപ്പുത്. ജോലി എന്തും ഇല്ല. ഉണ്ടകിൽത്തന്നെന്നയും. ശുപാർശയ്ക്ക് ആളു വേണം. കൈകുലി കൊടുക്കണം. പരിക്ഷ പാസ്യായ സർട്ടിഫിക്കറ്റും വേണം. മുഖ്യമായി കുടാതെ ജോലിക്കിട്ടുക എല്ലപ്പുമല്ല. എങ്കിലും. തുടർന്നനേരം പലതില്ലോ. കരഞ്ഞി.

ഒടുവിൽ ജന്മദശത്തുനിന്നു. ആയിരത്തിയണ്ണും മെൽ ദുരേഖ്യമുള്ള മഹാനഗരവിലീൽ മജിദ് ചെന്നുപറി. അതിനിട മാസാഞ്ചേരി നാലു പൊയ്യപ്പൂയിരുന്നു.

അവിടെ ഒരു ജോലി കിട്ടി; വിഷമമുള്ളതല്ല. വരവ് അധികമുള്ളതാണ്. വിശ്രാന്തിയില്ലാതെ വെല ചെയ്താൽ മതി. നുറുക്കു നാല്പത്തു കണ്ണു കഞ്ചിപൻ കിട്ടും. കമ്പനിയുടെ സ്ഥാപനം തന്നെയാണ് വാഗ്ദാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

കമ്പനിവക സെസക്കിള്ളുണ്ട്. അതിൽ സാമ്പിള്ളുകൾക്കു കൊണ്ടു നടന്നാൽ മതി. കമ്പനി വളപ്പിൽത്തന്നെന താമസിക്കാൻ സ്ഥലവും. കൊടുക്കും.

അങ്ങനെ മജിദ് ജോലി ചെയ്യുതുടങ്ങി. ചെറിയ ഒരു തുകൽപ്പട്ടിയിൽ സാമ്പിള്ളുകൾ അടുക്കിവെച്ച്, ആർധര പുന്നകവുമായി ഇരഞ്ഞും. നഗരമൊക്കെ ചുററി, ആർധരുകൾ വാങ്ങി, സന്തുഷ്ടപ്പിത്തനായി സന്ധ്യയ്ക്കു മടങ്ങും.

ഇത്തരത്തിൽ മാസം ഒന്നുകഴിഞ്ഞു. സകലചെലവും കഴിച്ച് മജിട്ട് വിട്ടിലേക്കു നുറു രൂപാ അയച്ചു കൊടുത്തു. ബാപ്പായ്ക്ക് വെള്ളച്ചാത്തിനുള്ള ഒരു കല്ലടയ്ക്കും സുഹർറായ്ക്കും മറ്റും ഉടൻപ്പിനുള്ള വകയും.

മാസം ഒന്നുകുടി കഴിഞ്ഞു.

അടുത്ത ഭാവിയിൽ എന്നാണു സംഭവിക്കാൻ പോകുന്ന തന്നെ ആർക്കും നിർച്ചയമില്ലാലോ. അസുവകരമായി ആരും ഒന്നും പ്രതിക്ഷിപ്പിക്കുന്നില്ല. മജിട്ട് ഒന്നും പ്രതിക്ഷിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും അപ്രതിക്ഷിതമായ ഒരുപ്പാഠിതും.

അത് ഒരു തിങ്കളാഴ്ചപ്പ് ദിവസമാണ്. മജിട്ടിനു പ്രത്യേകം ഓർമയുണ്ട്. നല്ല ഉച്ച സമയം. പതിവുപൊലെ സുര്ക്കേസ് സെസക്കിളിഡീസ് വിളക്കുകൂറിയിൽ തുകായിട്ടുകൊണ്ട് കടലോരത്തുള്ള താറിട വിജനമായ വഴിയില്ലെട സെസക്കിൾ ഓടിച്ചുവരികയായിരുന്നു. വലിയ ഇറക്കത്തിലേക്കാണ്. നല്ല വെഗത്തില്ലും. പെട്ടി കൂടുങ്ങിക്കൂടുങ്ങി, അതിഡീസ് കുഴപരിശീലനാണും വിണ്ണു ചടക്കത്തിഡീസ് ഇടയിൽ തങ്ങി! മജിട്ട് സെസക്കിളിൽ നാണ്ടു തെരിച്ചു ദുരെ കുമിയഴികളിൽ തട്ടി താഴെ അഗാധമായ ഗട്ടിൽ...

ഒരു പർവതം ദേഹത്തെക്ക് ഇടിഞ്ഞു വിണ്ണതുപൊലെ; എന്നൊടിണ്ണുതകർന്ന, വേദനയോടെ ഉള്ള ഓർമ, തന്നിൽനിന്ന് എന്നൊണ്ടു മുറിച്ചു മാറ്റപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒക്കെയും ഇരുളിൽ മറയുന്നു...എല്ലാം. വിസ്മയത്തിയുടെ അന്യകാരത്തിൽ.....കൊടുക്കാറുള്ളത് രാത്രിയിലെ ഇടമിന്നൽപൊലെ ചിലപ്പോൾ പ്രജ്ഞയും വെളിച്ചു. വിശ്വാ...കറിനമായ വേദന...മരുന്നുകളുടെ രൂക്ഷമായ ഗന്ധം.....ആളുകളുടെ വേദനയോടെയുള്ള ശരകൾ....വായിലും തൊണ്ടവഴി ജീവനുള്ള നീണ്ടുരുണ്ട് എന്നൊന്ന് ഇരഞ്ഞുന്നു. വയറിൽ ചുടുള്ള ദ്രാവകം നിറയുന്നു.....ഒരു തോന്തൽ.... അത്തരത്തിലുള്ള അനുഭവങ്ങളിലും യുഗങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു പോകുന്നു!

എന്നാണ് സംഭവിച്ചത്?

അർമകൾ വളരെ ദുരന്താണ്. ഒന്നും വ്യക്തമല്ല. വെളുത്ത പുകപോലെ, വെള്ളിമോലങ്ങൾപോലെ, ഓർമകൾ മജീറിൽ നിന്നു ദൂരെ, ദൂരയാശാൻ തുടങ്ങുന്നു!.... എല്ലാം വിസ്മയതിയിൽ ലയിക്കുവാൻ പോവുകയാണോ?

ഹല്ലു! ജീവിക്കണം!...ജീവിതം; കറിനവും രൂക്ഷവുമായ വെദന. എക്കില്ലും ജീവിക്കണം! മജീദ് യത്തിച്ചു. തന്നിലേക്ക് അമരുന്ന വിസ്മയതിയാകുന്ന പർവതത്തെ സർവശക്തിയും പ്രയോഗിച്ചു പൊകി മറിച്ചിട്ടുന്നതുപോലെ.....വെദനയാട്ട ബോധം തെളിഞ്ഞുവന്നു.

എന്നാണു സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നത്?

അയാൾ ദീർഘമായി ഒന്നു നിശ്ചസിച്ചു. സാവധാനം. കണ്ണുകൾ തുറന്നു. നീംടു നിവർന്നു കിടക്കുകയാണ്. കഴുതതുവരെ വെള്ളപ്പുതപ്പു കൊണ്ടു മുടിയിരിക്കുന്നു. ആശുപത്രി! എല്ലാം ഓർത്തു. ഓർമകൾ

കറിനവും രൂക്ഷവുമായ വെദന! വലത്തെ എളിയിൽ തീ നീറിപ്പിടിച്ചിരിക്കുന്നു...ചുള്ളചുള്ള ശിരസ്സുവരെ വെദന...മജീദ് കൈകൊണ്ടു തടവി. അരയിൽ വളരെ തുണി ചുററിക്കൊടി തിരിക്കുന്നു!

എന്നു സംഭവിച്ചു? മജീദ് തപ്പിനോക്കി: അസ്ഥിപണ്ഡര അളില്ലൂടെ ഒരു തണ്ണുപ്പു പാണ്ടു.

ശുന്നത!

മജീറിനു സംഭേദകൊണ്ടു നന്നായി വിയർത്തു. ബോധ കഷയംപോലെ. എന്നെന്നോക്കുമായിതന്നിൽ നിന്ന് ഒരു കാലിന്റെ പകുതി വിട്ടുപോയിരിക്കുന്നു!

കിടന്നപടി അഗാധമായ ഒരു കുഴിയിലേക്കു താണു പോയതുപോലെ. ലോകമെല്ലാം കിങ്ങുകയാണോ?

വിണ്ടു. മജീദ് തപ്പിനോക്കി ശുന്നത! കീഴ്പോട്ട് ഒന്നുമില്ല. മുസ്തുപ്പാവെദന! സുപർഗായുടെ പ്രമാം ചുംബനം. ലഭിച്ച വലതുകാൽ!

അതെവിടെപ്പോയി?

കല്ലുകൾ തുറന്നുതന്നെ ഇരുന്നു. കവിളുകളിലുടെ ചുടുകല്ലുനിർ. കിടക്കായ്ക്കുസമീപം, ദോക്കട്ടു. നേഴ്സ്സു. കമ്പനി മാനേജരും വന്നു.

മജീദിൻറെ നെററിയിൽ തണ്ണുപ്പേറിയ കൈപ്പടം വച്ചിട്ട് കമ്പനിമാനേജർ സാവധാനം കുന്നിണ്ടു: ‘മിസ്റ്റർ മജീദ്, നാൻ ഹൃദയപൂർവ്വം വ്യസനിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ സംഭാപ്പേടരുത്.’

‘സുഹർറാ!’

‘എന്നാ മജീദേ?’

‘നീ മുള്ളാത്തതെന്നാ?’

‘നാഞ്ഞുള്ളണാണഭല്ലോ! പിനെ ചെറ്റക്കാനെന്തിനാ എന്ന നീനു വിളിക്കണ്ടോ?’ മജീദ് പുള്ളണ്ടുപോയി.

‘സുഹർറാ!’ എന്നു വിളിച്ചുകൊണ്ട് മജീദ് തെട്ടി ഉണർന്നു.

‘പകൽ, സ്വപ്നം. കാണുകയാണണാ?’ നേഴ്സ് ചോദിച്ചു.

മജീദ് മനഹാസിക്കാൻ ശ്രമിച്ചു.

അറുപത്തിനാലും പകലുകളും. അറുപത്തിനാലും രാത്രികളും. കഴിണ്ടു. തന്നെക്കാൾ പോകമെം്പള്ള ഒരു വടിയുടെ സഹായത്തോടുകൂടി മജീദ് കമ്പനിമാനേജരുമൊന്നിച്ചു. ആശുപ്രതിയുടെ ഗെററുകടനും നെബഹുലമായ തെരുവിമിയിൽ ഇരഞ്ഞി.

കുറേ രൂപാ മജീദിൻറെ കൈയിൽ കൊടുത്തിട്ട് കമ്പനി മാനേജർ പറഞ്ഞു:

‘നിങ്ങൾ ഇനി വിട്ടിൽ പോകു. ഇങ്ങനെ കലാശിച്ചതിൽ എനിക്കു വ്യസനമുണ്ട്..’

മജീദിനു കല്ലുനീരും പോട്ടി:

‘എൻറെ സഹാദരികൾ വിവാഹത്തിനു പ്രായം. കഴിണ്ടു. വീടിൽ നിൽക്കുന്നു. മാതാപിതാക്കൾ വൃദ്ധരാണ്. സ്വത്തുണ്ടായിരുന്നതു മുഴുവനും. കടത്തിൽപ്പെട്ടു കിടക്കുന്നു.

ആണായിട്ടുണ്ടാൻ മാത്രമെന്തുള്ളു. വിട്ടിലെ വിഷമങ്ങൾക്ക് ഒരു പരിഹാരം. ഉണ്ടാകാതെ അങ്ങു ചെല്ലാൻ എനിക്കു മനസ്സു വരുന്നില്ല. പിന്നെ, ഈ കോലത്തിൽ, ണാൻ അങ്ങു ചെന്ന അവരെയാക്കൊ എന്തിന്റു വിഷമിപ്പിക്കുന്നു?’

‘ഇനി ഇപ്പോൾ എന്തു ചെയ്യാനാണ് ഉദ്ദേശം?’

‘എനിക്കു നിശ്ചയമില്ല.’

‘എൻ്റെ കമ്പനിയിൽ നിങ്ങൾക്കു പറിയ ഒരു ജോലിയും — നിങ്ങൾക്കു കൂർക്കിഞ്ഞെൻ്റെ ജോലി ചെയ്യാമോ?’

‘വയു. കണക്കിന്റുണ്ടാൻ മോശമാണ്.’

ഉമ്മിണി വലിയ ഓൺ!

അങ്ങെനെ മജിട്ട് വിണ്ടു. തനിച്ചായി. സാരമില്ല. എല്ലാവരും ഈ പ്രപബ്ലേമിൽ തനിച്ചാണ്. ഡയപ്പട്ടന്ത്രത്തിന്?

മജിട്ട് കിട്ടിയതിൽ മുകാൽപ്പങ്കു രൂപായും വിട്ടിലേക്ക് ആയച്ചു. കുടെ ഒരു കത്തും. വലത്തെ കാലുംപൊയ വിവരം. അതിൽ കാണിച്ചില്ല. സുവഭില്ലാതെ കിടപ്പായിരുന്നു; അടുത്ത കത്തു കിട്ടുന്നതുവരെ കത്തയയ്ക്കോണ്ട്.

നടപ്പ്!

മജിട്ട് വിണ്ടു. ജോലി അനേകംചിച്ചുതുടങ്ങി.

ണാടു കൈകൊണ്ടു. വടി ഉണ്ണി, ഒറക്കാലിൽ ആണതു ചാടിച്ചാടി...നാലടി വെക്കുന്നുവാൾ നിൽക്കും; പിന്നെയും. നടക്കും; നിന്ന് ഓർക്കും....പിന്നെയും. നടക്കും. ഇങ്ങെനെ മാസം. ഒന്നുരണ്ടു കഴിഞ്ഞു. സ്ഥിരമായ ഒരു താവളമില്ല. എന്തിയിടത്തു കിടക്കും.

ടുവിൽ, നഗരത്തിലെ കുംബവരമ്മാരെ കണ്ടു സഹായം ആദ്യർത്ഥിക്കാമെന്നുറച്ചു. അനേകംശാത്തിൽ ഏററവും. ഉദാരഗിലനന്നു കെട്ടത് ഒരു വാൻ ബഹാദൂരാണ്. നഗരത്തിലെ വലിയ കെട്ടിടങ്ങളെല്ലാം. അദ്ദേഹത്തിന്റെത്തെത്തെ. സ്വർണ്ണ ക്ഷട്ടികളും. മറ്റും. നിലവറയിൽ കിടന്നു പുപ്പൽ പിടിക്കുന്നു എന്നാണ് ജനസംസാരം. ഗവൺമെന്റിൽ വലിയ പിടിയുള്ള മനുഷ്യർ. ആയിരുത്തുനേര അദ്ദേഹം. പതിനായിരക്കണക്കിന്റു

രുപാ ചെലവുചെയ്ത് ഗവർണ്ണറുക്ക് ഒരു വിരുന്നു കൊടുക്കുകയുണ്ടായി. അദ്ദേഹത്തെക്കാണ്ക്ക് എന്നും സാധിക്കും....എന്നും.

പക്ഷേ, പടികാവൽക്കാർ മജീറിനെ അക്കത്തെക്കുകടത്തിവിട്ടില്ല. ദിവസവും ആ മാളികയുടെ വാതിൽക്കാൽ വന്നുനിൽക്കും. അങ്ങനെ രാഥചക്രിണിയും ഒടുവിൽ കാവൽക്കാർക്കും അലിവു തോന്തി. വാൻ ബഹദുർന്റെ സന്നിധാനത്തിൽ മജീദ് ആനയിക്കപ്പെട്ടു. മജീദ് സലാം. ചൊല്ലി. ഒരു മുസൽമാൻ മററാരുമുസൽമാനെന്ന കാണ്ണുമ്പോൾ ‘അസ്സലാമു അലൈക്കും! ’ എന്നു പറയണമെന്നുണ്ട്. മജീദ് പറഞ്ഞു: പക്ഷേ, വാൻ ബഹദുർ എന്നുകൊണ്ടാ എന്തോ സലാം. മടക്കിയില്ല. അദ്ദേഹം. അതു കെടുതായിത്തെന്ന ഭാവിച്ചില്ല. വാൻ ബഹദുർ എക്കുദേശം. അവയു വയസ്സുള്ള വെള്ളത്തുരുണ്ട് ഒരു മനുഷ്യനാണ്. കല്ലുവച്ച കട്ടി സ്വർണ്ണമൊതിരങ്ങശ്ര തിളങ്ങു, താടി തടവിക്കാണ്ക്ക്, അദ്ദേഹം. മജീറിന്റെ ദുഃഖവാർത്ഥ മുഴുവനും മുളിമുളി കെട്ടു.

ഒരുവിൽവാൻ ബഹദുർ പറഞ്ഞു: ‘നമ്മുടെ സമുദായത്തിൽ കെട്ടിക്കാൻ വകയില്ലാത്ത വളരെ സ്ത്രീകളുണ്ട്. ആഹാരത്തിനു വഴിയില്ലാത്ത വളരെ ആളുകളുണ്ട്! എന്നെക്കാണ്ക്കു കഴിവതു ഞാൻ എല്ലാവർക്കും. ചെയ്യുന്നുണ്ട്. പറയു, കൂടുതലായി ഞാൻ എന്നു ചെയ്യണം?’

മജീദ് ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല.

വാൻ ബഹദുർ സമുദായത്തിന്റെ ഉയർച്ചയ്ക്കു വേണ്ടി ചെയ്തിട്ടുള്ള മഹാത്മായ കാര്യങ്ങൾ വിവരിച്ചു. അദ്ദേഹം. നാലു പള്ളി വെപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റൊക്കാടിശ്ശരഹാർ ഓരോ പള്ളി വിത്തേ വെപ്പിച്ചിട്ടുള്ളു. പോരങ്ങിൽ, അദ്ദേഹം. ഒരു സ്കൂൾ വെക്കുന്നതിനു സമുദായത്തിന് ഒരു സ്ഥലം. ഭാനം. കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. അവിടെ ഒരു കെട്ടിം. പണിതു വാടകയ്ക്കു കൊടുത്തിരുന്നുവെങ്കിൽ മാസം. തോറും. വളരെ രൂപ വാടക കിട്ടുമായിരുന്നില്ലോ? സമുദായത്തിനു വേണ്ടി കൊല്ലും. തോറും. എത്ര രൂപയാണു നഷ്ടം. സഹിക്കുന്നത്!

‘ഇതിലധികം. ഞാനെന്നു ചെയ്യണം? പറയു?’

മജീദ് ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല.

വാൻ ബഹദുർ, മജീദിന്റെ കാലു പൊയ്യപോയതില്ലോ. സഹതാപം പ്രദർശിപ്പിച്ചു: ‘വിധി! അല്ലാതെന്നു പറയാനോ?’

വിധിയായിരിക്കാം. സാരമില്ല. അല്ലെങ്കിൽ എന്തിലാണു സാരമുള്ളത്.

മജീദ് ആ നീംകു വടിയും ഉന്നനിസലാം. ചൊല്ലി സാവധാനം. ഇങ്ങി. പടി കടക്കാറായപ്പോൾ വാൻ ബഹദുർ ഒരു വേലക്കാരൻ വരും. ഒരു രൂപാ കൊടുത്തയച്ചു.

‘അത് എന്നിക്കു തന്നുവെന്നു പറഞ്ഞാൽ മതി. നിങ്ങൾ ഏടുത്താണു.’ വേലക്കാരനോടു പറഞ്ഞിട്ട് മജീദ് നടന്നു. അതു ശരിയായോ?

മജീദ് എന്തുകൊണ്ട് രൂപാ വാങ്ങിയില്ല? ആ കൊടിശ്വരൻ്റെ മുന്നിൽ ദിനന്തരാറും അനുകൂലം സാധുകൾ ചെല്ലുന്നുണ്ടെന്നും. അവർക്കൊല്ലാം. അദ്ദേഹം. ഭാഗം. ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നുമുള്ള വിവരം. മജീദ് അറിയില്ലോ? മജീദ് ഒരു കൊടിശ്വരനായിരുന്നെങ്കിൽ എന്നു ചെയ്യുമായിരുന്നു? ആദ്യം. വന്നു യാച്ചിക്കുന്ന ദൈവന്റെ സ്വത്തിന്റെ പകുതി കൊടുക്കുമായിരുന്നോ! ഒരു ചെസ്യുതുടിൽ കുടുതൽ കൊടുക്കുമായിരുന്നോ? വാൻ ബഹദുർ ഒരു രൂപയാണു കൊടുത്തത്! അതു വാങ്ങണ്ടതായിരുന്നില്ലോ? മജീദ് അലോച്ചിച്ചു. പക്ഷേ, അവിടെ അഞ്ചു കൊടിശ്വരന്മാരെയുള്ളൂ. അവരെ കഴിച്ചാൽ ബാക്കിയുള്ളത് ആറു ലക്ഷം. പലേ തരത്തിലുള്ള ബഹുജനങ്ങളാണ്. എല്ലാവരും. ജീവിക്കുന്നു. ഇടയ്ക്കു ചിലർ മരിക്കുന്നുണ്ട്. മജീദിനു നഷ്ടപ്പെട്ടത് ഒരു കാലിന്റെ പകുതി മാത്രമാണ്. രണ്ടു കാലുകൾ പോയവരുണ്ട്; രണ്ടു കൈകളും. കണ്ണുകൾ പോയവരും. ജീവിക്കുന്നു. ദുഃഖവും. സന്താസവുമുണ്ട്, ജീവിതത്തിൽ. വലിയവനും. ചെറിയവനും.. ഓർക്കുന്നോൾ ചിരിക്കാൻ കഴിയുന്നുണ്ടോ; കരയാനും. ഒന്നും. സാരമാ ക്രൈസ്തവില്ലോ. മജീദ് ഉറച്ചു. ദ്രോഗയ്ക്കു. സുവത്തിനും. മേണ്ടി പരിശോഭിക്കുക. അതല്ലോ കടമ!

മജീദിന്റെ വടി നാലിഞ്ചു തേണ്ടു. കൈവെള്ളുകളിൽ കാലിഞ്ചു കനത്തിൽ തശമ്പു പൊന്തി. അനേകസ്മലങ്ങളിൽ ജോലി അനേകൾപ്പിച്ചു. പട്ടണികിടന്നു ശരീരം വളരെ മെലിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഒരു സന്ദേഹം.

മജീദിനു ജോലി കിട്ടി. ഒരു ഹോട്ടലിൽ, ഏച്ചിൽ പാത്രങ്ങൾ കഴുകുക. വെളുപ്പിനു നാലുമൺിക്ക് ഏഴുനേനറാൽ രാത്രി പതിനൊന്നുമൺി വരെ പെപ്പിനടുത്തിരിക്കണ... വലിയ കൊട്ടയിൽ കൊണ്ടുവന്നു വെക്കുന്ന ഏച്ചിൽപ്പാത്രങ്ങൾ ഓരോനൊയി കഴുകി വേരിരായു കൊട്ടയിൽ അടുക്കും. അതു വേരിരായുവൻ ഏടുത്തുകൊണ്ടുപോകും. അംപ്പാഴക്കു മററിരായുവൻ ഏച്ചിൽപ്പാത്രങ്ങൾക്കാണുവരും....അങ്ങങ്ങനെയാണു ജോലി. ഏകില്ലു. വയറു നിരയെ വല്ലതും തിന്നാം. വെയില്ലു. മഴയും. കൊള്ളേണ്ട. അലയുകയും. വേണ്ട. ഒരിടത്തു കുറ്റത്തിയിരുന്നു സാവധാന. ജോലി ചെയ്യാൽ മതി. കിട്ടിയിടത്തോളം. അനുഗ്രഹി. ജീവിത. വലിയ അല്ലലുകുടാതെ ചെറിയ സുവർത്തനാടെ മുന്നൊട്ടു നീങ്ങുന്നു. മാസ. തോറു. വീട്ടിലേക്ക് ചെറിയ ഒരു സംഖ്യ അയയ്ക്കുകയും ചെയ്യാം.

വീട്ടിൽ നിന്ന് ആദ്യ. കിട്ടിയ ഏഴുത്ത്. സുഹർറായ്ക്ക് ലേശ. അസുവമുണ്ടന്നുള്ള വിവരത്തോടുകൂടിയതാണ്. അവർ വളരെ കഷ്ണിപ്പിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു. കുറവെല്ലു ചുമയുമുണ്ട്. ‘ഇവിടെ ഏല്ലാവർക്കും സുവം തന്നെ. എന്നു കാണാൻ കൊതിയാവുന്നു! സ്വന്തം സുഹർറാ.’

പ്രതിശ്രൂതം

സുഹർദ്ദായെ കാണാൻ മജീറിനും കൊതിയാണ്. കാണുമ്പോൾ, ഉംബാ, ബാപ്പാ, സഫോറികൾ, സുഹർദ്ദായുടെ ഉംബാ, സഫോറികൾ, നാട്ടുകാർ — എന്നു പറയും?

ഒന്നരക്കാലൻ മജീദ്!...സുഹർദ്ദാ അങ്ങനെ വിളിക്കുമോ? ഒരിക്കലും വിളിക്കില്ല ബാക്കിയുള്ള ആരക്കാലിന്റെ കഷണാത്തിൽ കല്ലിരോടെ ചുംബിക്കും. പണ്ട്....ഓർത്തപ്പോൾ മജീറിനു ചിരി വന്നു. ഉംബിണി വല്ല ഒന്ന്!

ആ ചരിത്രങ്ങൾ പറഞ്ഞ് മജീദ് പലരെയും ചിരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. സുഹർദ്ദായും. സംഭാഷണവിഷയമാവും. ഹോട്ടലിലെ മറ്റൊരു ജോലിക്കാരല്ലോ. മജീറിന്റെ സുഹൃത്തുകളാണ്. കൂളിച്ചു വയറു നിരൈയ ആഹാരം. കഴിച്ചു രാത്രി ഉറങ്ങാൻ കിടക്കുമ്പോൾ മജീദ് ആനുഭവങ്ങളും. തമാശകളും. പറയും. ആധികവും. തമാശകളാണ്. എല്ലാവരും. ചിരിക്കും. എന്നും. രാത്രി കിടക്കാൻ നേരത്ത് മജീദ് എന്നെങ്കിലും. പറയണം. പറയാൻ ഒരുപാടു വിഷയങ്ങളില്ലോ? ശിക്കവരും. ഉറങ്ങുന്നതു തന്നെ ചിരിച്ചു കൊണ്ടാണ്. എല്ലാവരും. ഉറങ്ങിക്കഴിയുമ്പോൾ മജീദ് സുഹർദ്ദായാടു വർത്തിച്ചാനങ്ങൾ പറയും. ആധികരിത്തി അണ്ണുറു മെൽ അപ്പുറമ്പുള്ള സുഹർദ്ദായെ കാണും! ചുമ കേൾക്കും. ഓരോനൊല്ലാം. പറഞ്ഞ് സുഹർദ്ദായെ ആശ്രസിപ്പിക്കും!

രാവും പകല്ലും.

‘സുഹർദ്ദാ, ഇപ്പോൾ എങ്ങനെയിരിക്കുന്നു? നെഞ്ചുവേദന യുണ്ടാ?’ എന്നിട്ടു കഴുകിയ പിണ്ഠാണാത്തിലേക്കു നോക്കും.

കൈവെള്ളകളിലെതഴിവുകൾ കുതിരന്നു പൊടിഞ്ഞു പോയിരിക്കുന്നു. ശരീരത്തിനു നല്ല വലം. ഉണ്ടാക്കേണ്ട ഏറ്റവും നോക്കിക്കാണാം. ന്യായമായ അദ്ധ്യാനത്തിൽ നിന്നു കിട്ടുന്നതിന് — ലേശ. അഭിമാനത്തിനു വകയുണ്ട്. ജീവിതത്തിനു ചില മാറ്റങ്ങൾ ഉണ്ടാവും. മരത്തിന്റെയോ രഘുവിന്റെയോ കാലുണ്ട്. പാൻറും. ഷുസുകളും. ധരിച്ചാൽ...പോട്ടല്ലെന്നമന്മാൻ സുചിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. മജീദിനോടു സഹതാപമുണ്ട്. ദുഃഖത്തിന്റെ സമുദ്രത്തിൽ ആശാനസത്തിന്റെ ദരിപ്പു കണ്ണാട്ടിയേക്കാം. രാത്രി മറുള്ളവർ ഉറങ്ങിക്കഴിയുന്നോൾ മജീദ് സുഹർറായോടു പറയും.

‘ഉറങ്ങുവരങ്ങൾ സുഹൃത്തേ ഉറങ്ങു!’ പക്ഷേ, മജീദ് കാണുന്നതു നക്ഷത്രങ്ങൾ നിറഞ്ഞ വിശാലവാനമാണ്.

സുഹർറായെ എന്നു കാണാൻ കഴിയും?

മജീദ് വെളുപ്പിനെ എണ്ണിക്കും. തിനകുത്യങ്ങൾ കഴിണ്ട് ചായ കുടിച്ചു ജോലി തുടങ്ങും. നഗരം ഒരിക്കലും ഉറങ്ങാത്ത മട്ടാണ്. ഇരവും. അനേകലക്ഷം. സ്രീപുരുഷയാറുടെയും. വാഹനങ്ങളുടെയും. ഒരുമിച്ചുള്ള ശബ്ദങ്കോലാഹലങ്ങൾ. അതെല്ലാം ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടാണ് മജീദ് പാത്രങ്ങൾ കഴുകി അടക്കുന്നത്.

അങ്ങനെയിരിക്കുന്നോൾ മരിക്കാരും എഴുത്തും. വന്നു ചെർന്നു.

കൈപുട സുഹർറായുടെതല്ല!

മറ്റ് ആരെയോകാണ്ട് ഉംബാ എഴുതിച്ചിരിക്കായാണ്. അതു വായിച്ചുപ്പോൾ നഗരത്തിന്റെ ഇരവൽ പെട്ടുന്നു നിലച്ചുപോയതുപോലെ. നിറ്റബ്ദി.

‘പ്രിയപ്പുട മകൻ മജീദ് വായിച്ചിറിയാൻ സ്വന്നം ഉണ്ടായുതുന്നത്:

‘മിനിയാനുവെളുപ്പിനുനമ്മുടെ സുഹർറാമരിച്ചു. അവളുടെ വിട്ടിൽക്കിടന്ന്; എൻ്റെ മടിയിൽ തലവെച്ച്. പളളിപ്പിനിൽ അവളുടെ ബാപ്പായുടെ കബറിനരുകിലാണ് സുഹർറായെ മറവു

ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

‘ഞങ്ങൾക്കാക്കേയും ഉണ്ടായിരുന്ന തുണ്ടായും സഹായവും അങ്ങനെ പോയി ഇനി അല്ലാഹ്‌വിനെനകഴിഞ്ഞാൽ നിയാണ്ടുള്ളത്.

‘മകനേ, കഴിഞ്ഞ മാസം 30-ാംതീയതി നമ്മുടെ വിട്ടു പുറയിടവും കടക്കാൻ നടത്തിച്ചെടുത്തും ഉടനെ ഇൻഡീ മാറിക്കൊടുക്കണമെന്നാണ് ഇവർ പറയുന്നത്. ഈ പെണ്ണ്‌പിള്ളേളുരെ രണ്ടിനെയും സുവര്ക്കൊയിക്കിടക്കുന്ന ബാപ്പായെയും കൊണ്ടു എന്നാൻ ഏവിടെപ്പോകും?’

‘മകനേ, എന്ന ഉറഞ്ഞീട് വളരെ നാളായി. നിരുൾ പെങ്ങമാരുടെ പ്രായക്കാരാക്കേക്കെ മുന്നും നാലും പെറ്റു എന്തുകില്ലു. പോകണാക്കട്ടു വന്നുപോയാൽ—മകനേ, ഇവിടെയുള്ള മുസ്ലിംങ്ങൾക്ക് കണ്ണിൽച്ചോരയില്ലാത്തവരാണ്. എന്നും ബാപ്പായും സാഖ്യപ്പേട്ടു പറഞ്ഞിട്ടും ഉടനെ ഇൻഡീ മാറാനാണു പറയുന്നത്.

‘നമ്മുടെ ജാതിയിൽപ്പെട്ട നല്ലവരായ പണക്കാരുണ്ടല്ലോ അവിടെ. അവരോടു പറഞ്ഞാൽ ഒരു നിവർത്തിമാർഗ്ഗം ഉണ്ടാക്കിത്തരാതിരിക്കുമ്പോൾ നാണിക്കാതെ നീ ചെന്ന് അവരോട് എല്ലാം തുറന്നു പറയണം.

‘എൻ്റെ പൊന്നുമകനേ, സുഹർറാ ഉണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ എനിക്കാരാശാസ്ഥായിരുന്നു. ഇവിടെത്തെ വിഷമങ്ങളോന്നും അറിയിച്ചു നിനെ വ്യസനിപ്പിക്കാരുതെന്ന് സുഹർറാ പറഞ്ഞു. അതാണ് ഇതുവരെ കത്തയയ്ക്കാതിരുന്നത്. രണ്ടു മാസമായിട്ടു സുവര്ക്കൊയിസുഹർറാകിടപ്പിലായിരുന്നു. ചികിത്സിക്കാൻ ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മരിക്കുന്നതിനു മുമ്പു നിരുൾ പേരു പറഞ്ഞു. നീ വന്നോ വരുന്നോ എന്നു പല തവണ ചോദിച്ചു.’

‘എല്ലാം അല്ലാഹ്‌വിനെൻ്റെ വിധി!’

മജീദ് കുറേ സമയം തരിച്ചിരുന്നു.

എല്ലാം നിറുംവംമായതുപോലെ.

പ്രപഞ്ചം ശുന്നു..

ഹല്ലു!...പ്രപഞ്ചത്തിന് ഒന്നും സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. നഗരം ഇരസ്യന്നും. സുര്യൻ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ട്. കാരം വീശുന്നു. ഉള്ളിൽനിന്നു രാമകൃപങ്ങൾവഴി പൊന്തിയ തണ്ണുത്ത ആവിയിൽ മജീദ് കുളിച്ചുപോയി എന്നുമാത്രം. എല്ലാം. അനാമമായി. ജീവിതത്തിന് അർത്ഥമില്ലാതായിപ്പോയോ? പ്രപഞ്ചങ്ങളുടെ കരുണാമയനായ ദ്രശ്യങ്കാവേ!

മജീദ് വിണ്ടും പാത്രങ്ങൾ കഴുകി ശ്രദ്ധയോടെ അടുക്കി തന്ത്രങ്ങൾ. മാതാപിതാക്കളും. സഹോദരികളും. എവിടെപ്പോകും? അരു സഹായിക്കും? അല്ലാഹുവേ! കാരുണ്യത്തിന്റെ കൈ നീളുമോ?

സുഹർറ്റാ!

ഓർമകൾ... വാക്കുകൾ... പ്രവൃത്തികൾ... മുഖഭാവങ്ങൾ... പിത്രങ്ങൾ. ഉന്ന്യിലുടെ ഏറ്റവുംലാംബന്നു പാണതുവരുന്നത്! മരിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് മജീദ് വരെനാ വരെനാ എന്നു ചോദിച്ചു.

ഓർമകൾ.

ഒടുവിലത്തെ ഓർമ:

അന്ന്...മജീദ് യാത്ര പറഞ്ഞ് ഇരഞ്ഞാൻ തുടങ്ങുകയായിരുന്നു. സുഹർറ്റാ ഏറ്റവും പറയുവാൻ ആരംഭിച്ചു. മുഴുമിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് ബന്ധുംഖൻ ഹോണ്ട് തുരുതുരാ ശബ്ദിച്ചു...ഉണ്ണാകയറിവന്നു...മജീദ് മുറിതെക്കിറങ്ങി, പുന്താട്ടത്തിലുടെ പടിയിരിങ്ങി...ഒന്നു തിരിഞ്ഞുനോക്കി.

പടിഞ്ഞാറേ ചക്രവാളത്തിൽ തക്കമേലുങ്ങൾ, ഇളം. മണ്ണവെയിലിൽ മുങ്ങിയ വ്യക്ഷങ്ങളും. വീടും. മുറിവും. പുന്താട്ടവും.

സഹോദരികൾ രണ്ടും. മുവം. വെളിയിരേഖക്കു കാണിച്ചു കൊണ്ട് വാതിൽമറവിൽ. ബാപ്പാ ഭിഞ്ഞി ചാരി വരാന്തയിൽ. ഉണ്ണാമറിത്ത്.

നിറഞ്ഞ നയനങ്ങളോടെ ചെന്നുരത്തിയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട്

പുന്നതാട്ടത്തിൽ—സുഹർറാ.

പറയാൻ തുടങ്ങിയത് അപ്പോഴും അവളുടെ
മനസ്സിലുണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം..

എന്തായിരുന്നു അന്ന് ഒടുവിലായി സുഹർറാ പറയാൻ
തുടങ്ങിയത്?

○○